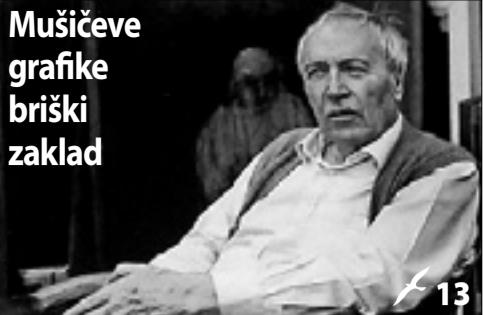

Po avtocesti
s srednjo hitrostjo
252 km/h

Mušičeve
grafike
briški
zaklad

S predsednikom
ZKB Stancichem
o krizi, bankah,
škandalu MPS
in umiku
iz Vipavske doline

AlFego
ALU in PVC stavno pohištvo
GSM: +386 41 70 30 82

okna, vrata, vetrolovi,
zimske vrtovi, ograje,
zasteklitev balkonov,
senčila (roleti, polkna,
žaluzije, lamelne zavese...)

Goran Obradović s.p.
Partizanska 123j
6210 Sežana

Tel.: +386 5 734 23 58
Fax: +386 5 730 00 08

E-mail: alfego.sp@siol.net
www.alfego.si

30215

666007

9771124

Primorski dnevnik

Logično,
da je posel
potrebno
»podmazati«

DUŠAN UDROVIČ

Za nikogar ne more biti pomirjujoč občutek, da se v dneh, ne-posredno pred parlamentarnimi volitvami, vrstijo aretacije kot po tekočem traku. Menedžerji velikih zasebnih in državnih podjetij, upravitelji bančnih zavodov z veliko tradicijo, vodilni javni upravitelji, bivši ministri in poslovneži, ki so tako ali drugače povezani s politiko. Res je, da sodni mlini v Italiji meljejo počasi, a kadar se zganejo, je spektakel zagotovljen. In vendar je vse to le vrh ledene gore, glede na to, da živimo v statistično visoko koruptivni državi.

Vprašanje je, kako bo ta neskončna, sedaj že vsakodnevna sekvenca škandalov vplivala na volivce. Ocene so različne. Bersani pravi, da je treba delo pravosodja spoštovati, če želi država počistiti s korupcijo. Ocena Berlusconija, ki je, dosledno s svojo dvajsetletno gonjo proti sodnikom in pravosodnemu sistemu uspešno vcepil ljudem občutek preganjavice pred sodno oblastjo, davkarijo in državo nasploh, je pričakovana: neodgovorni in spolitizirani sodniki povzročajo gospodarsko škodo, rušijo ugled in integriteto Italije v svetu, saj naj bi bilo vsakomur jasno in logično, da je v nerazviti Indiji treba posel s helikopterji »podmazati« z nekaj desetinami milijonov. Za veliko ljudi je to »logično«. Tudi Grillova ocena je pričakovana, ko poziva k vesoljnemu potopu politike in politikov vsevprek, z izjemo njegovih, seveda.

Dejstvo je, da noben populizem, naj bo še tako ciničen in pretakan, ne bo rešil problemov te države, lahko jo pahne samo še globlje v močvirje.

LJUBLJANA
Borut Pahor
se je srečal
s prvaki strank

LJUBLJANA - V palači predsednika republike je včeraj potekal sestanek predsednika Boruta Pahorja s predsedniki vseh parlamentarnih strank. Na sestanku, ki je po besedah večine navzočih potekal v pozitivnem vzdušju, so sprejeli nekaj načelnih zavez o vprašanjih, ki so v tem trenutku po oceni večine strank najbolj pomembna za državo. Tako predsednik vlade Janez Janša kot prvaki parlamentarnih strank so srečanje s predsednikom republike ocenili kot zelo pozitivno.

Na 2. strani

EU - V enajstih članicah, tudi v Sloveniji in Italiji

Davek na finančne transakcije že 1. 2014

Evropska komisija včeraj razgrnila načrt

TRST - Več tisoč žensk zaplesalo na Velikem trgu

S plesom proti nasilju

Ob dnevu zaljubljencev so se udeležile svetovne akcije One Billion Rise - Ob plesu tudi prebiranje Monologov vase

TRST - Ob včerajšnjem dnevu zaljubljencev je ena milijarda žensk po vsem svetu stopila na ulice in trge ter v okviru akcije oz. t.i. flash mob-a *One billion rising*, ki se je rodil in razširil po spletu, zaplesala in s tem izrazilo svoje negativno stališče do vseh oblik nasilja nad ženskami. Na pobudo pisateljice Eve Ensler, avtorice znanih Monologov vase, se je včeraj odzvalo 197 držav sveta, tako da je ženska življenska energija eksplodirala na 7020 dogodkih v svetu.

Tudi na Velikem trgu se je sconoči več tisoč žensk zavrtelo ob zvokih melodije *Rise up*.

Na 5. strani

JAR - Na domu
Oscar Pistorius
naj bi umoril
svoje dekle

Na 20. strani

GORICA - Kulturni praznik in dan spomina na šoli

Trpljenje in junastvo v italijanskih taboriščih

GORICA - Čeprav je bilo med fašizmom preko šesto taborišč oz. krajev deportacije in da je bil Rab med drugo svetovno vojno po stopnji smrtnosti hujši od Auschwitza, Dachaua in Mauthausna, v tiskanih enciklopedijah še danes ni gesla o fašističnih koncentracijskih taboriščih, kot da ne bi obstajala. Na Rabu se je zgodilo tudi junastvo dejanje, ki ga v zgodovini ni podobnega. S temi poudarki je slovenskim goriškim višješolcem včeraj postregel izjemni gost: da bi obeležili dan spomina in kulturni praznik, so dijaki povabili medse Božidarja Ježernika, docenta etnologije Balkana in kulturne antropologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Na 14. strani

PETEK, 15. FEBRUARJA 2013

št. 38 (20.666) leto LXIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zadrž nad Cerknico, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskom pri Idrji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženem Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 7786339

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 356320, fax 0481 356329

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

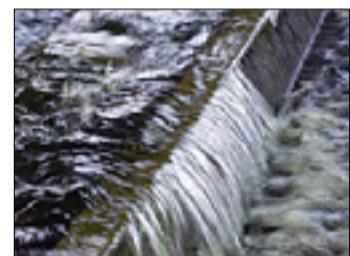
POŠTNINA PLĀCANĀ V GOTOVIN

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,20 €

TRST - Hydro Karst

Voda je dragocena

TRST - Voda je dragocen vir, ki ga je treba ščititi in negovati. Prav zaradi tega so se razne ustanove in podjetja iz Trsta in Slovenije pred letom dni odločile, da bodo skupaj proučevale kraške vodotoke in v prvi vrsti Timavo oziroma Reko. Tako je nastal čezmejni projekt Hydro Karst, ki je v prvem letu obroblil začetne sadove. Partnerjem so včeraj na oddelku za matematiko in geoznanosti Univerze v Trstu predstavili spletno stran, ki bo poenostavila izmenjavo podatkov in drugega gradiva.

Na 6. strani

Finančna straža spet
v deželnem svetu

Na 3. strani

Na »začasni listi«
DS dva Slovenca

Na 4. strani

Ekonomistka
Napoleonijeva o izbiri
med evrom in Evropo

Na 8. strani

Duke v stečaj, Masè
v stiski, zavarovalnica
Sasa morda odhaja

Na 9. strani

Iz Rima končno zelena
luč za Kras 2014+

Na 13. strani

LJUBLJANA - Predsednik države Borut Pahor s predsedniki parlamentarnih strank

Optimistično razpoloženje na pogovorih s predsednikom

LJUBLJANA - V palači predsednika republike je včeraj potekal sestanek predsednika Boruta Pahorja s predsedniki vseh parlamentarnih strank. Na sestanku, ki je po besedah večine navzočih potekal v pozitivnem vzdusuju, so sprejeli nekaj načelnih zavez o vprašanjih, ki so v tem trenutku po oceni večine strank najbolj pomembna za državo. Predsedniki strank so se na sestanku tako dogovorili, da se bodo zavzeli za pravočasno ratifikacijo hrvaške pristopne pogodbe k EU; da si bodo iskreno prizadevali za uskladitev in sprejem predloga ustavnih sprememb referendumskih ureditev; ter da se bodo zavzeli za sprejem reforme trga dela. Glede reforme trga dela so se po besedah predsednika Pahorja zavzeli še, da bodo v DZ vložena le tista dopolnila, ki bodo usklajena z vsemi socialnimi partnerji.

Stranke so na sestanku na Pahorjevo pobudo odprle tudi vprašanje strnosti in izogibanja sovražnemu govoru. Pri tem so po besedah Pahorja »kot svojo skupno usmeritev v prihodnje potrdile željo«, da ravnajo tako, da se bodo vzdržale izjav in dejani, ki bi lahko vzbujala nestrpnost in medsebojno nezaupanje.

Vsi omenjeni dogovori so po besedah Pahorja v času, ko je Slovenijo poleg gospodarske in finančne zajela tudi politična kriza, dobro sporočilo ljudem, da lahko kljub vsem razlikam in poglabljaju nezaupanja, pride do dogovora med parlamentarnimi strankami. Dogovor po besedah Pahorja sicer ne rešuje krize, omogoča pa, »da se ta ne poglobi do razsežnosti, ki bi ogrožale interese države«.

Vprašanja trenutnega političnega položaja so se po besedah Pahorja lotili implicitno in eksplisitno. Implicitno so se o njem pogovarjali na način, da so ugotavljal, da takšen sestanek omogoča usklajevanje stališč prav v času, ko se poglablja nezaupanje med ljudmi in strankami. Eksplisitno pa tako, da je Pahor prvakov strank povedal, da konkretni pogovori o tem, kako rešiti nastali politični položaj, ne sodijo na sestanek s predsednikom države, lahko pa kot predsednik pomaga pri tem, da se stranke o tem vprašanju pogovarjajo in tudi dogovorijo.

Pahor je bil glede rešitve vprašanja varčevalcev nekdanje LB in pravočasne ratifikacije hrvaške pristopne pogodbe po današnjem sestanku »iskreno optimističen«. Na sestanku je bil namreč soglasno sprejet sklep, da se - v pričakovanju skorajnjega dogovora glede Ljubljanske banke, ki bo skladen z nasledstvenim sporazumom z Dunajem iz leta 2001 - vsi zavzamejo za pravočasno ratifikacijo pogodbe, tako da bo lahko Hrvaška 1. julija postala 28. polnopravna članica EU. Za ratifikacijo pogodbe je sicer v DZ potrebna dvojetkinska večina.

Pahor je ta sklep označil kot »velepo-membno odločitev«, ki je »izjemnega po-mena« in »kaže na veliko odgovornost slo-venske politike«. Z izraženo načelno podpo-ro za ratifikacijo hrvaške pristopne pogodbe, če bo seveda sklenjen dogovor med sloven-sko in hrvaško vlado glede rešitve vprašanja LB, je, kot je zatrdil po sestanku, zelo zado-voljen tudi zunanj minister in prvak DeSUS Karl Erjavec.

Pahor je glede tega še ocenil, da obstaja zelo velika verjetnost, da se dogovor o LB, ki bo v skladu z nasledstvenim sporazumom, na ravni zunanjih ministrov in ob povecanem angažmaju predsednikov vlad doseže v zelo kratkem času.

Premier Janez Janša je po sestanku de-jal, da je bilo vzdusje na srečanju optimistično, podobno lanskemu sestanku v Vilu Po-drožnik. A Janša upa, da bo tokrat nekaj op-timizma vzdralo in bodo dogovorjene ukre-pe tudi sprejeli. Zaključkov glede politične si-tuacije ni bilo, saj za to ni bilo časa, je de-jal. Če bo dogovor držal, bomo naslednji mesec v Sloveniji dobili drugačno ustavno določilo glede referendumskih zakonodaj, soglasno

Borut Pahor

uskajeno reformo trga dela in v primeru, da bo prišlo do dogovora glede vprašanja LB, se bodo tedaj razčistili pogoji glede začetka po-stopka ratifikacije hrvaške pristopne pogod-be, je po sestanku pojasnil Janša.

Tudi večina prvakov parlamentarnih strank je srečanje s predsednikom repu-

blike ocenila kot zelo pozitivno. Predsed-nik SD Igor Lukšić je ocenil, da je bil to eden najbolj »fer in odpriči« sestankov o vseh temah, ki so ključne za Slovenijo. Po njegovih besedah so si marsikaj povedali o težavah, v katerih je država.

Predsednik DeSUS Karl Erjavec je za-dovoljen, ker so se dogovorili za pomembne projekte. Vzdusje na sestanku je bilo po njegovih besedah pozitivno, kot da »ne bi bilo politične krize«. Erjavec je še pojasnil, da se bodo stranke v opoziciji še pogovar-jale o možnosti sestave nove politične ve-cine, ki bi vodila vlado.

Predsedniku DL Gregorju Virantu se zdi pomembno, da predsednik republike v časi politične nestabilnosti igra vlogo stabilizatorja v političnem sistemu. Kot pravi Virant, je Pahor odprl prave in prioritete teme.

Po besedah predsednice NSi Ljudmille Novak so se na sestanku dogovorili o vseh najpomembnejših točkah, ob čemer verja-me, da se bodo dogovorov tudi držali in iz-peljali postopek zanje v DZ. Po njenem mnjenju jih lahko sprejmejo še v sedanji po-litični sestavi. (STA)

TRST - Določen skupni datum za vse upravne volitve

Deželne in občinske volitve v FJK bodo 21. in 22. aprila

TRST - Deželne in občinske volitve v Furlaniji Julijski krajini bodo 21. in 22. aprila. Odločitev je sprejel deželni odbor, ki je obenem za isti datum določil, tudi volitve za videmski pokrajinski svet.

Poleg volitev za obnovo dežel-nega sveta bodo upravne volitve še v občini Videm i šestih občinah videm-ske pokrajine (Fojda, Forgaria, Mar-tignacco, San Daniele, San Giorgio di Nogaro). Obnavljali bodo tudi občinske svete sedmih občin pordenonske pokrajine (Arzene, Fiume Veneto, Polcenigo, Dan Giorgio della Richin-veldva, Sequaks, Spilimbergo in Zoppola). Morebitna balotaža za občino Videm bo v nedeljo, 5. in v ponedel-jek 6. maja. Isti dnevi veljajo tudi za volitve v videmski pokrajinski svet.

Predsednik Tondo si je zaradi odločitve o volitvah videmskih pokraj-jine nakopal očitke opozicije, češ, da je »rešil« pokrajinsko upravo samo za-radi dogovora s Severno ligo.

IZOLA - Na podlagi pobude županov čezmejnih občin

Izolski občinski svet soglasno potrdil naprotovanje plinskim terminalom

IZOLA - Izolski občinski svet je na včerajšnji seji soglasno potrdil čezmejno po-budo županov istrskih občin iz Slovenije, Italije in Hrvaške, s katero odločno nasprotujejo predvideni gradnji plinskih terminalov v Tržaškem zalivu. »Terminalov nočemo, jih ne potrebujemo in so za našo populacijo samo škodljivi«, je poudaril župan Igor Kolenc. Z današnjo potrditvijo je izolski občinski svet pooblastil župana Kolenca, da podpiše skupno deklaracijo o nasprotovanju gradnji terminalov v tem okolju.

Pobudo so decembra po sestanku v Miljah dali predstavniki občin Milje, Ko-per, Izola, Piran, Buje in Umag. Ko bodo pobudo sprejeli vsi omenjeni občinski sveti, bo deklaracija romala v Bruselj in Rim, pa tudi v Ljubljano in Zagreb s ciljem, da do gradnje terminalov ne pride, je vče-raj pojasnil župan.

Čeprav v zadnjem času »slišimo marsikaj«, je Kolenc namreč opozoril, da »ta zgodba zaenkrat še ni končana«. Umetstvi plinskih terminalov v Tržaškem zalivu, ki je na italijanski strani do pred nedavnim tekla s pospešenimi ko-

Lokacija namenjena terminalu v Žavljah

KROMA

raki, vseskozi nasprotujejo številne okoljevarstvene organizacije kot tudi nekaterе od občin v Tržaški pokrajini. Še decembra je kazalo, da bo projekt, ki ga je podpirala tudi tehnična vlada pod vod-

VERONA - Napetosti na univerzi

Skrajneži prekinili predavanje o fojbah

VERONA - Čudno se sliši, am-pak sedemdeset let stari dogodki še danes povzročajo slabo kri... in to ce-lo na univerzah, kjer bi moralno biti spoznavanje in iskanje resnice edino vodilo.

Na filozofski fakulteti v Veroni so v torek gostili zgodovinarke Alessandro Kersevan iz Vidma. Zgodovinarke v urednica založbe Kappa-Vu je predavala na temo Fojbe: med mitom in realnostjo. Srečanje je bilo napovedano že pred mesecem dni, v ponedeljek pa ga je rektor prepove-dal: po nekaterih virih zato, ker naj ne bi mogel zagotoviti varnosti, po drugih ker je povabilo sprožilo proteste župana Tosija in mestnih desničar-skih krogov, ki Alessandri Kersevan očitajo, da ni dovolj strokovna in da zanika fojbe ...

Videmska zgodovinarka in štu-dentje, ki so jo povabili v Verono, so žeeli vseeno izpeljati predavanje. Marsikdo pa je bil nasprotnega mne-

ALESSANDRA KERSEVAN

KROMA

nja: v dvoranici, ki jo samoupravlja-jo nekateri študentski kolektivi, je univerzitetna uprava izklopila elek-triko. Predavanje je zato potekalo v poltemi, dokler ga ni prekinil prihod skupine desničarskih skrajnežev, ki se prepoznavajo v organizaciji Blocco universitario in Casa Pound. Pre-strašeni poslušalci so se zatekli na dvorišče, ko pa so jih desničarji, med vzkliki »Tito boia«, dosegli tudi tam, so se zaprlji v učilnico in čakali na pri-hod policije ...

FNSI - Skrb za slovenske medije

Kdo bo odgovarjal, če časopisa obmolkneta?

TRST - Enotni novinarski sindikat Federazione nazionale della Stampa (FNSI) in njegova deželna izpostava Assostampa FVG sta že večkrat pokazala poslhu za medije slovenske manjšine v Italiji in na raznih ravneh podčrtala potrebo po zaščiti njihove specifike.

V teh dneh je na primer sindikat ponovno opozoril na hude težave, ki pestijo čedajski tednik Novi Matajur in Primorski dnevnik. Državno javnost je seznanil z dejstvom, da je Novi Matajur prejšnji teden izšel z belimi stranmi, da bi bralce opozoril na hude finančne težave, v katerih se je znašel: zadruga uslužencev, ki izdaja beneški tednik, nima več denarja za izplačevanje honorarjev novinarjem in tehnikom, za tisk in distribucijo ... V samo za odtenek boljšem položaju je Primorski

dnevnik, ki pa že več mesecev izhaja na manjšem številu strani, njegovi novinarji pa so podvrženi solidarnostnim pogodbam.

Kriza ob teh manjšinskih medijev je posledica zamud pri izplačevanju prispevkov iz državnega sklada za založništvo in dolgotrajne preiskave finančne straže, ki je zajela oba medija. Časopisoma očitajo skupno lastništvo, kar pa njuni upravi zanikata: kdaj se bo preiskava končala, ni znano. Prav tako ni znano, kdaj bodo Novemu Matajuru in Primorskemu dnevniku izplačali državne prispevke zadnjih dveh let.

Kdo bo prevzel moralno in politično odgovornost (tudi na mednarodni ravni), če bosta časopisa slovenske zakonsko zaščitene manjšine prisiljena k molku, se sprašuje novinarski sindikat ...

ŠPETER - Drevi zborovanje za Novi Matajur

Kakšna usoda?

ČEDAD - Drevi ob 18. bo v prostorih Slovenskega kulturnega centra v Špetru zborovanje o položaju Novega Matajura, tednika Slovencev videmske pokrajine. Pobudo za srečanje je dala redakcija beneškega tednika, ki se zaradi neizplačevanja državnih prispevkov že preko eno leto bori s hudi finančnimi težavami. Položaj je dosegel kritično točko in časopis lahko v kratkem preneha z izhajanjem, če se ne najdejo hitre rešitve.

Kaj bi za Slovence videmske pokrajine pomenila izguba Novega Matajura, so novinarji tednika napisali v številki iz 6. februarja, ki je izšla s večino povsem belih strani. Drevišnje javno srečanje je zato klic na pomoč, obenem pa bo to priložnost, da bralci, naročniki časopisa in vsa javnost dobijo izčrpno informacijo o krizne položaju Novega Matajura.

TRST - Finančna straža včeraj spet zbirala dokumente

Preiskava v deželnem svetu

Pod drobnogledom reprezentančni stroški vseh svetniških skupin - Povračila za stroške v mesnici in sesljanski diskoteki

TRST - Finančna straža je včeraj spet obiskala sedež deželnega sveta. Pripadniki oddelka davčne policije so se v palači na Trgu Oberdan v Trstu zadržali več ur, po naloku državnega tožilca Federica Frezze so zbirali dokumente v okviru preiskave o stroških deželnih politikov. Na sedež deželnega sveta so se prvč odpravili 4. decembra lani. Zaenkrat še ni preiskovan nihče.

Finančni stražniki so včeraj pod vodstvom polkovnika Claudia Bologneseja od vseh deželnih svetniških skupin zahtevali dokumente o stroških in povračilih za leto 2012 in začetek leta 2013, v središču pozornosti pa naj

bi bili tudi stroški za svetovanje, javnomnenjske raziskave ipd. Dokumenti zanimajo tako ravnosodišče, kjer se s tem ukvarja tožilec Maurizio Zappatori, kot državno tožilstvo oziroma tožilec Frezzo. Preiskovalci baje sumijo, da načelniki nekaterih skupin s preveliko lahko delijo dawkoplačevalki denar svojim somišljenikom v deželnem svetu, ne da bi preverili, za kakšne stroške dejansko gre. V prejšnjih tednih se je izvedelo, da naj bi neimenovana svetnika prejela povračila tudi za nakupe v mesnici in večere (pijače) v sesljanski diskoteiki Cantera.

POSTANI SOLASTNIK PRIMORSKEGA DNEVNIKA

VČLANI SE V ZADRUGO PRIMORSKI DNEVNIK

Zadruga
zadruga@primorski.eu

SSK - Sporočilo deželnega tajništva

»Novi Matajur zasluži solidarnost in pomoč«

»Stranka Slovenska skupnost izraža solidarnost z uslužbencini časnikarji beneškega tednika Novi Matajur ob težki situaciji, v kateri se že leto dni nahaja in ki postavlja pod vprašanje njegovo nadaljnje izhajanje. Zbirna stranka Slovencev v Italiji je tudi pripravljena zastaviti svoje moči, da se reši težko stanje na pozitiven način in da se uslužbencem tednika zagotovi ohanitev delovnega mesta, beneški slovenski narodni skupnosti pa obstoj tednika, ki nudi novice, članke in poročila v slovenskem jeziku,« piše v tiskovnem sporočilu deželnega tajništva stranke.

»Slovenska skupnost meni, da prihodnost Novega Matajura, tako kot za Primorski dnevnik in za ostale slovenske medije v deželi FJK, ni odvisna le od finančnih sredstev. Njegova in njihova prihodnost je odvisna predvsem od vlogi, ki jo bodo uspeli ohraniti ter razvijati v funkciji ciljne publike, se pravi slovenske narodne skupnosti v FJK. Prihodnost Novega Matajura bo torej še najprej odvisna tudi od kvalitete in verodostojnosti poročanja, ki ne more mimo spoštvovanja pluralnosti naše narodne skupnosti,« meni deželno tajništvo SSK.

»SSK predlagata upravi Novega Matajura, da o kriznem stanju podrobno in nemudoma seznanijo skupno predstavištvo. Za vso našo narodno skupnost in predvsem za učinkovito poseganje skupnega predstavništva je potrebno, da razume vzroke, zaradi katerih je tednik Novi Matajur že dalj časa pod pregledom AGICOM in zakaj so finančni prispevki blokirani v Rimu. Podobne težave ima tudi Primorski dnevnik in rešitev gre verjetno iskat v premoščanju razlogov, ki so obe založniški hiši spravili pod drobnogled in spekulativnih služb. Slovenska skupnost je prepričana, da le usklajen in odločen nastop vseh komponent skupnega predstavništva bo Rimu dal razumeti pomen, ki ga odigravajo mediji v povezovanju, ohranjanju in razvoju slovenske narodne skupnosti v Italiji,« še navaja tiskovno sporočilo SSK.

DEŽELA - Zakon o dediščini 1. svetovne vojne Gabrovec: Ljudje ob meji tudi na avstrijski strani

Šesta stalna komisija Deželnega sveta je včeraj dopoldne odobrila zakonski osnutek št. 229 o zaščiti in ovrednotenju zgodovinsko-kultурne dediščine Prve svetovne vojne in s tem vezanimi pobudami, ki bodo obeležile njen stoletnico. Deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec je na zasednju pristojne komisije predlagal in zagovarjal vrsto popravkov, med katerimi tudi potrebo po enakovrednem ovrednotenju in spoštovanju vseh vojaških in civilnih žrtev prve vojne, tako na avstro-ogrskih kot na italijanskih strani.

Pri tem je Gabrovec posebej izpostavil dejstvo, da se je velik del prebivalstva od Trsta do Trbiža takrat prepričano in hrabro boril na strani habsburške monarhije. Povojno zgodovinopisje je to dejstvo zamolčalo ali vsaj razvedretilo, o čemer priča tudi dejstvo, da na deželnem območju, če izvzamemo redka vojaška pokopališča, skoraj ni spominskih obeležij na avstro-ogrskih vojakih. »Prav tako je bila zamolčana in dejansko ne raziskana žrtev, ki jo je utrpel civilno prebivalstvo v zaledju fronte, saj so bile porušene cele vasi, ženske, otroci in starci pa izseljeni in mnogi so zboleli, hirali in umrlidalec od domačih krajev.

Po prvih ocenah je bilo tovrstnih civilnih žrtev vojne približno sto petdeset tisoč, je še poudaril deželni svetnik Gabrovec, ki se je opredelil tudi za posbeno kulturno in turistično ovredno-

tenje območja Grmade in vloge slovenskih vasi v zaledju. »Grmada je bila zadnja obrambna trdnjava za Avstrijo nadve pomembnega Trsta in kot taka vojaško ni nikdar padla« je še dejal Gabrovec.

Komisija, v kateri ima seveda politično večino desno sredinsko koalicijo, ni sprejela Gabrovčevega popravka, ki bi v po zakonu predvidenem posvetovalnem organu zajamčil prisotnost predstavnika slovenske narodne skupnosti. »Če bo zakon prišel v obravnavo Deželnega sveta, kar ni zelo verjetno, bo potreben besedilo še izpiliti in dopolniti, saj bo stoletnica prve svetovne vojne pomembna priložnost za razvoj novih turističnih in gospodarskih pobud na naših tleh« je zaključil deželni svetnik SSK Igor Gabrovec.

Isti zakonski osnutek je v sporocilu za javnost kritično ocenil svetnik Demokratske stranke Franco Codega, ki je ocenil, da je bil zakon ob stoletnici sicer potreben, vendar ima številni pomajkljivosti. Med te sodi po svetnikovi oceni dejstvo, da je zakon preveč muzejskoturistično zasnovan, manjka pa kulturna dimenzija dogodka. Stoletnico bi namreč bilo treba po oceni Codega izkoristiti za refleksijo o protislovnih dejavnikih človekove usode, o realnosti konfliktov med ljudmi. Tega pa ni mogoče samo z obnavljanjem spomenikov in ostanlin, ki pričajo o vojni.

DEŽELNE VOLITVE - Izbor kandidatov Demokratske stranke

Stefano Ukmar prehitel Mirka Sardoča Na »začasni listi« dva Slovence

Zadnjo besedo o kandidaturah bodo vsekakor imeli strankini vodilni organi

420 članic in članov Demokratske stranke na skupnih 619 je na notranjih volitvah predlagalo sedem kandidatov in kandidatov za deželni svet v tržaškem volilnem okraju, ki sovpada s pokrajinskim ozemljem. Največ glasov (114) je dobila Maria Montereone, ki ji sledita tržaški občinski svetnik Stefano Ukmar (99) in zgoniški župan Mirko Sardoč, ki je prejel 84 glasov. Preostala štiri mesta si delijo deželni svetnik Sergio Lupieri (73), dolgoletna aktivistka v ženskem gibanju Ester Pacor (65), deželni svetnik Franco Codega (47) in Gianni Torrenti (40), predsednik gledališča Miela in član upravnega sveta SSG. Prvi med »neizvoljenimi« je Arnilcar Luciani (24), medtem ko je nekdaj podpredsednik Pokrajine Walter Godina zbral le petih sedem glasov.

Na seznamu možnih kandidatov sta se torej znašla dva Slovence. Sardoč je po pričakovanju gladko prevladal v domačem Zgoniku, kjer so glasovali tudi člani DS iz občin Repentabor in Devin-Nabrežina. Ukmar je zmagal na Opčinah (vzhodni in zahodni Kras), dober rezultat pa je dosegel tudi v mestu in v predmestjih, kjer je dobil odločilne glasove, da je lahko prehitel župana Zgonika. Rezultati po posameznih voliščih so na ogled na spletni strani našega dnevnika (www.primorski.eu).

Volitve so bile posvetovalne narave, saj bodo zadnjo besedo o sestavi kandidatne liste imeli za to poklicani strankini organi na pokrajinski in deželnih ravni. Prvo usmeritev bo že drevi nakazal pokrajinski odbor DS, ki se bo moral soočiti z dvema slovenskima kandidatoma, kar postavlja stranko (začenši z njeno slovensko komponento) v veliko zadrgo. Slovenci v DS se namreč zavzemajo za enega samega kandidata slovenske narodnosti, ki bi pritegnil preferenče volivcev slovenske narodnosti in obenem žel podporo tudi med italijanskimi volivci. Demokrati so pred petimi leti ostali brez slovenskega deželnega poslancev, in to kljub temu, da so vse energije namenili ponovni izvolitvi Igorja Dolenca, čigar kandidatura pa

VOLITVE V DS - Stefano Ukmar

»Prepričan sem, da bo prevladala razsodnost«

Stefano Ukmar včeraj ni skrival zadovoljstva nad izidom sredinov posvetovalnih volitev Demokratske stranke za izbiro kandidatov za deželni svet, ki je po njegovih besedah pokazal, da je podpora njegovi kandidaturi razporejena po celotnem tržaškem ozemljju. Ukmar se tudi ima za resničnega zmagovalca te preizkušnje, to prepričanje pa utemeljuje z ugotovitvijo, da se je Maria Montereone uvrstila pred njim samo zaradi sistema dvojne preference, ker sta bili samo dve ženski kandidatki.

Glede tretjeuvrščenega Mirka Sardoča, ki je prejel 84 preferenc, Ukmar ostaja pri prepričanju, da se mora tisti, ki je prejel manjše število preferenc, umakniti. To je po njegovem mnenju stvar razsodnosti in odgovornosti do slovenske komponente, do tiste politične tradicije in politične kulture, ki jo omenjena komponenta predstavlja: »Kandidati niso odraz samega sebe, ampak so odraz te politične kulture in tradicije, ki želi imeti predstavnika v deželnem svetu. Mi ne predstavljamo samih sebe, ampak nekaj večjega, globljega in širšega. Vsakdo lahko razume, da ko bi bila

dva kandidata, bi se možnosti izvolitve dejansko izničile,« pravi Ukmar, ki je vsekakor prepričan, da bo prevladala razsodnost.

Za Ukmarja utegne slovenski kandidat imeti realne možnosti za izvolitev v deželnem svet (v slučaju zmagе naj bi DS na Tržaškem izvolila od dva do tri svetnike), seveda bo treba zbrati določeno število preferenc. Kolikšno, ni mogoče točno določiti, govori se od 1500 preferenc navzgor, vendar dokler ne bo oblikovana celotna lista, ne bo mogoče tega predvideti, pravi Ukmar. (iž)

je bila vseeno neuspešna. Dolencu so leta 2008 za izvolitev zmanjkale očitno tudi slovenske preference.

Trst je edini, ki je bil zaradi deljenih mnenj in nesoglasij na pokrajinski skupščini in na ravni lokalnih sekcij, primoran na po-

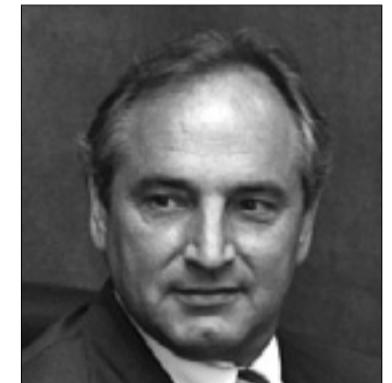
svetovalne volitve, ki so se jim v Gorici, Vidmu, Pordenonu in Tolmeču elegantno izognili. Na Goriškem, Furlaniji in Karniji so namreč kandidate izbrali z notranjimi pogajanjami in kompromisi, na Tržaškem pa temu ni bilo mogoče narediti, tudi zaradi ze-

VOLITVE V DS - Mirko Sardoč

»Počakajmo, kaj odloči vodstvo«

Z doseženim rezultatom na sredinah posvetovalnih volitvah Demokratske stranke za določitev kandidatov na aprilske deželnih volitvah, na katerih je s 84 preferenčami zasedel tretje mesto, je zadovoljen tudi zgoniški župan in tekmeč Stefana Ukmarja Mirko Sardoč, ki pa odločitev o določitvi kandidatne liste prepupa strankinemu vodstvu: »Najprej se bi rad zahvalil visokemu številu članov in volivcev, ki so me tudi tokrat podprtli. Gre za odličen rezultat, po domače bi lahko rekli, da tak rezultat ne gre vreči proč. Sočasno dodajam še, da bodo na osnovi tega rezultata strankarski organi sprejeli primerno odločitev za sedem oz. devet razpoložljivih mest,« pravi zgoniški župan, ki se včeraj ni hotel izreci glede morebitnega umika lastne kandidature: »Jutri (danes, op.p.) zvezčer se bo sestalo vodstvo, počakajmo, kaj odloči vodstvo. Manjka dvanajst ur, potem bomo videli, kaj in kako.«

Sardoč opozarja, da je med dvanajstimi tekmcemi zasedel tretje mesto, kar se mu zdi odličen rezul-

tat, kateremu se po njegovem mnenju ni pametno kar tako odpovedati: »Zdrava pamet pravi, da tak rezultat ni od muh,« pravi zgoniški župan, ki na vprašanje, ali obstaja možnost, da se na kandidatni listi znajdeta dva slovenska kandidata in da eden od njiju klub vsemu lahko uspe odgovarja, da se je to že zgodilo, »kot se je tudi zgodilo, da je bil samo en kandidat in ni bil izvoljen. Vidimo, kaj se zgodi jutri (danes, op.p.) zvezčer in potem bomo pripravili tudi oceno,« nam je povedal Sardoč. (iž)

POKRAJINA - Včeraj predstavitev vrste pobud

Psihološka pomoč na šolah in v zaporu ter projekti usmerjanja v delo in integracijo

Pokrajina Trst bo tudi letos omočila nudenje psihološke pomoči dijakom višjih srednjih šol, obenem pa bo v sodelovanju z raznimi združenji, šolami in centri za izobraževanje odraslih poskrbela tudi za izpeljavo vrste pobud predvsem na področju usmerjanja v poklic in iskanja zaposlitve ter aktivnega državljanstva za odrasle, tujece ter zapornike, za kar je prejela tudi deželni prispevek.

Pobude so včeraj dopoldne na sedežu Pokrajine predstavili odbornica za šolstvo in aktivne politike dela Adele Pino ter predstavniki omenjenih združenj, šol in centrov. Združenje Jonas bo tako poskrbelo za psihološko pomoč na sedmih višjih srednjih šolah v Trstu (iz tega so izvzete slovenske šole, za katere je predviden ločen projekt v slovenskem jeziku, za kar ostaja tudi nekaj denarja v pokrajinskem proračunu), kjer bo na voljo 550 ur, pri čemer bodo psihologji imeli bodisi skupna srečanja po razredih bodisi bodo na razpolago za individualna srečanja.

Letošnja novost pa je, da te podporne ne bodo nudili le na šolah, ampak tudi v koronejskem zaporu, kjer bo na voljo 45 ur, cilj pa je tako nudenje psihološke pomoči kot tudi informacij oz. usmerjanja za čas, ko bodo jetniki zopet na svobodi. Poleg tega bo združenje FantasticaMente v sodelovanju s pokrajinskim centrom za zaposlovanje priredilo takoj v treh centrih za izobraževanje odraslih (na

ADELE PINO

KROMA

DANES - V Gregoričevi dvorani

Nagrajevanje Šumovega natečaja S kulturo v srcu

Uredništvo naše mladinske strani Š.U.M. (Šepet ulice Montecchi), ki izhaja ob petkih, je dan slovenske kulture počastilo z literarnim natečajem S kulturo v srcu. Odziv je bil dober, saj so prejeli nad 30 proznih in pesniških prispevkov.

Članice in člani uredništva so vse pozorno prebrali in izbrali tiste, ki so jim bili najbolj všeč. Najboljše prispevke smo lahko prejšnji petek prebrali na njihovi strani, najboljše med najboljšimi pa bodo danes ob 19.30 na gradili v Gregoričevi dvorani (Ul. san Francesco 20). Tu bo mogoče spoznati mlade ustvarjalce in prisluhniti njihovim literarnim izdelkom, prisotne pa bo nagovoril tudi pesnik Marko Kravos.

lo nerodnega položaja, v katerem se je znašla strankina slovenska komponenta. V vseh okrožjih bo svoje kandidate vsekakor samostojno predlagala tudi predsedniška kandidatka Debora Serrachiani. Njeni kandidati bodo nedvomno močni kandidati

z določeno podporo v javnosti, kar pomeni, da bodo vsi po vrsti imeli realne možnosti za izvolitev. Na Tržaškem bo eden od kandidatov, ki ga bo predlagala Serrachiani, skoraj gotovo znani psihiater Franco Rotelli.

24. in 25. februarja

Volitve 2013

Dve volilni srečanji liste Ingroia - Državljanska revolucija

Lista Ingroia - Državljanska revolucija prireja danes dve volilni srečanji. Ob 18.00 bo v Novinarskem krožku v Trstu (Korzo italija, 13) Marino Andolina, nosilec liste za Senat govoril na temo: Pravice nepokretnih in nesamostojnih oseb.

Od 18.30 dalje javno srečanje s krajevnimi kandidatkami in kandidati na v Ljudskem domu v Podlonjerju, Ul. Masaccio 24. Program večera: recital skupine Viceria, pesmi in lirika upora in boja. Prisotni bodo kandidati Marino Andolina, Rossano Bibalo, Claudia Cernigoi. Večerja za financiranje volilnih pobud - prosijo za rezervacijo na tel. 040 - 572114. Cena 10 €, pijača zaračunajo posebej. Na voljo bo veganski ali navaden meni.

Blažina in Russo (DS) jutri v Boljuncu

Jutri, 16. februarja, ob 10.30 do 12.30 bosta kandidata Demokratske stranke za parlament Tamara Blažina in Francesco Russo prisotna na trgu v Boljuncu, kjer se bosta srečala z volilci in simpatizerji.

Minister Andrea Riccardi jutri v Mieli

Kandidati Montijeve liste Scelta civica bodo jutri ob 11. uri imeli v gosteh ministra za mednarodno kooperacijo ter politike integracije Andreja Riccardija. V dvorani gledališča Miela bo govoril na temo: Mednarodna kooperacija pomeni rast za državo.

Nosilec Montijeve liste za Senat v FJK Alessandro Maran pa bo danes ob 11.30 v hotelu Coppe v Ul. Mazzini sodeloval na srečanju Pet idej za Italijo, ki ga prireja združenje podjetnikov Confprofessioni.

Danes v Mieli srečanje SEL o nasilju nad ženskami

Stranka Levica ekologija in svoboda prireja danes ob 17.30 v dvorani Miela na Trgu Abruzzi 3 srečanje o ukrepih za preprečevanje nasilja nad ženskami. Sodelovale bodo Imma Tomba (združenje GOAP), pokrajinska svetnica za enakopravnost med spoloma Gabriella Taddeo, kandidatki SEL za poslansko zborico in senat Liliana Marchi in Rita Auriemma ter, kot moderatorka, občinska svetnica Daniela Gerin. Kandidatki SEL želite prisluhniti predstavnicam družbenih organizacij, ki so v prvi vrsti v boju proti nasilju nad ženskami in obenem predstaviti strankine predloge na to temo.

VELIKI TRG - Svetovna akcija Milijarda žensk proti nasilju

Plesna energija pretresla svet

Naj ne bo vagina več tabu tema - V Trstu zaplesalo nekaj tisoč žensk proti posilstvu, incestu, iznakaženosti spolovil

Revolucionarni
ples
na Velikem trgu

KROMA

Ob včerajnjem dnevu zaljubljenec je ena milijarda žensk po vsem svetu stopila na ulice in trge ter v okviru akcije oz. t.i. flash mob-a One billion rising zaplesala in s tem izrazila svoje negativno stališče do vseh oblik nasilja nad ženskami. Na pobudo pisateljice Eve Ensler (avtorice znanih Monologov vase) se je včeraj odzvalo 197 držav sveta, tako da je ženska življenska energija eksplodirala na 7020 dogodkih v svetu.

Tudi tržaški Veliki trg se je sinoči točno ob 18. uri spremenil v pravo plesno prizorišče, kjer se je ka-

kih dva do tri tisoč žensk (pa tudi moških) zavrtelo ob zvokih veselih melodij RISE UP, ki so jo plesali po vsem svetu. Več tednov so plesalci po telovadnicah in društvenih vadilih koreografijo (širila se je po spletu), tako da je bil sinoči njihov nastop toliko bolj homogen in enoten, ter hkrati še bolj revolucionaren. Tako je, ples je postal skupni izraz protesta proti vsakršni obliki nasilja - proti posilstvu, proti incestu, proti iznakaženosti ženskih spolovil in proti spolnemu suženjstvu. Podatki kažejo, da je bila vsaka tretja žen-

ska na svetu posiljena ali pretepena. V Italiji je bilo samo v letu 2012 ubitih 124 žensk, krvniki pa so se »skrivali« za domaćimi zidovi, saj so navadno to možje ali nekdanji partnerji.

Včerajšnji Valentino dan so pobudnice razglasile za V-dan, se pravi v dan vase. Tudi v Trstu so ob plesu prebirale odlomke Monologov vase - zgodbe »o vaseh« in torej zgodbe o spolni zlorabi ter nasičju nad ženskami. Vase, ki jo obdaja še tema in skrivnost, pa ne sme biti več tabu tema. (sas)

ONESNAŽEVANJE - Nove smernice občinskega akcijskega načrta

Zaporo prometa bodo narekovale vremenske napovedi

Nov občinski akcijski načrt vključuje pomembne spremembe glede kriterijev ukrepanja v primeru zračnega onesnaževanja.

Doslej je namreč veljalo, da se je župan odločil za morebitno prometno zaporo oz. za omejevanje ogrevanja prostorov šele »a posteriori«, se pravi potem ko so merilne postaje dejelne agencije za okolje Arpa vsaj tri dni poročale o prekomerni koncentraciji najmanjših prašnih delcev PM10. Po novem pa bo županova odločitev temeljila na meteoroloških napovedih. Župan se bo zato predhodno odločil za najprimernejši ukrep, se pravi pred samim zračnim onesnaženjem.

Agencija Arpa bo po novem opozorila občinske urade, ko bodo nastopile take vremenske razmere, ki navadno privedejo do previsoke onesnaženosti zraka. Ko bi napovedi potrdile, da se bodo podobne razmere nadaljevale vsaj dva dni zapored, bo Občina Trst morala poskrbeti za ustrezno informiranje občanov o nevarnosti onesnaženja in jih povabiti, naj ravnajo čim bolj smotorno in spoštljivo. Ko pa bi bile napovedi agencije Arpa še slabše, se pravi, da bi predvidele povečano koncentracijo prašnih delcev za vsaj tri zaporedne dni, mora Občina ukrepati po pravilih akcijskega načrta proti zračnemu onesnaževanju. Slednji predvideva, kot zapisano, popolno prometno zaporo v mestnem središču in omejitev ogrevanja. Novost pa predstavlja tudi sprememba samih urnikov prometne zapore: motorna vozila ne bodo smela mimo središča le v popoldanskih urah, in sicer od 15. do 20. ure. Občinski tehniki so namreč ugotovili, da je v tem časovnem razmahu onesnaževanje daleč najhujše.

Isto bo seveda veljalo tudi v primeru prekomerne koncentracije plina ozona v zraku. Pri vremenskih napovedih se bodo tehniki agencije Arpa posluževali najsoobnejših aparatur, ki bodo upoštevale tudi morebitno najmanjšo kemijsko reakcijo in pa vsakršno onesnažujočo emisijo. Hkrati pa ne bodo opustili merilnih postaj, ki so razporejene po mestu in opravljajo dragoceno funkcijo.

Župan bo lahko še vedno odredil zaporo prometa

ŽENSKE - Nasilje

Aretirali podjetnika Tosolinija

Na včerajšnji dan so ženske in moški po vsem svetu zaplesali, da bi tudi tako izrazili svoje nasprotovanju nasilju nad ženskami. In ravno včeraj je v javnosti prodrla vest, da so tržaški karabinjerji aretirali moškega, ki ga sumijo izsiljevanju in poskušajo posilstva mladega dekleta. 43-letni Giuseppe Tosolini (sin furlanskih žganjarjev) naj bi bil sicer za zapahi že od ponedeljka, vest pa je agencija Ansa razširila sinoči.

Preiskavo, ki jo vodi tožilec Giorgio Millo, je sprožila prijava 19-letnega dekleta, ki je tržaškim karabinjerjem zaupala, da jo Tosolini izsiljuje. Lansko jesen naj bi bil po spletu ponudil, da ji bo pomagal prodruči v modni svet. Zato se je z njim sestala v nekem tržaškem hotelu, moški je njun zmenek posnel v video-kamero. Kasneje jo je skušal ponovno zvabiti v hotelsko sobo in ji zagrožil, da bo v nasprotju s temu posnetek objavil na spletu.

Mlada ženska se je zato odločila za prijavo. V ponedeljek je pristala na novo srečanje: v mestni hotel pa so prisli tudi karabinjerji in Tosolinija aretirali. Sodnik za predhodne preiskave bo danes določil, če naj ostane v zaporu. (pd)

ENERGETSKO VARČEVANJE - Nocoj v Trstu

Večer brez luči

Veliki trg bo zatemnjen - Poseben večer v Znanstvenem imaginariju

Varčevanje z energijo je cilj pobude M'Illumino di meno, ki bo tudi letos na pobudo priljubljene radijske oddaje Caterpillar zaznamovala večerne ure 15. februarja v domala vsakem mestu v Italiji in mnogih tudi drugod po svetu. S simboličnim ugašanjem luči naj bi opozorili javnost na potrebo po varnejšem ravnanju z energijo. Tržaška Občina bo v sodelovanju s podjetjem AcegasAps pristopila k pobudi k enourno zatemnitvi Velikega trga, kjer bodo ugasili javno razsvetljavo med 17.30 in 18.30, za dalj časa pa bodo zatemnili tudi druge občinske stavbe. Občane vabijo, naj tudi sami z ugašanjem luči aktivno prispevajo k varčevanju z energijo.

Tudi Italijanska pošta bo nočoj zatemnila 398 sedežev po državi, med temi sedež CPO v Ul. Brig. Casale v Trstu. Znanstveni imaginarij v Griljanu pa pripravlja v tem sklopu poseben večer za otroke in odrasle. Med 20. in 23. uro jih vabi na sedež (nabrežje Massimiliano e Carlotta 15), kjer bodo v posebnem vzdušju ob zmanjšani osvetlitvi ponudili vrsto igričnih in poučnih izkušenj na temo luči, svetlobe in energetskega varčevanja. V duhu varčevanja bo vstopnica, ki vključuje ogled planetarija, veljala 4 evre za vse, za otroke do 6. leta pa je vstop brezplačen.

V nebottičniku brez dvigala kot v zaporu

Občinska odbornica za socialno Famularijevo je včeraj obiskala 13-nadstropni nebottičnik zavoda INPS v Ul. Battisti 10, kjer številni starejši občani doživljajo pravcat drama zaradi okvarne obeh dvigal. Eno je ustavljeno že več let (!), drugo je še delovalo do 3. januarja, ko so ga iz varnostnih razlogov ustavili. Odtej so nekatere starejše stanovalke najvišjih nadstropij dejansko zaprete doma. Odbornica je obljubila pomoč socialnih služb za dobavo zdravil in drugih nujnejših stvari ter za premikanje priletnih stanovalk in stanovalcev v primeru nujne potrebe. Apelirala je na dejelnega ravnatelja INPS Laurio, naj se problem čim prej reši. Vzdrževanje ima v zakupu zasebno podjetje, Lauria pa naj bi že danes občini poročal, da kdaj naj bi rešili problem.

Bloudkova nagrada: SSO čestita Kufersinu

Predsednik Svetu slovenskih organizacij Drago Štoka je včeraj čestital Juretu Kufersinu ob prejetju Bloudkove nagrade in mu je voščil, da bi še naprej lahko bil deležen sadov dolgoletnega dela, ki ga je posvetil vodenju ZSŠDI. SSO ceni razvoj, ki ga je v teh letih imelo športno gibanje med Slovenci v deželi FJK. Športno delovanje in uspehi so pomembno pripomogli za pozitivno podobo naše narodne skupnosti. Predvsem pa je za SSO pomembno, da se lahko mladi udejstvujejo v športnih paragonah, kjer se dejavnosti odvijajo v slovenskem jeziku in s pozornostjo do narodne zavesti. SSO tudi soglaša z izjavami predsednika Kufersina, ki jih je izrekel ob prejetju nagrade, da je prejetje Boludkove nagrade tudi priznanje vsem, ki so v teh letih skupaj z njim sodelovali v sklopu ZSŠDI.

Knjiga Guida Crainza o Italiji

Združenje Dialoghi Europei in Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v FJK prirejata danes v dvorani Tessitoria na Oberdankovem trgu ob 17. uri predstavitev knjige Guida Crainza Il paese reale. Dell'assassinio di Moro all'Italia di oggi. Ob avtorju bodo spregovorili predsednik združenja Dialoghi Europei Giorgio Rossetti in predstavnik istega združenja Renato Romano ter predsednik inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja Gian Carlo Bertuzzi.

Penalisti in »primer Rapotez«

Zbornica penalistov Prof. Sergio Costoris prireja pod pokroviteljstvom Čedajske banke danes popoldne v zborni dvorani Visoke šole modernih jezikov za prevajalce in tolmače v Narodnem domu v Ul. Filzi 14 ob 16. uri okroglo mizo na temo Primer Rapotez: izhodišča za razmišlanje o človekovih pravicah in vlogi branilca v kazenskem procesu. O tem bodo govorili strokovni direktor Vsedržavnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja Marcello Flores D'Arcais, senator in odvetnik Nereo Battello, avtorja knjige o »primeru Rapotez« Gloria Nemeč in Alessandro Giadrossi ter sam Luciano Rapotez.

Razstava načrtov ureditve urbanih območij

V prostoru DoubleRoom v Ul. Canova 9 bodo danes ob 18. uri odprli razstavo Hic sunt leones, na kateri bodo na ogled najzanimivejši načrti ureditve tržaških urbanih območij iz zadnjih let. Razstava bo na ogled do 2. maja od ponedeljka do četrtek med 17. in 19. uro.

Za nastanek novih podjetij

V veliki dvorani tržaške Trgovinske zbornice bo danes ob 16.30 srečanje na temo Protagonisti in Italiji: priložnosti, ki jih novi odklok Start uP in model canavas prinaša za nastanek novega podjetja. O tem bo govorila Selene Biffi, članica ekipe izvedencev, ki je za ministerstvo za gospodarski razvoj pripravilo poročilo Restart, Italia.

Proti krizi s promocijo zdravja

Tržaška sekcija združenja Zdravniki za okolje prireja danes na sedežu zdravniške zbornice na Goldonijevem trgu 10 ob 16. uri predavanje na temo Promocija zdravja kot protistrup za krizo.

Govorila bosta direktor evropskega urada za vlaganja v evropsko regijo za

zdravje in razvoj Erio Ziglio in Paolo Lauriola iz dejavnega tematskega centra za okolje in zdravje okoljske agencije Arpa za Emilijo Romagno.

V Miljah srečen konec

V sredo je 47-letni moški v miljskem pristanišču trdil, da si bo vzel življenje. Šlo je za Tržačana, pacienta centra za mentalno zdravje pri Domu. Očividec je poklical miljske karabinjerje, ki so ugotovili istovetnost 47-letnika in zaposili za pomoč osebje centra za mentalno zdravje. Zdravniško osebje je moškega pomirilo ter ga na koncu pospremilo domov.

KRAS - Po prvem letu tudi prvi rezultati čezmejnega projekta Hydro Karst

Naj bo voda vedno čista

»Vode bo na tem območju vedno dovolj, to ni problem. Vprašanje je, ali bomo v prihodnosti znali ohraniti njeno kakovost, saj je slabo upravljanje ozemlja lahko škodljivo,« pravi prof. Franco Cucchi z oddelka za matematiko in geoznanosti Univerze v Trstu. Včeraj je na sedežu oddelka v svetoivanskem parku vodil srečanje partnerjev slovensko-italijanskega čezmejnega projekta Hydro Karst, ki je zaživel pred letom dni. Glavni cilj projekta je »usklabljeno upravljanje in zaščita vodo-nosnika Reka-Timava preko količinskega in kakovostnega spremljanja podzemnih voda in območja matičnega Krasa.«

Hydro Karst je triletni evropski projekt, »težek« milijon evrov. Nosilec je Univerza v Trstu, partnerji pa Geološki zavod Slovenije, Znanovoraziskovalni center SAZU (Institut za raziskovanje krasa), Nacionalni inštitut za biologijo, Kraški vodovod Sežana, Dežela Furlanija-Julijška krajina in AcegasAps. Skupaj vzpostavljajo enotne podatkovne baze in kartografske podlage, sklepajo protokole o sodelovanju in določajo ukrepe za promocijo in uresničenje sistemov za zmanjšanje onesnaževanja izpustov. Včeraj so predstavili tudi novo spletno stran www.hydrokarst-project.eu, ki jo bodo sooblikovali vsi sodelovalci partnerji. Spletna stran, ki je še v poskusni faziji, je trijezična (v italijansčini, slovenščini in angleščini) in bo vsebovala novice o projektu ter podatke, posnetke, zemljevidje, stare članke in študije ter dru-

Izvir Sardoč pri Štivanu, kjer je vodarna podjetja

AcegasAps za predelavo pitne vode, ki večinoma priteka iz soške podtalnice in je namenjena prebivalcem tržaške pokrajine

go gradivo. »Vanjo smo vstavili nekaj starih geoloških študij in drugih publikacij, ki so lahko zanimivi za uporabnike, sodelujoče ustanove pa bodo v prihodnje dopolnile arhiv,« je med predstavitvijo dejal Cucchi.

Od samega začetka se z načrtom ukvarja tudi Openc Paolo Sossi, donedavni tehnični vodja štivanske vodarne podjetja AcegasAps, ki je v projektu odgovo-

ren za stike z ustanovami v Sloveniji. »Kahih 20 odstotkov pitne vode, namenjene prebivalcem tržaške pokrajine, zajemamo na kraških izvirih, 80 odstotkov pa iz soške podtalnice,« je povedal Sossi, ki ocenjuje, da je sodelovanje s partnerji izredno koristno, saj si izmenjujejo podatke o kakovosti vode in druge informacije. »To bo tudi koristilo pri preprečevanju razlitij in naravnih katastrof,« meni Sossi. (af)

VZPI-ANPI - Izhajati je začelo novo dvojezično glasilo

Morje 0-44

Med avgustom 1944 in 1. majem 1945 je v Trstu delovala ilegalna partizanska tiskarna Morje 0-44. Na ciklostilu je razmnoževala informativni in propagandni material v slovenskem ter italijanskem jeziku: delno v bunkerju na Furlanski cesti, delno pod Logom.

Tržaška podružnica Vseslovenskega združenja partizanov Italije (VZPI-ANPI) se je odločila, da ravno po ciklostilni tehniki Morje poimenuje svoje novo povsem dvojezično glasilo, ki je začelo izhajati januarja. Ime, ki spominja na partizanski preteklost, pa ne sme zavajati: z glasilom želi jo predvsem vzpostaviti stvaren dialog z mlajšo generacijo. Pri VZPI-ANPI so namreč prepričani, da morajo ravno mlaadi ohraniti živ spomin na odporništvo in narodnoosvobodilni boj ter ga zaščititi pred potvarjanjem zgodovinskih dejstev, predvsem pa na tem zgledu graditi boljše življenjske pogoje za vse ljudi. V času, ko mlaadi množijo vrste tega partizanskega zdrženja, hoče VZPI-ANPI biti predvsem »kritična vest demokracije«, kot je zapisała glavna urednica Stanka Hrovatin.

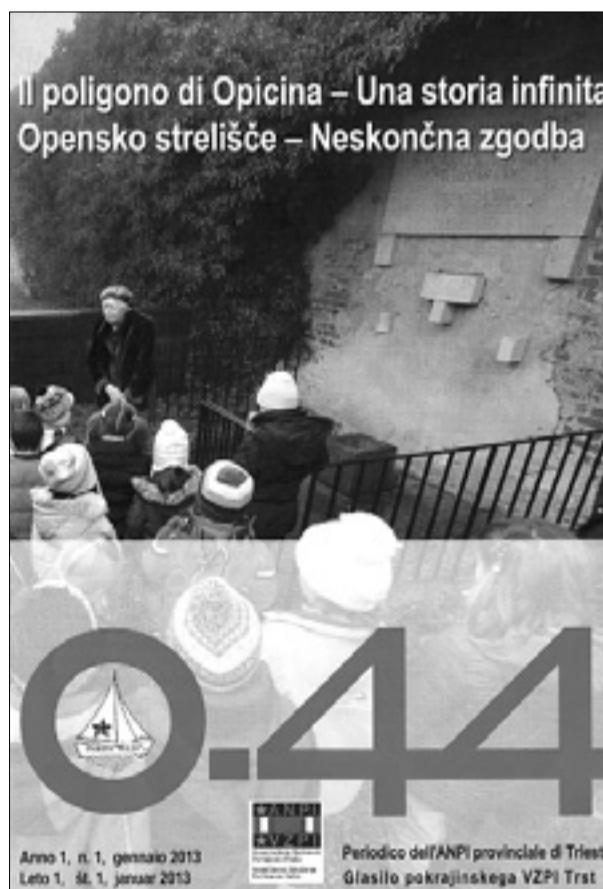
Glasilo prinaša vrsto zanimivih članakov. Odgovorni urednik Dušan Kalc je podpisal daljši prispevek, ki obnavlja »neskončno zgodbo« openskega strelische, kjer kljub prizadevanjem domaćinov in obljudbam politikov niso še uredili spominskega parka miru. Kalc poroča tudi o odkritju spomenika kriškemu partizanu Josipu Verginelli - Albertu v kraju Lumezzane pri Bresci.

Državni predsednik VZPI Carlo Smraglia razmišlja o vlogi, ki jo lahko mlaidi odigrajo v današnjih nelahlkih časih, medtem ko je zgodovinar Franco Cecotti pripravil zapis o razstavi, ki je tačas na ogled v tržaški Rijarni. Gre za razstavo o procesu, ki je proti nacističnim krvnikom potekal na tržaškem sodišču leta 1976, in jo je Cecotti urenil s kolegico Dunjo Nanut.

Praštevilk Morja 0-44 (zgodovino te partizanske ilegalne tiskarne je obnovil Boris Kuret) prinaša tudi članek Borisa M. Gombača o razstavi Ko je umrl moj oče, ki že več mesecov potuje po Tržaškem in predstavlja risbe ter pričevanja otrok iz italijanskih koncentracijskih taborišč.

V tržaškem glasilu združenja VZPI-ANPI, ki prinaša tudi koristen seznam spominskih datumov, je še zapis pokrajinskega tajnika Štefana Čoka o zgodovinskem seminarju o vzhodni meji, ki je potekal v Firencah, ter spomin Stojana Spetiča na preminulega partizana in prekomorca Oskarja Kjudra. (pd)

Naslovница novega dvojezičnega glasila VZPI-ANPI

KULTURNI SPOMENIKI - Pobuda FAI

Miramar na 7. mestu na natečaju Kraji srca

Skoraj 26 tisoč ljudi se je odzvalo na pobudo italijanskega sklada za okolje FAI, ki so jo podprle tudi Tržaška univerza in nekatere druge mestne institucije, ter glasovalo za Miramarski grad in park na 6. splošnem popisu I luoghi del cuore (Kraji srca). FAI je v sodelovanju z bančno skupino Intesa Sanpaolo razpisal ta natečaj, da bi ljudje opozorili na kulturne in zgodovinske spomenike, ki so najbolj potrebni financiranju za izvedbo zaščitnih posegov.

Na razpis se je skupno odzval skoraj milijon ljudi iz Italije in tudi iz tujine. Največ, skoraj 54 tisoč, jih je gla-

sovalo za utrdbo Cittadella v Alessandriji, na drugo mesto se je uvrstila cerkev svetega Nikolaja v kraju San Paolo di Civitate pri Foggii, ki jo je leta 2002 poškodoval potres, na tretje pa benediktinska opatija v Mattinati na Garganu. Miramar je na skupni lestvici pristal na 7. mestu.

Deželna predsednica FAI Tiziana Sandrinelli je s tem zelo zadovoljna in meni, da bo tolikšen odziv omogočil financiranje obnovitvenih posegov tako v okviru pričujoče pobude kot tudi s pomočjo pristojnih javnih institucij, ki naj bi jih veliko zanimalo javnosti moralno spodbudit k ukrepanju.

Slovensko prosvetno društvo

MAČKOLJE

vabi na

SLOVENSKI VEČER

v znamenju Jožeta Peterlina.

Danes, 15. februarja, ob 20.00
v Srenjski hiši

22.15 »Promised land«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Noi siamo infinito«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Il principe abusivo«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Die hard - Un buon giorno per morire«.

FELLINI - 16.00, 22.10 »Broken city«; 17.40, 20.00 »La migliore offerta«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.30, 19.00, 21.40 »Les Misérables«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Re della terra selvaggia«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.30, 18.20, 20.10, 22.00 »Viva la libertà«.

KOPER - PLANET TUŠ - 15.25, 18.05, 20.35, 23.05 »Čudovita bitja«; 20.25 »Django brez okovov«; 20.45, 22.45 »Film 43«; 15.30 »Gangsterska enota«; 19.00 »Hvala za Sunderland«; 15.05, 17.05, 21.00, 23.10 »Lovca na čarownice«; 17.30 »Na cesti«; 17.50 »Nesrečniki«; 16.05, 18.20 »Razbijajoč Ralph 3D«; 15.00 »Samova puštolovčina 2«; 20.55, 23.15 »Tatica identitet«; 16.10, 18.15, 20.20, 22.25 »Umri pokončno: Dober dan za smrt«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.15, 20.00 »Noi siamo infinito«; Dvorana 2: 16.30, 20.15, 22.15 »Die hard - Un buon giorno per morire«; 21.45 »Django Unchained«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il principe abusivo«; Dvorana 4: 16.30, 19.00, 21.40 »Zero dark thirty«; 18.15 »Warm bodies«.

SUPER - Film prepovedan mladim izpod 18. leta starosti.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.30, 20.00, 22.00 »Il principe abusivo«;

Dvorana 2: 17.50 »Cirque du soleil - Mondi italiani 3D«; 20.00, 22.00 »Warm bodies«; Dvorana 3: 17.45, 21.00 »Zero dark thirty«; Dvorana 4: 18.00, 20.10, 22.10 »Die hard - Un buon giorno per morire«; Dvorana 5: 17.30, 19.15 »Viva la libertà«; 21.00 »Lincoln«.

Včeraj danes

Danes, PETEK, 15. februarja 2013

JURKA

Sonce vzide ob 7.07 in zatone ob 17.32 - Dolžina dneva 10.24 - Luna vzide ob 9.15 in zatone ob 23.37

Jutri, SOBOTA, 16. februarja 2013

JULIJANA

VREMEN VČERAJ: temperatura zraka 5 stopinj C, zračni tlak 1010 mb ustaljen, vlaga 45-odstotna, veter 5 km na uro jugo-vzhodnik, nebo oblačno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 8,5 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 16. februarja 2013

Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprete
tudi od 13.00 do 16.00

Capo di piazza Mons. Santin 2 - 040 365840, Ul. Commerciale 21 - 040 421121, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opicina - Prosečka ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom

Lekarne odprete
tudi od 19.30 do 20.30

Capo di piazza Mons. Santin 2, Ul. Commerciale 21, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3, Opicina - Prosečka ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Ospedale 8 - 040 767391.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Telebita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o zdravničnih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnicih Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.30, 19.00, 21.30

»Lincoln«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »Quartet«.

CINECITY - 21.20 »The impossible«; 18.30, 21.30 »Lincoln«; 16.30, 20.00, 22.15 »Broken city«; 16.30, 18.40 »Warm bodies«; 16.30 »Studio ille-

» 16.30 »Zambezia«; 18.05, 20.10, 22.15 »Promised land«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Noi siamo infinito«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Il principe abusivo«; 16.00, 18.05, 20.10, 22.15 »Die hard - Un buon giorno per morire«; 21.45 »Django Unchained«; Dvorana 3: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Il principe abusivo«; Dvorana 4: 16.30, 19.00, 21.40 »Zero dark thirty«; 18.15 »Warm bodies«.

FRANC IN TOMAZ - sta v Mavhinjah odprla osmico. Vljudno vabljeni. Tel. št.: 040-299442.

IVAN PERNARČIĆ ima v Vižovljah odprto osmico. Tel. št.: 040-291498.

OSMICO NA KOLONOKOVCU je odprla družina Debelis, Ul. G. Ventura 31/1. Tel. 347-3648603. Toplo vabljeni!

OSMICO je odprla Renzo Tavčar, Repen 42. Tel. 040-327135.

OSMICO sta odprla Nini in Stano v Medji vasi št. 14; tel. 040-208553. ALMA IN STANKO GRUDEN sta odprla osmico v Samatorci. Toplo vabljeni. Tel. št.: 040-229349. DRUŽINA CORETTI je odprla osmico v Lon

S.U.M.

Šum vabi na nagrajevanje literarnega natečaja

S kulturo v srcu

Častni gost bo pesnik in pisatelj **Marko Kravos**

Danes, 15. februarja, ob 19.30 Gregorčičeva dvorana, ul. S. Francesco 20 (ZSKD)

SKD Barkovlje Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom **ZSKD in Slovenske prosvete** vabi na predavanje Viktorije Carli **»AFRIKA IN JAZ«:** izkušnje o prostovoljnem delu v Afriki, nudjenju pomoći in posvojenih otrocih. Danes, 15. februarja, ob 20. uri. **Vabljeni!**

Šolske vesti

VEČSTOPENJSKA ŠOLA OPĆINE sporoča, da za šolsko leto 2013/2014 sprejema vpise otrok, ki bodo dopolnili 3. letno od 1. januarja do 28. februarja 2014. Na razpolago je 6 mest v otroškem vrtcu M. Štoke na Proseku. Info na tel. št.: 040-211119 ali www.vsopocene.it

Izleti

SO SPDT prireja avtobusni izlet v Bad Kleinkirchheim 3. marca. Odhod iz trga Oberdan ob 6.45 in iz Sesljana ob 7.00. Vpisovanje in informacije na smucanje@spdt.org, mladinski@spdt.org in na tel. 348-7757442 (Laura). Toplo vabljeni!

DRUŠTVO KMEČKIH ŽENA vabi v London v soboto, 16. marca, z letalom iz Ljubljane. Informacije in prijave na tel. št. 00386-31372632 - Metka.

KRU.T nadaljuje se vpisovanje na velikonočno potovanje v »večno mesto« Rim, v bližnji Tivoli z ogledom Vile Adriana in obiskom starodavnih mestec Fiuggi, Alatri in Veroli, od 29. marca do 1. aprila. Pojasnila na sedežu Krut-a, Ul. Cicerone 8/B, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

Loterija 14. februarja 2013

Bari	33	5	69	77	4
Cagliari	19	29	1	28	23
Firenze	61	89	72	37	34
Genova	38	12	83	55	90
Milan	52	25	32	11	17
Neapelj	6	17	36	5	67
Palermo	90	39	68	72	43
Rim	88	33	40	20	89
Turin	85	42	41	35	2
Benetke	39	9	5	13	61
Nazionale	37	38	47	59	52

Super Enalotto št. 20

24	32	44	60	64	76	jolly25
Nagradsni sklad	1.887.439,41 €					
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot	44.789.465,67 €					
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €					
7 dobitnikov s 5 točkami	40.445,13 €					
606 dobitnikov s 4 točkami	472,03 €					
23.825 dobitnikov s 3 točkami	23,88 €					

Superstar 76

Brez dobitnika s 6 točkami	- €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	- €
Brez dobitnika s 5 točkami	- €
2 dobitnika s 4 točkami	47.203,00 €
115 dobitnikov s 3 točkami	2.388,00 €
1.908 dobitnikov z 2 točkama	100,00 €
13.432 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
32.168 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE v sodelovanju z Glasbeno matico Modri abonmajski sklop

VLADO KRESLIN **Pojezije**

O sozvočju pesmi in besede...

jutri, 16. februarja, ob 20.30 v Veliki dvorani SSG

Blagajna Slovenskega stalnega gledališča je odprta eno uro in pol pred začetkom predstave. Tel. št. 800214302 (brezplačna) ali 040 362542. www.teaterrssg.com

Obvestila

REPENTABRSKO ZDROŽENJE STAR-ŠEV pripravlja razstavo o repentabrski šoli in zbira v februarju v soli kakršnokoli gradivo (stare fotografije, dokumente, zvezke, učbenike) v zvezi z zgodovino šole.

ORIENTALSKI PLES - SKD Lonjer-Katinara prireja tečaj orientalskega plesa, ki ga bo vodila od Conija priznana učiteljica Patrizia Haggiopulo - Naadirah. Prva brezplačna lekcija bo danes, 15. februarja, ob 20.30 v prostorij ŠKC v Lonjerju. Tečaj bo potekal enkrat tedensko in je primeren za vse starostne skupine ter za vse, ki bi radi stopili v stik s svojim telesom, občutili blagodejne učinke trebušnega plesa in se prepustili ritmu orientalske glasbe. Informacije na tel. 333-8578924 (Ilary) ali skdnjerkatinara@gmail.com.

TPPZ P. TOMAŽIČ sporoča, da bo danes, 15. februarja, ob 20.45 na sedežu na Padičah, generalka za koncert, ki bo v Žezani v soboto, 16. februarja.

AŠD SK BRDINA vabi vse člane, da se udeležijo v soboto, 16. februarja, teme v teku na smučih in v nedeljo, 17. februarja, tekme v veleslavom, veljavni za Zamejsko Smučarsko Prvenstvo 2013, v Forni di Sopra. Vpisovanje je možno do četrtek, 14. februarja, na tel. št. 348-8012454 (Sabina).

SOCIALNA SLUŽBA občin Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor ter Zadruga La Quercia, organizirajo za osnovnošolske otroke bivajoče v treh občinah, v soboto, 16. februarja, ob 15.00 do 18.00 dve delavnici, in sicer: »Snezaki« (otroci naj s seboj prinesajo nekaj starih gumbov) v Briščikih, št.77 (Občina Zgonik), v prostorij KRD Doma Briščiki, ter »Hranilniki« v Naselju Sv. Mavra, 124, v Sesljantu. Prost vstop.

AD FORMANDUM vabi k vpisu na tečaje jezikov (slovenščina, angleščina) in osnove računalništva. Pričetek ob zadostnem številu prijav. Info: 040-566360, ts@adformandum.org.

AŠD SK BRDINA obvešča, da bo v nedeljo, 17. februarja, ob prilikl smučarskih tečajev in Zamejskega Smučarskega Prvenstva na razpolago avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalk ESSO na Opčinah. Prosimo za točnost. Informacije in rezervacije: 335-5476663 (Vanja).

KRU.T vabi člane - dedke in babice skupaj s svojimi vnuiki na 2. srečanje v sklopu projekta »Obiščimo Kru.T« v soboto, 23. februarja, ob 10. uri, v društvenih prostorih. Pod mentorstvom muzikoterapevtke Sare Hoban bodo udeleženci igrali na instrumente, peli in plesali. Prijave sprejemamo do srede, 20. februarja, na sedežu, ul. Cicerone 8b, tel. 040-360072, krut.ts@tiscali.it.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 18. februarja, v Peterlinovo dvorano, Donizetijeva 3, na večer z dr. Zvonetom Žigonom, ki bo govoril o svoji knjigi »Ljudje odprtih src. Slovenski misijonarji o sebi«. Začetek ob 20.30.

RADIJSKI ODER obvešča, da bodo srečanja Tečaja lepe govorce za najmlajše potekala vsak ponedeljek od 18. februarja dalje v Finžgarjevem domu od 16.00 do 17.30. Prostih je še nekaj mest. Tel. št.: 340-1209192 (Lučka).

KROŽEK RAZVEDRILNE MATEMATIKE, ki ga vodi prof. Drago Bajc, sporoča, da bo prihodnje srečanje v sredo, 20.

TRŽAŠKI POMORSKI KLUB A.Š.D.

SIRENA vabi na **37. REDNI OBČNI ZBOR** danes, 15. februarja 2013, ob 20.00 v prvem sklicanju in ob 20.30 v drugem sklicanju na društvenem sedežu, Miramarski drevored, 32

februarja, ob 17. uri v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3, I. nadstropje.

srečanje traja 45 minut in predvideva vstop za oba starša. Za urnike in vpišovanja: info@melanieklein.org, tel: 345-7733569.

LETNIKI 1968 POZOR! Vabljeni na skupno večerjo, ki bo v soboto, 6. aprila, v znani gostilni na Krasu. Informacije in prijave na tel.: 347-6849308 (Igor); 339-2241221 (Tamara); 347-0741740 (Ervin).

Prireditve

OBČINA ZGONIK in krajevna sekcija VZPI-ANPI vabita ob na ogled razstave »Ko je umrl moj oče - Risbe in pričevanja iz koncentracijskih taborišč na italijanski vzhodni meji (1942 - 1943)«. Umnik: pondeljek-petak 9.00-13.00, po-nedeljek in sreda tudi 15.30-17.30.

DRUŠTVO PRIJATELJEV NANOS vabi danes, 15. februarja, ob 18. uri v prostorje Bara Nanos na Razdrtem na predavanje »Kuhajmo varno z Emilijo Pavlič«. Predstavljena bodo zdrava živila in pribor, dobili boste veliko nasvetov in videli takratne znamke San Diego ter rokavice. Poštenega najditev vabim, da pokliče tel. št.: 349-1446484.

SKD BARKOVLE, Ul. Bonafata 6, s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete vabi danes, 15. februarja, na predavanje Viktorije Carli »Afrika in jaz«: izkušnje o prostovoljnem delu v Afriki, nudjenju pomoći in posvojenih otrocih. Začetek ob 20. uri. Vabljeni!

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTV

MAČKOLJE vabi na »Slovenski večer« posvečen liku in delu prof. Jožeta Peterline. Ob predstavitvi Peterlineovega zbornika, petju MePZ Mačkolje in nagovoru Ivana Peterlinea se bomo srečali danes, 15. februarja, ob 20.00 v prostorih Srenjske hiše v Mačkoljah.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV obvešča včlanjene zbrane, da je na spletni strani www.zpzp.si objavljen razpored koncertov revije Primorska poje.

SKD LONJER - KATINARA prireja zborovski koncert ob Dnevu slovenske kulture v soboto, 16. februarja, ob 20.30 v prostorij ŠKC v Lonjerju. Nasopili bodo MePZ Slovenec - Slavec, MoPZ Skala - Gabrie in MePZ Tončka Čok. Toplo vabljeni!

TRŽAŠKA KNJIGARNA obvešča, da bo razstava leseni izdelkov Franca Armanija »Čarobni odtenki lesa« na ogled do sobote, 16. februarja. Toplo vabljeni.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM v sodelovanju z Galsbeno matico prireja v nedeljo, 17. februarja, ob 11. ure delavnico EFT tehnik za dobro počutje ali metodo tapkanja. Za nepodobno bo ob 16. uri predhodna obrazložitev EFT tehnik. Informacije in vpisovanja nudi Barbara Žetko tel. 347-2787410.

PODROČNI SVET SLOVENSKIH VERNIKOV STRSTA IN MILJ vabi na družgo srečanje z mag. Janezom Ferkojem, župnikom na Bledu, na temo: Moja vera v času gospodarske, politične in verske krize; v sredo, 27. februarja, ob 20. uri, v Šentjakobskem domu v ul. Concordia 8.

OBČINA DOLINA sporoča, da do četrtka, 28. februarja, potekajo vpisovanja v otroške občinske jasli v Dolini (št. 200) za š.l. 2013/14, medtem ko bodo vpisovanja v otroške jasli Colibrì (Ul. Curiel 2 - samo za mesta v konvenciji z občino Trst, ki so na razpolago za otroke s stalnim bivališčem v občini Dolina) ob ponedeljku, 18. do četrtek, 28. februarja. Informacije in vpisni obrazci na občinski spletni strani www.sandorligo-dolina.it.

OBČINA DOLINA sporoča, da je do četrtka, 28. februarja (do 12. ure), možno predložiti prošnje za dodelitev denarnega prispevka za povračilo stroškov za nakup, v š.l. 2012/13, učenikov, individualnih učnih pripomočkov, vozovnic za lokalni javni prevoz v tržaški pokrajini v korist šoloobveznih učencev, s stalnim bivališčem v občini Dolina.

RADIJSKI ODER obvešča, da bo v nedeljo, 17. februarja, na spredelu 15. Gledeškega vrtljaka predstava »Rdeča kapica« v izvedbi Lutkovnega gledališča Maribor. Prva predstava bo ob 16. uri (red Vila), druga ob 17.30 (red Škrat). V dvorani Marijinega doma pri Š. Ivanu, Ul. Brandesia 27.

GLASBENA MATICA, v sodelovanju z ZTT-jem ter z Mladiko, vabi na predstavitev monografije dr. Darje Koter »Slovenska glasba« v sredo, 20. februarja, ob 17.30, v Mali dvorani Narodnega doma v Trstu, Ul. Filzi 14.

ZTT, MLADIKA IN TRŽAŠKA KNJIGARNA vabijo na kavo s knjigo v sredo, 20. februarja, ob 10.00. Tokrat bo druženje ob kavi priložnost za odprtje slike razstave Liliane Batagelj Kafol. Slikarko bo predstavila Alina Carli.

KLUB PRIJATELJSTVA vabi na popularno Prešernovo proslavo z gledališko skupino T. Petaros, prof. M. Pišljar s citrami, gledališkim igralcem A. Rustjo, slavnostni govornik prof. M. Kravos; v četrtek, 21. februarja, ob 16.

uri, v Peterlinovi dvorani v ul. Donizetti 3, I. nadstropje.

OTROŠKE URICE v Narodni in šudilski knjižnici, Ul. Sv. Franciška 20, ob 17. uri: v četrtek, 21. februarja: »Abrakadabra«; četrtek, 21. marca: »Hiša čarovnic«. Prioveduje Biserka Cesar. Vabljeni otroci od 3. do 7. leta!

SKD IGO GRUDEN vabi na prireditve ob prazniku slovenske kulture in ob 120-letnici rojstva Iga Grudna »Pozdravljeni, bratje in sestre«, ki bo v nedeljo, 3. marca ob 17. uri v Kulturnem domu v Nabrežini. Sodelujeta šoli OŠ Virgil Šček in NSŠ Igo Gruden; slavnostni govor prof. Tatjana Rojc; ob tej priliki bo izobesen nabrežinski pevski prapor.

Turistične kmetije

AGRITURIZEM ŠTOLFA

SALEŽ 46 je odprt do 24. februarja.

Tel. 040-229439

Mali oglasi

NA PUSTNI TOREK sem v šotoru v Briščikih izgubil: jopič črne barve z napisom Boxeur s kožuhom na kapi, majico temno plave barve z rdečim napisom San Diego, ovratno ruto znamke San

GOSPODARSTVO - Loretta Napoleoni predstavila novo knjigo

»Reševati nas hočejo tisti, ki so nas pripeljali v to krizo!«

Od gospodarske krize do belih glasovnic – podnaslov najnovejše knjige ekonomistke Lorette Napoleoni (Rizzoli, januar 2013) z naslovom Democrazia vendesi (Demokracija napredaj) dobro povzema vezno nit tega pamfleta, kot svoje delo naziva sama avtorica. Gre za dokumentirano in analitično delo, ki ga je Loretta Napoleoni izvedla s skupino sodelavcev, ugotovitve oziroma rešitve, ki jih predlaga, pa so na voljo vsem politikom ne glede na politično usmeritev.

Avtorica, ki je bila 4. februarja gostja knjižarne Lovat v Trstu, je na predstavitvi brez zadržkov izrazila svojo veliko skeptičnost do italijanskega političnega razreda. Še več, kljub temu, da je ena od tako imenovanih ekonomskega zvezdnika, doživlja v domovini skoraj popolno cenzuro medijev, medtem ko jo imajo tukajšnji politiki za daleč prekritano, če ne celo za »mahnjen«. Avtorica, ki živi v Londonu, je namreč v popolnem sovočju z nobelovcem Paulom Krugmanom, cenzorjem bruseljskih tehnikratov, neozdravljenim keynesijancem in gurujem nove ameriške leve. Njeno najnovejše delo je namreč ostra kritika kapitalističnega gospodarskega modela (avtorica je sicer daleč od kakega spogledovanja s socializmom ali komunizmom, saj ne trpi avtoritarnih družbenih in ekonomskega sistemov), ki je prerasel v kolonializem in celo kanibalizem, tega pa Napoleoni je zaznava tudi v moderni različici. Po krivdi neuspele vzpostavitev enotnega monetarnega sistema oziroma skupne valute se je v Evropi razvila kolonialna različica kapitalizma, ker so močna severnoevropska gospodarstva – sicer ne nacrtno, priznava avtorica – kolonizirala v celo kanibalizirala šibka periferna gospodarstva. Rezultat falimentarnega procesa vzpostavljanja evra je uničena grška industrija, obubožano italijansko gospodarstvo, kriza Irske, Portugalske in Španije. O vzhodnoevropskih članicah evrskega območja Napoleoni v tej knjigi ne govori.

Pred nekaj dnevi objavljene ugotovitve italijanskega računskega sodišča v bistvu pritrjujejo tezam Lorette Napoleoni. Računski sodniki ugotovljajo, da ima rast davčnega pritiska, ki je že sicer zunaj vseh sprejemljivih meja, dodatne recesije učinke, zato je nujno znižanje davčnega pritiska in vzpostavitev pravičnejše porazdelitve davčnega bremena. Predsednik računskega sodišča je na slovesnosti ob odprtju sodnega leta poudaril tudi nujnost spodbujanja gospodarske rasti.

Seveda ni naloga računskih sodnikov, da bi pisali recepte za izhod iz krize in za nov zagon gospodarstva, zato pa je tokio bolj zgovorna, in tudi izzivalna, Loretta Napoleoni. Njen odgovor na vprašanje, ali je bolje rešiti evro ali Evropsko unijo, je nedvoumen: žrtvujmo evro in rešimo Evropo, tako Evropo, kakršno so si zamisili njeni ustavnitelji. Evro se je namreč rodil kot nedonošček, vzpostavljen je bil v upanju, da bo avtomatično poskrbel za harmonizacijo evropskih gospodarstev in za vzpostavitev evropske politične infrastrukture. To se seveda ni zgodilo, ker tega monetarni sistem preprosto ne zmora, nasprotno, s skupno valuto so se divergence med nacionalnimi gospodarstvimi, kljub skupnemu trgu, le še povečale. Napetosti v tej kletki enotnega monetarnega sistema so se s krizo povečale do takih mere, da bodo kmalu povzročile eksplozijo, ki je noben evrokrat v Bruslu ali tehnikrat v perifernih državah ne bodo mogli preprečiti, opozarja Loretta Napoleoni, za katero bi bilo zato smiseln, da se Italija odloči za drastično potezo opustitve evra in torej za vrnitev k monetarni suverenosti.

S svojim dva tisoč milijard evrov vrednim javnim dolgom se država preprosto ne more izviti iz recesije, ker gre do vsi prilivi iz naslova davčnega zaostrovanja zgolj za plačevanje obresti na ta neizmeren dolg. Kupna moč prebi-

valstva (povprečni letni dohodek prebivalca Italije je v letu 2011 padel na 18 tisoč evrov) hromi povpraševanje na domačem trgu, izvoz se krči, podjetja umirajo, trg dela izloča armade brezposelnih. Izvod iz dolžniške krize in premostitev načela, po katerem je vrnil delo dolga stvar časti (na osnovi tega principa so bile zaslužnjene tudi primitivne skupnosti), je za Loretto Napoleoni mogoč samo z odpisom javnih dolgov močno zadolženih članic evrskega prostora. To, kar se je v preteklosti dogajalo kot posledica vojn, je v tem dolgem obdobju miru v Evropi mogoče uresničiti le z drastično in po avtoričinem mnenju neizbežno odločitvijo o odpisu dolgov in odpravi skupne evropske valute. Napoleoni je sicer dopušča tudi možnost ohranitve evra, a dvotirnega: močnejšega v bogatih državah in šibkejšega, bolj prijaznega do izvoza obubožanih zadolženih držav. Nekdanje deva-

vacije nacionalnih valut so bile namreč instrument za izravnavanje trgovinskih neravnovesij med centrom in periferijo, kar danes z evrom ni več mogoče. Nasprotno, skupna valuta je evropska gospodarstva prisilila v konkurenco, s tem pa se je ustvarila nova delitev dela znotraj EU v korist močnejših ekonomij. Napoleoni je ugotovljala, da gre za enake mehanizme hegemonije in odvisnosti, kakršni so bili značilni za klasičen kolonializem.

Na politični ravni se avtorica sprašuje, ali je glede na »kolonizacijo znotraj EU« in na dejstvo, da tako v Rimu kot v Bruslju vlada tehnokracija, sploh še mogoče govoriti o državnih suverenosti in o demokraciji v polnem smislu besede. Ali je v takih razmerah sploh še potrebno voliti? Ali pa bi kazalo iskatki nove načine za izvajanje državne suverenosti, tudi po družbenih omrežjih? Loretta Napoleoni je prepričana, da ob-

stajajo tudi drugi načini za izhod iz tege položaja, ki ga je povzročila kriza kapitalističnega sistema, zasnovanega na kolonializmu in vojni.

Tisti, ki bodo brali knjigo Democrazia vendesi, se bodo podrobno seznanili z zgodovino italijanskega javnega dolga in glavnimi krivci za dolžniško krizo. »Ti isti ljudje, ki so nas pripeljali v krizo, nam danes obljudljajo, da nas bodo rešili,« je na dobro obiskani predstaviti Trstu dejala avtorica in pri tem navedla: Draghi, Grilli, Ciampi, Prodi in Montija. Napoleoni je se ogreva za čim bolj neposredno demokracijo, za politične procese od spodaj navzgor, za ljudsko vlado, ki bo resnični izraz večine v državi. Prepričana je namreč, da ne potrebujemo manj demokracije za rešitev evra, ampak več demokracije za rešitev Evrope. »Tako pa imamo občutek, da v Bruslu postavljam demokracijo na prodaj najboljšemu ponudniku,« je ena osnovnih ugotovitev v knjigi, ki ima za naslov ravno metaforo.

V tednu po predstavitvi knjige je lokalna volilna kronika zabeležila odmeven uspeh volilnega shoda Beppe Grilla v Trstu. Njegove besede na Borzem trgu so se v veliki meri prekrivale z ugotovitvami Lorette Napoleoni, kar po eni strani pojasnjuje njen uspeh med mlajšimi bralci, po drugi strani pa nakazuje smer, v katero bo v prihodnjih letih hote ali nehote morala usmeriti italijanska politika.

Vlasta Bernard

Številno občinstvo na predstaviti in (zgoraj) Loretta Napoleoni

KROMA

DOLINA - Zimovanje Večstopenjske šole na Piancavallu

Ob šoli smučanja na Piancavallu tudi animacija in obilo zabave

Januarja so učenci in dijaki v letošnjem šolskem letu ustanovljene Večstopenjske šole Dolina preživeli dva tedna na snegu Piancavalla. Zimovanje se je namreč zvrstilo v dveh reprizah, in sicer v drugem ter zadnjem tednu meseca januarja. Obe izmeni je vodila učiteljica Večstopenjske šole Dolina Edda Pregar, ki je poskrbela za vso organizacijo, zimovanja pa se je udeležilo lepo število dijakov in učencev.

Dolinski smučarji so bili nastanjeni v hotelu Antares, le lučaj stran od sedežnic in smučarskih prog. V hotelu so uživali polni penzion, saj je bilo poskrbljeno za zajtrk, kosilo, popoldansko malico in večerjo. Smučali so dopoldne in popoldne, smučarski učitelji iz Aviana oziroma Piancavalla pa so jih razdelili v pet skupin, od začetnikov do najbolj izkušenih. Poskrbljeno je bilo tudi za večerno animacijo, tako da se učenci in dijaki niso mogli dolgočasiti. Večer pred odhodom domov so mladi smučarji od svojih učiteljev

prejeli smučarska priznanja oziroma spričevala. V petih dneh so tako učenci in dijaki skupno presmučali dvajset ur in se pri tem neizmerno zabavali.

Prav zaradi tega so si s svojimi spremjevalci – učitelji in profesorji – obljubili, da se naslednje leto zopet podajo na zasnežene smučine Piancavalla.

Dan kulture v Dolini in častno občanstvo B. Pahorju

V nedeljo, 17. februarja, ob 17.00 vabi Občina Dolina na proslavitev Dneva slovenske kulture. Ob tej priložnosti bodo podelili častno občanstvo pisatelju Borisu Pahorju. Prireditve bo v Prešernovem gledališču v Boljuncu. Za program so poskrbela domača kulturna društva Slovenec iz Boršča, F. Venturini ob Domja, Slavec iz Ricmanj in V. Vodnik iz Doline. Pod pokroviteljstvom občine so združila svoje moči, da bi ponudila čimbolj pester in originalen program, ki ga bo povezovala Mairim Cheber. Naslov proslave Kam? ...predstavlja vodilno nit celotnega večera. Nastopili bodo trije zbori. MoPZ V. Vodnik bo zapel pod vodstvom Anastazije Purič, MePZ Slavec-Slovenec pod taktirko Danjela Grbca in MePZ Venturini se bo predstavil z dirigentko Cinzio Sancin. Na odru ne bo manjkalo mladih obrazov. V Mali zgodbi Bineta Brynca bodo v režiji Bože Hrvatič nastopili učenci drugega in tretjega razreda OŠ F. Venturini Boršt-Boljunc-Pesek. Svojo ustvarjalnost bodo pokazali mladi recitatorji Jasmina Gruden, Nejc Kravos in Milan Ota. Mlada glasbenika Erika Bersenda in Jan Loredan pa bosta poslušalce očarala z zvoki harfe in flavte. Sredi večera bo slavnostni govor, ki ga bo imel Janko Veber, bivši župan občine Kočevje, s katero je občina Dolina pobrata.

Afriški večer v Barkovljah

Drevišnji večer v Slovenskem kulturnem društvu Barkovlje nas bo popeljal na afriški kontinent, ki nas bo očaral v vseh svojih odtenkih. Občinstvo bo lahko prisluhnilo predavanju z naslovom Afrika in jaz, ki bo v besedi in sliku orisalo zmetke in potek prostovoljnega dela v Afriki. Prostovoljsko dejavnost v Afriki bo predstavila Viktorija Carli, ki je že trikrat obiskala afriški kontinent.

V Keniji je Carlijeva z nesebičnim delom prispevala k boljši družbi in brez pričakovanj svoj čas namenila za druge, še posebej za otroke. Naj povemo, da je k promociji in širjenju prostovoljstva pomoglo tudi leto 2011, ki je bilo v znamenju Evropskega leta prostovoljstva. Več o tem in prostovoljstvu nasploh bodo zvesti obiskovalci društvenih prostorov v Barkovljah izvedeli noč, in sicer ob 20. uri, ko naj bi se začelo zanimivo predavanje. (sc)

Spomin na Jožeta Peterlina

V Srenjski hiši v Mačkoljah bo danes Slovenski večer, posvečen kulturnemu delavcu in pedagogu Jožetu Peterlinu. Predstavili bodo Peterlinov zbornik, ki je lani, ob stoletnici njegovega rojstva, izšel pri založbi Mladika. Večer prireja SPD Mačkolje, prvi dobitnik Peterlinove nagrade. Pričetek ob 20. uri.

Okrog Medeje

Operno gledališče Verdi bo danes ob 20.30 predstavilo tržaški javnosti svojo najnovejšo produkcijo Intorno a Medea. V dvorani Tripkovich bo najprej na sporednu praizvedbo skladbe Riflessioni su Medea de Jiri Antonin Benda, ki jo je po naročilu fundacije Verdi komponiral Marco Taralli. Nato pa bo igralka Clara Galante nastopila v Bendovi Medeji.

Komik Enrico Brignano noč v športni palači

Priznani rimski igralec in komik Enrico Brignano se vrača v Trst. Drevi bo ob 21. uri nastopil na odru osrednje športne palače PalaTrieste s predstavo »Tutto suo padre ... e un po' sua madre!« Z njemu značilno ironijo se bo tokrat spravil nad hibe in razvede njegovih najdražjih, nato pa osvrnil še vso družbo, ki je pozabilo, kaj je razposojenost in vse svoje moči usmerila v laž in hitri življenjski tempo.

Vstopnice (od 30 do 70 evrov) so še na razpolago, več informacij je na voljo na spletni strani www.azalea.it.

Kreslinove Pojezije

Slovensko stalno gledališče bo jutri goštito Vlada Kreslina. Priljubljeni prekmurski kantavtor se bo v veliki dvorani Kulturnega doma (ob 20.30) predstavil v dvojni vlogi pevca in pesnika; ponudil bo namreč izbor pesmi, ki jih je zbral v raznih knjigah (Pojezije, Veneti ...), ter seveda starih in novih pesmi, ki jih že desetletja poje na svojih koncertih. Koncert, ki nastaja v sodelovanju z Glasbeno matico, spada v Modri abonmajski sklop, ostali abonentji pa lahko uveljavijo poseben popust. Blagajna je danes odprtja ob 10. do 15. ure, jutri pa ob 19. ure dalje.

Razstava Andrije Milovana

V galeriji Conestabo (Ul. Fonderia 5) bo danes ob 18.30 odprtla razstava hrvaškega umetnika Andrija Milovana. Odprtje bo s svojimi verzji obogatil istrski pesnik Alessandro Salvi.

Nov projekt Gina D'Elisa

V Hiši glasbe bo tržaški kantavtor Gina D'Eliso danes predstavil svojo najnovejšo ploščo Ridatemi i congiuntivi. Pričetek ob 18.30, vstop prost.

Zvočna indijska knjiga

Društvo De Banfield, ki skrbti za starejšim prijaznejšo družbo, vabi danes v knjigarno Lovat, kjer bo ob 17.30 novo srečanje z »zvočnimi knjigami«, ki obravnavajo tretje starostno obdobje. Literarna kritičarka Rita Siligato bo predstavila knjigo Dve življenji, ki jo ne pisal indijski pisatelj Vikram Seth, v vlogah njenih protagonistov na bosta nastopila Tina Sosić in Maurizio Zacchigna.

GOSPODARSTVO - Predsednik ZKB Sergij Stancich o krizi, bankah, aferi MPS in Vipavski dolini

»Ne moreš biti zadovoljen, če je sosedova krava bolna«

Svetovni finančni sistemi so iz dneva v dan pod večjim pritiskom, podjetja propadajo, brezposelnost narašča, vlagatelji izgubljajo denar, države pa so prisiljene nameniti velike vsote denarja, da bi preprečile propad bančnega sistema. »Gospodarsko stanje je izredno slabo, prav tako tudi finančno in politično. Če evropska centralna banka ne bi zagotovila evropskim bankam velikih količin srednjeročne likvidnosti po zelo nizki obrestni meri in ne bi slednje na vrednostnih papirjih zaslužile 3 do 4 odstotke razlike, bi bila večina bank na kolenih,« ocenjuje predsednik Zadržne krške banke Sergij Stancich. Nas pa je seveda zanimalo, ali je ZKB solventna, njena bilanca pa stabilna.

»Leto bomo predvidoma zaključili pozitivno, seveda, če ne bo prišlo do nepričakovanih pretresov v zadnjem trenutku. Sicer ne govorimo o bajnih številkah, v danih razmerah je pač tako. Naša banka ne špekulira in ne bremeni svojih strank s stalnim zaračunavanjem novih stroškov, hkrati pa skuša imeti nekoliko uvidevnosti in torej ne skrbeti le za lastne žepe oz. rezultate. Upam, da naši člani to tudi cenijo.«

Tako kot vse banke se tudi mi žal soočamo z naraščanjem problematičnih terjatev. V kriznem vrtincu so se danes znašla namreč tudi podjetja, ki so bila še pred časom zdrava. Podobno pa se dogaja s fizičnimi osebami oz. privatniki, ki imajo kredite za stanovanja ali hiše. Primerov oseb, ki so se znašle brez službe, je danes še in še.«

Kako pa jim vi lahko pomagate, ko se obrnejo do vas?

Če je kredit regularen, če ni bilo opaziti posebnih znakov problematičnosti ali zamud pri plačevanju obrokov, lahko stranka zaprosi za nekajmesečno prekinitev plačevanja obrokov. Ljudem skušamo pomagati, kar se da. Vsem bi radi ustregli in to tudi delamo po svojih močeh, vendar nam vedno ne uspe, saj moramo tudi mi spoštovati bančna pravila in zakonodajo. Saj smo navsezadnje banka, čeprav zadružna.

Večkrat ste dejali, da je sistem zadržnih bank boljši od ostalih. Bi nam to trditev obrazložili?

Bistveno je to, da ne stremimo le po zasluzku, ker nimamo delničarjev, pač pa člane, katerim nudimo usluge in servis; hkrati pa smo tesno povezani s teritorijem, na katerem delujemo. Tudi lani smo, krizi navkljub, namenili precej sredstev teritoriju in prispevali za naša kulturna in športna društva, ki se ravno tako socojo s pomanjkanjem sredstev za delovanje. Tako bom povedal: posebno v tem kriznem trenutku se nam zdi bolje, da smo učinkoviti na teritoriju kot pa, da imamo 50 tisoč evrov več zasluga v bilanci. Ocenjujem, da je to pravo poslanstvo zadržnih bank.

Ne smemo pa pozabiti, da si je zadržni bančni sistem prevzel dodatne odgovornosti in finančiral tržišče v trenutku, ko so druge banke zaprle pipe kreditiranja. S tem smo povečali posojila, žal pa tudi izgube pri terjatvah. Kljub temu pa sem prepričan, da se bo v prihodnosti izbira obrestovala in da bo tržni delež zadržnih bank narasel.

Kako ocenjujete finančni škandal najstarejše italijanske banke Monte dei Paschi di Siena, ki tačas glasno odmeva v državi in zunaj nje?

To je sramota za Italijo, za bančni sistem in za vrednote naspoloh. Če imaš kot človek in menedžer v sebi samo malo etike, se nekaj takega ne more pripetiti, tega ne moreš dovoliti in še toliko manj organizirati. Sicer pa ta škandal ni nobena izjema: tako eklatantnih primerov je bilo že kar nekaj in verjetno ta ne bo zadnji. Večina škandalov je posledica nezdravega sodelovanja in korupcije med ekonomijo in politiko. Ko je poštenost v družbi le »optional«, nas ne sme presenetiti, da pride do takih katastrof.

Najhujš pa je dejstvo, da so se zdaj v banki pojavile dodatne velike luknje (kaže 730 milijonov evrov izgub). Država bo sicer zavodu izdala bajno posojilo - t.i. Monti bond, ki pa je vse prej kot

Predsednik
Zadržne
krške banke
Sergij Stancich

KROMA

poceni. Kdo bo kril ta dodatna bremena na bilanci? Kdo drug kot stranke, se pravi ljudje, kot se rado dogaja ... Ljudem pa začenja, upravičeno, presedati.

Ali je ta škandal prizadel tudi vašo banko?

Edina »posledica« je ta, da smo celo pridobili nekaj strank. Pri nas namreč prevladuje prozornost, težav ni mamo, ne špekuliramo in se ne spuščamo v operacije s tveganimi vrednostnimi papirji. Sicer pa človek ne more biti zadovoljen, če je sosedova krava bolna. To dogajanje se jasno odraža v družbi, kjer prevladuje slabo počutje, nezaupanje in odpor do politike. Škandalozno pa je tudi dejstvo, da so šele pred nekaj meseci nekdaj predsednika banke MPS celo potrdili za predsednika italijanskega bančnega združenja Abi.

Začele so se širiti neutemeljene govorice, da smo tudi mi vpleteni v afero Monte dei Paschi. Potrjujem, da s to bančno skupino nimamo nobene povezave in niti nobenega posla. Spraševali so me, ali so tudi k nam postali inšpekcijski in

nam vsilili zunanje ljudi ... Vse skupaj bi lahko bilo smešno, ko ne bi le krepilo nezaupanja v ljudeh.

Nekateri, med drugimi tudi Beppe Grillo, trdijo, da bi bil izhod iz skupne valute koristen za Italijo. Kako vi na to gledate?

Ta ugotovitev premalo pove. Kaj s tem mislio? Kakšen bi bil cilj takega ukrepa? Ko bi se povrnili k liri, bi verjetno devalvacija gotovo stimulirala izvoz. Kaj pa ostalo? Italija tudi veliko uvaža: koliko Italijanov bi si v takih razmerah lahko še privoščilo nakup bmwjev ali mercedesov? Kaj pa tistih 1500 evrov srednje plače, ki jih danes prejemajo uslužbenci v Italiji? Kolikšna bi bila nova vrednost v lirah oz. njihova kupna moč? Ne vem, koliko je lahko to pravato pot. Po drugi strani pa je res, da nas evro dragi stane.

Sicer pa se strinjam z Grillovim spodbujanjem k novemu začetku. »Začnimo znova« po mojem mnenju pomeni, da kar je dobro in funkcionalno lahko hrani, kar ne gre pa popolnomu

spremenimo. Verjetno mi bo kdo ob tem očital, da kaj je prav za prav še dobrega in funkcionalnega v tej naši državi ... Če hočemo, da se kaj spremeni, mora vsak od nas ravnati tako, kakor bi želel, da drugi ravnajo z njim. Vsi se moramo truditi, da sprememimo današnji bolni družbeno-gospodarski sistem, vsak po svojih močeh, vendar prepričano in pogumno.

Še to me zanima: septembra lahni ste napovedali opustitev projekta o prevzemu lastništva Hrnilnice in posojilnice Vipava. Takrat ste tudi proučevali možnost prodaje vašega deleža in umik iz doline. Kako se je stvar zaključila?

V nekaj tednih bomo tudi formalno dali v prodajo naš delež, ker nas tam ne zanima ostati. Popolnemu umiku so botrovale nepriznane sile razmer. Imeli smo sicer nekaj sestankov tudi z novimi lastniki, katerim smo le potrdili našo odločitev. Če nisi dober kot večinski lastnik, zakaj bi bil potem dober kot mali lastnik? Pri tem pa velja opozoriti, da ne opuščamo ideje o okencih ZKB tudi v Sloveniji. Zaenkrat pa je projekt v preduhu, ko bomo uredili nujnejše zadeve, pa bomo zanj spet poprijeli.

In katere so danes nujnejše zadeve?

V mestnem središču načrtujemo tekom leta postavitev novega bankomata, na Opčinah pa smo se že lotili postavitev novih dveh – zunanjega in notranjega - hkrati pa nameравamo urediti neke vrste virtualne filialke, kjer bo strankam na voljo ekran, ki bo povezan z notranjostjo banke, z uradom. Brez vrst in čakanja bo vsak lahko hitreje povprašal za informacijo ali za katero drugo pomoč. Veliko drugega se še kuha v loncu, a hrana še ni pripravljena za serviranje ...

Dovolite, da že sedaj povabim naše člane na območna srečanja, ki bodo nekje sredi marca. O njih pa bodo seveda pravočasno obveščeni.

Sara Sternad

PREHRAMBNI IZDELKI - Kriza duši priznani tržaški podjetji

Duke v stečaj, Masè v stiski

Iskanje rešitve za 55 delavcev Duke Grandi Marche - Andrea Masè: Pričakujemo partnerja in zaenkrat ne zapiramo nobene trgovine

Kriza duši priznana tržaška podjetja, v slabem položaju so med drugim zgodovinska prehrambna podjetja. Prštarna Duke Grandi Marche, ki so jo v Trstu ustanovili leta 1966, gre v stečaj. Tako je odločil stečajni sodnik Giovanni Sansone, potem ko se poskus poravnave likvidatorja (in dosednjega lastnika) Francesca Prioglia ni obnesel.

Stečajni upravitelj, komercialist Emilio Ressani, bo moral prodati premoženje podjetja, katerega sedež je v industrijski co-

podjetja znaša po poročanju dnevnika Il Piccolo tri milijone evrov, podjetje pa dolguje bankam 7,5 milijona in upnikom dobra dva milijona evrov. Sindikati se še niso vdali, Elio Gurtner (FLAI-CGL) je včeraj za deželni radikalni dnevnik RAI izjavil, da je glavni cilj obuditev proizvodnje, pri čemer bi vlogo rešitevja odigral morebitni kupec.

Pri podjetju Salumi Masè (le-ti izviralo celo iz 70. let 19. stoletja, prštarno pa so odprli sto let pozneje) slika ni tako dramatična. Razvojne možnosti so realne, težave pa so v zadnjem obdobju očitne. V letu 2012 naj bi podjetje že tretje leto zaporedno izgubilo decembra pa je zaprosilo za predhodno poravnavo. Sodnik in upnik bo na obravnavi, ki bo 25. februarja, predložilo načrt za poravnavo dolgov, da bi se izognilo stečaju.

Pooblaščeni upravitelj Andrea Masè je včeraj za Primorski dnevnik dejal, da podjetje trenutno ne namera zapreti nobene trgovine (skupno jih je 15) in da pričakuje novega partnerja, s katerim so v teku pogovori. Znamak Masè je vsekakor dober adut, ki pritegne interesente. Vseh 85 uslužbencev namevajo medtem preventivno vpisati v dopolnilno blagajno, kot jamstvo za morebitne črne scenarije. Nekaj uslužbencev je v dopolnilni blagajni že od lani. Biagio Martorano (sindikat UIL) je to odločitev pozdravil in dejal, da bi bil vstop novega družbenika lepa novica. Poudaril je še, da je vodstvo podjetja Masè zelo prisotno ter da se sooča s sindikati in z uslužbenci. To ne velja za doseganega lastnika podjetja Duke Grandi Marche Francesca Prioglia, ki je bil v glavnem odsoten. (af)

Ena izmed petnajstih prodajal Masè na Tržaškem

KROMA

ZAVAROVALNICE - Predsednik ANIA v Trstu

Občuten upad števila zavarovalnih pogodb

Medtem ni jasna usoda 140 tržaških uslužbencev zavarovalnice Sasa

Posledice gospodarske krize se v zavarovalniškem sektorju še kako poznajo, je na včerajnjem posvetu o telefonskih zavarovalniških družbah na sedežu Generalija potrdil predsednik italijanskega združenja zavarovalnic ANIA Aldo Minucci. Nekatera zavarovanja - na primer živiljenjsko zavarovanje - so včino ljudi postala luksuzna dobrina, ki si jo privoščijo samo nekateri. Upad pa je zaznaven tudi na področju avtomobilskih zavarovanj.

»Z živiljenjskimi zavarovanji so italijanske zavarovalnice v letu 2010 na bralo 90 milijard evrov, v letu 2011 70 milijard, v letu 2012 pa s tega poslovnega področja pričakujejo le še 55 do 57 milijard evrov,« je povedal Minucci. Na področju avtomobilskih zavarovanj beležijo zavarovalnice 0,5-odstotni upad. To je po njegovi oceni v prvi vrsti posledica strmega upada prodaje avtomobilov. »Sredi težke gospodarske krize se vse več ljudi odreče osebnemu avtomobilu, ker si ga očitno ne more privoščiti. Eni ga prodajo, drugi ga ne uporabljajo,« je povedal predsednik ANIA. V zadnjem letu se po podatkih sil javnega reda celo dočaja, da se avtomobilisti vozijo z nezavarovanimi vozili. Minucci poziva italijansko vlado, naj prisluhne združenju ANIA, ki lahko pripomore k izboljšanju storitev in ponudbe. »Cilj vlade je znižati zavarovalnine in mi ji lahko pomagamo, glavni problem pa so visoki stroški za hude poškodbe, nadomestne dele avtomobilov, popravila in povračila avtoklepar-

Predsednik ANIA Aldo Minucci ANSA

skim delavnicam.«

Omenjeni posvet je bil v Trstu, ker je bila leta 1994 tu ustanovljena prva italijanska neposredna oziroma telefonska zavarovalniška družba (in prvih kliničnih center za finančne storitve) - Generet spa. Medtem pa je v Trstu v stiski 140 uslužbencev zavarovalnice Sasa, ki ne vedo, kaj bo z njimi. Po spojivti družbi Unipol in Fondiaria Sai je vodstvo skupine sporocilo, da namerava prodati družbo Milano Assicurazioni, lastnico zavarovalnice Sasa. Zaenkrat ni jasno, kaj se bo zgodilo. Sindikati so pred dnevi opozorili, da je v tržaškem terciarnem sektorju več možnih kriznih žarišč, med te so vključili težave v avstrijski Hypo Alpe Adria Bank in nejasno prihodnost openske poslovne Nove Ljubljanske Banke.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE - V sodelovanju z društvom Artisti Associati

Tango v moški izvedbi

Los hermanos Macana s plesno in glasbeno skupino iz Buenos Airesa

Tango je strast. Strast v plesu. Strast do plesa. Tango je tudi igrivost. Igrivost v plesu in do plesa pa (navadno) izražajo moški. Še posebno, ko plešejo izven najbolj klasičnih vzorcev. Še posebno, če par »strastnih ljubimcev« zamenja moški par. Tudi tako se je nekoč plesalo, zagotavljajo stari viri. Tam v ljudskih lokalih Buenos Airesa so se zbirali plesa in začasne pozabe željni ljudje, predvsem mladi, predvsem moški, in plesali. V paru z žensko. Če je bilo možnih soplesalk premalo, v moških parih. Tako so se lahko plesno izurili, pravijo. Tako so nastali plesni virtuozi.

Na to tradicijo se nanašata brata Enrique in Guillermo De Fazio, ki nastopata pod imenom Los hermanos Macana. Kot sta se ob zaključku sredine predstave v tržaškem Kulturnem domu »javno izpovedala«, ju je k plesanju tanga nagovorila mama, »zato da bi počela nekaj kulturnega«. Ker sta bila, še posebej Guillermo, visoka za svoja tedanja otroška leta, sta ostala brez partnerice. In tako pač plešeta onadvina v paru. »Hvala mama,« sta se zahvalila na predvečer valentinovega. Mlademu plesnemu paru, ki nastopa z njima, pa je tango ob plesni strasti prinesel ljubezen: na odru pred praznikom vseh zaljubljencev sta doživelva javno »potrditev«.

Brata De Fazio namreč nastopata v skupini, pravzaprav s skupino mladih argentinskih

plesalcev. Na tržaškem nastopu, ki sta ga organizirala društvo Artisti Associati in Slovensko stalno gledališče, so z njima plesali še trije moški in pet plesalk. Ostali so v glavnem izvajali bolj tradicionalne plesne vzorce tanga, se pravi v paru moški-ženska. To sta počela tudi brata Macana (»frajerja«, v slangu), ki pa sta se posebej igrivo razživila, ko sta zaplesala v paru. V niz tangov, ki jih je v živo praviloma izvajal štiričlanski ansambel (klaviature, kontrabas, bandoneon in violina), so v drugem delu vključili tudi nekaj ljudskih argentinskih »pastirskih« motivov, se pravi ples in spretnosti gauchov. Manj se je na argentinsko tradicijo vezal slovenski Sinatrov hit My way, ki pa se je razvil v osrednji glasbeni motiv musicala Evita. Evita seveda kot Evita Peron. In za zaključek tango: skupinska (v parih) izvedba znanih skladb in pa izredno hitre s kančkom (neobičajne) ironije začinjene interpretacije odličnega moškega para. Bolj kot macho iz naslova predstave, Tango Macho, je bil prikazani tango dopadljiv, prijeten, vsekakor pa osredotočen na moško plesno mojstrsko poustvarjalnost.

Manj izurjeni, vendar nič manj prevzeti s tango, pa so bili navdušeni gledalci, ki so s seboj – na povabilo organizatorjev – prinesli plesne čevlje. Plesali so zase. In to je največja magija plesa. (bip)

FILMSKI FESTIVAL V BERLINU - Avtor dokumentarca Shoah

Claude Lanzmann dobitnik častnega zlatega medveda za življenjsko delo

BERLIN - Francoski režiser in producent Claude Lanzmann, poznan po dokumentarju "Shoah" iz leta 1985, je dobitnik častnega zlatega medveda za življenjsko delo na 63. mednarodnem filmskem festivalu v Berlinu. Direktor festivala Dieter Kosslick je Lanzmanna označil kot "enega največjih dokumentaristov".

Kot je pred včerajšnjo podelitvijo nagraje v pogovoru za francosko tiskovno agencijo AFP dejal Lanzmann, je počaščen, da prejme častnega zlatega medveda v državi, ki ji je s svojim ikoničnim devet in pol ur dolgim filmom pomagal, da se 40 let po holokavstu "osvobodi".

"V 12 letih, ko sem snemal ta film, pri čemer so me spremajale številne težave, zaradi katerih sem ga skoraj opustil, sem vztrajal predvsem zaradi misli, da bo 'Shoah' film, ki bo Nemcem pomagal, da se osvobodijo," je dejal 87-letni reziser.

"Misliš sem, da bo Nemcem pomagal, da se soočijo s svojo grozljivo prete-

CLAUDE
LANZMANN
ANSA

klostjo. Ne pozabimo, da so molčali mnogo, mnogo let. Neizmernost zločinka jih je utišala, da niso mogli spregovoriti niti o lastnem trpljenju," je še povedal.

Film, ki vključuje intervjuje s tistimi, ki so preživeli holokavst, in je bil posnet v več koncentracijskih taboriščih, je leta 1986 premiero doživel v Berlinu.

"Spomnim se, da so bile tri ali štiri projekcije. Dvorane so bile polne in ljudem so se tresla kolena. Težko jim je bi-

lo gledati in meni je bilo zelo težko film pokazati," je dejal Lanzmann in dodal, da je projekcijam sledila celonočna razprava z mladimi.

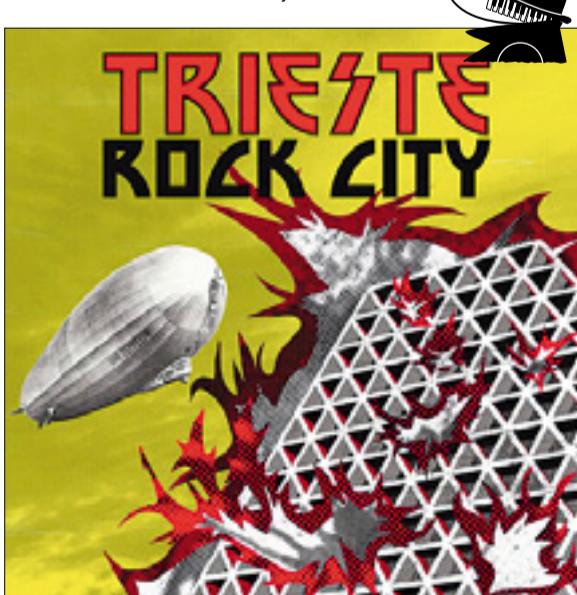
Lanzmann trenutno končuje štiri ure dolg film o taborišču Theresienstadt na Češkem, v katerem je bilo zaprtih skoraj 150.000 ljudi.

Lanzmann je po Kosslickovih besedah s svojo odslikavo nehumanega ravnjanja in nasilja, antisemitizma in njegovih posledic ustvaril novo vrsto filmskih in estetske raziskave". "Čutimo se počaščene, da smo ga lahko nagradili," je še dejal Kosslick.

Lanzmann se je rodil v Parizu leta 1925 judovskim staršem. Sodeloval je pri francoskem odporniškem gibanju. Po vojni je poučeval na novo ustanovljeni Slobodni univerzi v Berlinu. V krogu filozofov Jean-Paula Sartra in Simone de Beauvoir je predstavljal pomemben del intelektualnega življenja v Franciji. (STA)

NA VES GLAS

Piše Rajko Dolhar
rajko84@hotmail.com

Trieste Rock City

Več izvajalcev
Rokenrol, stoner rock, bluz rock ...
Kornalcio Records, 2013

Ocenje: 8

Glasbeni kompilaciji, ki vsebujejo komade različnih izvajalcev, se običajno otepam, saj se v svojih rubrikah raje osredotočam na ploš-

č posameznih glasbenih skupin. Tokrat pa je izjema nujno potrebna, saj je pred dvema tednoma izšla izredna plošča Trieste Rock City!

Trieste Rock City je torej glasbeni izbor desetih tržaških bendov, ki jih veže brezkompromisna ljubezen do rok glasbe in vseh njenih glasbenih različic. To pomeni, da so na plošči posneti tako rokenrol in bluz rock komadi kot težje, stoner, punk 'n' roll oziroma speed rock skladbe.

Album Trieste Rock City je izšel 2. februarja, izdala pa ga je neodvisna glasbena založba Kornalcio Records. Založbo že nekaj let upravlja glasbenik Mark Simon Hell, ki se je pred časom odločil, da bo glasbo svojega benda Gonzales promoviral kar sam. V zadnjih letih je založba izdala kar nekaj plošč, med katerimi izstopata Blues on the Verge of Apocalypse (Gonzales) in istoimenski prvenec tržaškega benda Black Mamba Rockxplosion, o katerem smo že pisali pred mesecem dni (Na ves glas, 10. januar). Tokrat pa se je Hell odločil, da bo na eno samo ploščo posnel najboljše zasedbe tržaške rok scene.

Na albumu, ki ga sestavlja deset komadov za nekaj manj kot štiri deset minut poskočne glasbe, je prvi na vrsti čisti rokenrol skupine Gonzales s komadom Like Your Love Claims. Rokerske kitare se nato spremenijo v hrapav stoner rock s pesmijo Asshole benda King Bravado, sledi pa mu rok eksplozija komada The River (Black Mamba Rockxplosion). Hitri punk 'n' roll igra glavno vlogo v pesmi Mr. Golden-rope skupine Border Bastard, medtem ko se ritmi rahlo pomirijo v naslednjem bluz rock komadu Black Pipe (Black Pope) in pesmi Make My Day zasedbe Damned Pilots.

Stoner rock in doom glasba spet kraljujeta v komadu Trainwreck skupine Glory Owl, proti koncu albuma pa glasbeno atmosfero pospešijo pesmi The Reaper (Elbow Strike) in prijetna Iron Woodpecker (Wondernoise). »Češnja na torti« je še zaključna bluz rokerska Mojo Man benda Pork Chop Express.

Pohitite torej na spletno stran www.kornalcio.bandcamp.com in nemudoma ter brezplačno prenesite v svojo dnevno sobo najboljši domači, tržaški rok!

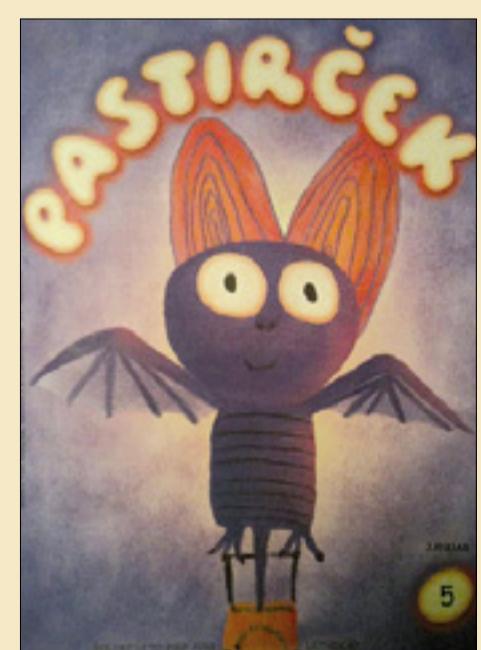
REVIJE - Januarska številka

Novoletni Pastirček s pestro vsebino

Pesmice, pravljice in duhovni prispevki se pojavitajo tudi v januarski številki revije Pastirček, ki nas vsak mesec razveseljuje s poučnimi leposlovнимi in duhovnimi prispevki. V tokratni številki so avtorji revije zbrali zgodbjice in pravljice, ki se navezujejo na začetek novega leta in zimske dneve. Na prvi strani lahko mladi uporabniki preberejo pozdrav urednika Marjana Markežiča, ki vsem Pastirčkovim bralcem želi zdravo in veselo novo leto. O novem letu govori tudi pesmica Novoletna zdravljica, ki je nastala pod peresom Vojana Tihomirja Arharja. Na zadnjih Pastirčkovih straneh pa je mogoče prebrati in zapeti tudi uglasbeno pesmico Prišli smo, prišli smo, ki govorijo svetih treh kraljih.

Ti kralji se pojavljajo tudi v rubriki Zgodbe iz svetega pisma, v kateri Walter Grudina v sodelovanju s Paolo Bertolini Grudina vsak mesec poskrbi za en poučen prispevek. Iz tokratnega lahko spoznamo pot svetih treh kraljev, ki so z vzhoda prišli k Ježušku, da bi ga počastili in se mu poklonili. Nič manj didaktičen ni prispevek Berte Golob, ki nam predstavlja sv. Frančiška in njegov samostanski red frančiškanov. Med leposlovnimi besedili naj omenimo pravljico Marize Perat Zajček Belinček na potepu, ki pripoveduje o zajčku, ki se je z visokih gora preselil v dolino. Tam je Belinček uvidel, da je življenje čisto drugačno, saj tam ni bilo vil, da bi ga branile pred nevernostmi. A ob koncu zime se je Belinček vrnil domov v planine, kjer so se ga zelo razveselili njegovi tovariši, ob svojem bivanju v dolini pa se je zajček tudi kaj naučil. Živalsko vsebino ima tudi basen Janeza Trdine z naslovom Prazna domišljavost, prijetno pisana pa je v obliki stripa pričevana zgodba, v kateri lahko spoznamo Božičkovo deželo.

Pastirček v vsaki številki prina-

bino. Takšno ima rubrika Pastirček nabira, ki nam v tokratni številki razlagata, kje raste in kdaj nabiram gra-natno jabolko. Podobno vsebino pa ima tudi potopisna rubrika Trije na potepu, ki nas je tokrat popeljala na izlet od Strunjana do Pirana. Stric Maks je pisano druščino popeljal mimo Ankaranu in Izole do Strunjana, od tu pa je pot peljala do Pirana. Iz prispevka med drugim izvemo tudi, da je slovenska obala dolga komaj 46 kilometrov, zanimiv pa je tudi potep, da je strunjanski klif najvišja flišna stena ob jadranski obali.

Vsak mesec Pastirček objavi tudi risbe in spise šolarjev zamejskih šol, ki so za januarsko številko pripravili elaborate s praznično vsebino. Za januar so oblikovalci revije izbrali tudi prispevek o večpomenskih enakopisnicah. Prispevek je napisala Berta Golob. Zelo izvirna pa je tudi predstavitev med otroci zelo prijubljene risanke Božičkov vajenec. V črno-beli tehniki so ustvarjalci revije zbrali najosnovnejše informacije o sedemletnem Nikolaju, ki se je odlično izkazal kot Božičkov vajenec.

Zabavati se je mogoče tudi ob dopolnjevkah, enigmatiki in drugih poučnih prispevkih, katerih namen je spodbujati logiko in ustvarjalnost otrok. (sč)

EU - Veljati naj bi začel 1. januarja 2014 v 11 članicah, tudi v Sloveniji in Italiji

Bruselj razgrnil načrt za uvedbo davka na finančne transakcije

Davek naj bi zagotovil, da bo finančni sektor prispeval k premagovanju krize in polnjenju javnih blagajn

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj razgrnila predlog za uvedbo spornega daveka na finančne transakcije v enajstih članicah EU, tudi v Sloveniji in Italiji. To bo prvi regionalni davek te vrste na svetu, ki sproža ostre kritike tako na stari celini kot v ZDA. Cilj je, da začne davek veljati 1. januarja 2014.

Ideja o uvedbi tega daveka je bila odziv evropske politike na nezadoljivo davkoplačevalcev nad milijardnimi injekcijami njihovega denarja v finančni sektor, ki je sicer glavni krivec za krizo. Ta davek naj bi namreč zagotovil, da bo finančni sektor ustrezno prispeval k premagovanju krize in polnjenju javnih blagajn v prihodnjem. "Na mizi je nedvomno pošten, tehnično zdrav in pravno robusten davek, ki bo okrepil naš enotni trg in ukrötil neodgovorno trgovanje," je ob predstavitvi zakonodajnega predloga v obliki direktive poučil evropski komisar za davek Algirdas Šemeta.

Pobiranje tega daveka v enajsterici bi lahko prineslo od 30 do 35 milijard evrov na leto, kar je odstotek davečnih prihodkov enajstih članic. Članice bodo same odločile, kako bodo porabile prihodke od daveka. Komisija sicer predlaga, naj bo del prihodkov porabljeno kot lastni vir za polnjenje proračuna EU, pri čemer bi se ustrezno zmanjšal nacionalni prispevek iz bruto nacionalnega dohodka.

Predlog za omejeno uvedbo daveka na finančne transakcije v veliki meri temelji na prvotnem predlogu za uvedbo daveka v celotni uniji, ki ga je komisija razgrnila septembra 2011. Komisija je tako ohranila predlog, naj bo trgovanje z delnicami in obveznicami obdavčeno po najmanj 0,1-odstotni stopnji, z izvedenimi finančnimi proizvodi pa po najmanj 0,01-odstotni stopnji. Ostaja tudi "načelo stalnega prebivališča oziroma sedeža". To pomeni, da bo davek treba plačati, če ima katera koli stranka v transakciji sedež v sodelujoči državi članici, ne glede na to, kje se transakcija izvede.

V komisiji ocenjujejo, da bo nov davek trgovanje z izvedenimi finančnimi proizvodi zmanjšal za 75 odstotkov, trgovanje z delnicami in obveznicami pa za 15 odstotkov. Kot po prvotnem tudi po novem predlogu davek ne bo treba plačevati za vskodnevne finančne dejavnosti državljanov in podjetij, na primer za posojila, plačila, zavarovanje in vloge, s čimer želi komisija začeti realno gospodarstvo. Prav tako davek ne bo treba plačati za tradicionalne naložbenne bančne dejavnosti v povezavi z zbiranjem kapitala ali finančne transakcije, ki se izvajajo kot del dejavnosti prestrukturirana. Iz daveka bodo izvzete tudi dejavno-

ALGIRDAS ŠEMETA
ANSA

sti refinanciranja, monetarna politika in upravljanje javnega dolga, torej transakcije s centralnimi bankami in Evropsko centralno banko ter z evropskim reševalnim mehanizmom.

Novost v primerjavi s prvotnim predlogom pa je posebna zaščita pred izogibanjem obdavčitve - "načelo izdaje". To pomeni, da bodo finančni instrumenti, izdani v navedenih 11 članicah, obdavčeni, tudi če osebe, ki z njimi trgujejo, nimajo sedeža na območju, kjer velja davek. Primer uveljavljanja daveka: banka s sedežem v ZDA brez podružnic na območju veljavnosti daveka kupi od banke s sedežem v Singapurju brez podružnic na območju veljavnosti daveka na londonski borzi delnice, izdane v Nemčiji. Davek morata plačati obe banki, ker so delnice izdane v Nemčiji.

Davek bo najprej uveloden 11 članic - Slovenija, Italija, Francija, Nemčija, Avstrija, Belgija, Grčija, Portugalska, Španija, Slovaška in Estonija. Pozneje pa se lahko pobudi pridružijo tudi druge članice. Namesto o uvedbi daveka je na primer novembra lani nakazala tudi Nizozemska.

Evropski finančni davek sicer že dolgo buri duhove v EU in zunaj nje. Soglasja, ki je potrebno za vse evropske davčne odločitve, ni bilo mogoče dosegči. Najodločnejše daveku nasprotujeta Velika Britanija, ki se boji bega vlagateljev iz londonskega Cityja, sicer največjega evropskega finančnega središča, in Švedska. Davku bi bili naklonjeni le, če bi bil uveden globalno, kar pa ni mogoče, saj v ZDA nočajo zanj niti slišati.

Edina možnost, ki je preostala, je omejena uvedba. Ta je izvedljiva v okviru mehanizma okrepljenega sodelovanja, ki ga

je mogoče sprožiti, ko zahtevanega soglasja o neki obliki poglavljanja evropske integracije ni mogoče dosegči, a skupina najmanj devetih članic vseeno meni, da je to potrebno. Z vidika dejstva, da so članice EU prvič sprejele davčno odločitev brez soglasja, bo uvedba daveka na finančne transakcije po navedbah komisije "zgodovinska".

Predlagano direktivo bodo sedaj obravnavale članice unije. O njej lahko razpravljajo vse članice, o sprejetju predloga pa bodo glasovale le tiste, ki so vključene v okrepljeno sodelovanje. Njihova odločitev mora biti soglasna. Svoje mnenje bo podal tudi Evropski parlament, vendar ne bo vezujoče.

V Londonu in na drugi strani Atlantika nad predlogom pričakovano niso navdušeni, slišati je predvsem glasove bojazni pred dvojnim obdavčevanjem. V komisiji v odzivu na te kritike poudarjajo, da dvojna obdavčevanja na območju veljavnosti daveka ne bo, sicer pa to tveganje seveda obstaja, a ga vidijo predvsem kot spodbudo tistim članicam, ki se pobudi še niso pridružile, da to storijo. (STA)

ITALIJA - Berlusconi brani podkupnine, Bersaniju preseda

Nova vrsta sodnih ukrepov proti poslovnežem in politikom

RIM - Tudi včeraj smo bili priče vrsti sodnih ukrepov proti vidnim predstavnikom italijanskega finančnega, gospodarskega in političnega življenja. Finančni stražniki so v Milenu priprli nekdanjega vodjo finančnega oddelka banke Monte dei Paschi di Siena Gian Luca Baldassarrija, češ da je pred Banco Italijski prikrival ilegalno sklenjene posle. Iz podobnih razlogov so finančni stražniki v Milenu priprli finančnika Alessandra Prota. V Rimu so finančni stražniki odvedli v zapor podjetnika Angela Rizzolia pod obtožbo namerjene stecajo in ilegalnega prilaščanja imovine. V preiskavah je vpletena tudi njegova žena Melania De Nichilo, sicer poslanka in kandidatka Ljudstva svobode. Gozdni stražniki pa so v Cagliariju priprli predsednika nogometnega kluba Cagliari Massima Cellina ter nekatere krajne upravitelje zaradi nepravilnosti pri gradnji stadio Arenas.

Vodja Ljudstva svobode Silvio Berlusconi je včeraj znotra napadel sodstvo, češ da vstopa v volilno kampanjo, pa tudi da z nepremišljenimi potezami, kot je bila ponedeljkova aretacija prvega moža Finmeccanice Giuseppe Orsija, uničuje italijansko gospodarstvo. Med drugim je zatrtil, da morajo tudi italijanski podjetniki podkupovati, če hočejo prodreti na nekatere tuje trge, kot je indijski. S tem je izzval plaz kritik. Prvak demokratov Pier Luigi Bersani pa je dejal, da ima dovolj podkupnin, pa tudi Berlusconija.

Angelo Rizzoli (na sredini) med aretacijo
ANSA

VATIKAN - Ob slovesu od duhovnikov rimske škofije

Papež pozval k prenovi Cerkve v duhu 2. vatikanskega koncila

VATIKAN - Papež Benedikt XVI. je včeraj v nagovoru duhovnikom rimske škofije obljudil, da bo tudi po odstopu v molitvi ostal blizu Cerkvi, čeprav bo "skrit pred svetom". V enem svojih zadnjih nagovorov pred za konec meseca napovedanim umikom s položajem se je v dvoranu v Vatikanu zavzel tudi za "resnično prenovo" Katoliške cerkve.

"Čeprav se bom umaknil, bom v molitvi vedno blizu vam in vi boste bližu meni, celo če bom ostal skrit pred svetom," je dejal Benedikt XVI. S tem je po poročanju britanske medijske mreže BBC papež, ki naj bi se po odstopu preselil v vatikanski samostan, namignil, da se bo umaknil v osamo.

V čustvenem slovesu od več kot tisoč duhovnikov svoje škofije se je papež poleg tega zavzel za prenovo Cerkve v duhu drugega vatikanskega koncila iz leta 1960. Pri tem je ocenil, da smernice takratnega koncila niso bile v celoti "uresničene".

85-letni poglavar Cerkve je po po-

BENEDIKT XVI.
ANSA

ročanju francoske tiskovne agencije AFP spregovoril o svojih osebnih izkušnjah mladega duhovnika in navdušenja ob koncilu, ki je katolištvo prilagodil sodobnemu razmeram. Med drugim so spremembe vpeljale nacionalni jezik v bogoslužje.

Kot je ocenil papež, so imeli mediji, ki so bili takrat zbrani v Rimu, svoj "lastni koncil", pri čemer so podajali predvsem posvetni in politični vidik tega duhovnega trenutka. Obsodil je "prazna semeniča in samostane, balanizirano liturgijo" po koncilu.

Papež je včeraj vnovič spregovoril v javnosti, potem ko je v sredo v baziliki svetega Petra ob začetku posta daloval svojo zadnjo javno mašo. Tisoči duhovnikov, nun in ostalih vernikov so papeža, ki je v ponedeljek vse presenetil z napovedjo odstopa, na peplično sredo pozdravili z glasnim aplavzom.

Benedikt XVI. namerava odstopiti 28. februarja ob 20. uri. Po tem se bo umaknil v vatikanski samostan. Po navedbah tiskovnega predstavnika Vatikana Federica Lombardija bi lahko Benedikt XVI., ki se bo vrnil k svojemu prejšnjemu imenu Joseph Ratzinger, nudil neke vrste duhovno podporo svojemu nasledniku, a njegova natančna vloga in naziv še nista jasna.

Njegov osebni tajnik Georg Ganswein bo ob papežu ostal tudi po umiku s položaja, je včeraj še napovedal Lombardi. "Lahko rečem, da mu bo sledil tudi po umiku, z njim bo v Castel Gandolfo in tudi v novem prebivališču", je po poročanju nemške tiskovne agencije dpa dejal Lombardi. (STA)

ŽENEVA - Cern Trkalnik LHC bo poldružo leto zaprt

ŽENEVA - Sedem mesecev po zgodovinskem odkritiju znanstvenikov, ki bi lahko razložili skrinvost masse, bo Evropski center za jedrske raziskave (Cern) v Ženevi začasno zaprl vrata zaradi priprav na naslednji korak v neznano. V naslednjih 18 mesecih bodo nadgradili zmogljivosti raziskovalnega centra.

Veliki hadronski trkalnik, velikanski podzemni laboratorij na meji med Francijo in Švico, je bil prizorišče nenavadnega odkritja, ki so ga znanstveniki predstavili juliju lani. Znanstveniki so takrat z 99,9-odstotno govorostjo zatrili, da so odkrili Higgsov bozon oziroma t. i. božji delec, zadnji manjkačič delec v standardnem modelu vesolja. Nadgradnja bo povečala energijske zmogljivosti velikega hadronskoga trkalnika, kar je ključno za dokončno potrditev obstoja Higgsovega bozona. Znanstveniki bodo lahko raziskovali tudi nove dimenzije, kot sta supersimetrija in temna snov. (STA)

Območje evra v zadnjem četrletju lani s padcem BDP

LUXEMBOURG - Območje evra je v zadnjem četrletju lani v primerjavi s predhodnim trimesecem zabeležilo 0,6-odstotno krčenje bruto domačega proizvoda (BDP), v celotni EU pa se je gospodarstvo skrčilo za 0,5 odstotka. Skupno se je lani BDP v območju evra skrčil za 0,5 odstotka, v vsej uniji pa za 0,3 odstotka. Med velikimi gospodarstvi je v zadnjem četrletju lani Nemčija na četrtnetki ravni zabeležila 0,6-odstotni padec BDP, Francija pa 0,3 odstotnega. V Italiji se je gospodarstvo skrčilo za 0,9 odstotka, v Španiji pa za 0,7 odstotka.

Nov mirovni načrt za Sirijo

BEIRUT - V Združenih narodih menda kroži nov mirovni načrt za Sirijo. Ta predvideva ustanovitev senata, ki naj bi nadzoroval proces tranzicije, poroča savdski časnik Ashraf Alavat. Časopis navaja, da je pridobil kopijo načrta, v katerem sicer ni opredeljeno, kakšna naj bi bila usoda sirskega predsednika Bašarja al Asada.

Načrt, ki naj bi končal 23-mesečni konflikt v Siriji, je nastal pod nadzorom ZN. Pri njegovem oblikovanju so sodelovali tudi predstavniki sirske opozicije. Dokument predvideva ustanovitev 140-članskega senata, ki naj bi vodil proces dialoga med režimom in opozicijo v času tranzicije. "Senat bo jedro sirske druge republike," poroča časnik.

Železarna Ilva bo smela prodati zasežene proizvode

TARANTO - Železarna Ilva bo smela prodati svoje proizvode, ki jih je sodstvo zaseglo v okviru preiskave zradi onesnaževanja okolja in ogrožanja javnega zdravja. Tako je včeraj določila sodnica za predhodne preiskave v Tarantu Patrizia Todisco. Ustavno sodišče je medtem zavrnilo pričo tarantskega sodstva, po katerih naj bi vlada s svojim odlokom za rešitev železarne vdrlo na njegovo področje. Bo pa ustavno sodišče predvidoma aprila presodilo, ali je odlok v skladu z ustavo.

Na rimskem letališču se je priseljenec začgal

RIM - Na letališču Fiumicino v Rimu se je včeraj začgal priseljenec iz Slovencev obale, potem ko je izvedel, da ga bodo izgnali iz države. Dogodek je po poročanju italijanskih medijev med potniki sprožil pravo paniko, terminal, kjer se je zgodil incident, pa so za eno uro zaprli. Policeja je s pomočjo gasilnega aparata moškega hitro pogasila, nato pa so ga hudo operčenega prepeljali v bolnišnico.

ZLATO
(99,99 %) za kg
39.431,86 € -144,56

SOD NAFTE
(159 litrov)
117,88\$ + 0,12

EVRO
1,3327 \$ -1,10

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

valute	14.2.	13.2.
ameriški dolar	1,3327	1,3480
japonski jen	124,39	125,95
bolgarski lev	1,9558	1,9558
češka korona	25,383	25,423
danska korona	7,4604	7,4616
britanski funt	0,85940	0,86600
madžarski forint	292,52	289,10
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,6997	0,6997
poljski zlot	4,1765	4,1718
romunski lev	4,3871	4,3868
švedska korona	8,4492	8,4768
švicarski frank	1,2293	1,2365
norveška kor		

GORICA - Prometna policija naložila lani preko 2500 kazni

Rekorder s srednjo hitrostjo 252 km/h

Na podlagi posnetkov sistema za avtomatsko merjenje hitrosti vožnje Safety Tutor so naložili preko 2500 glob, absolutni rekorder pa je bil 41-letni voznik iz Padove, ki je po avtocesti A4 med Vilešem in Sesljanom peljal s srednjo hitrostjo 252 kilometrov na uro. Podatek izhaja iz letnega obračuna goriške prometne policije, ki je med januarjem in decembrom 2012 ustavila 77.756 vozil in preverila istovetnost 95.888 ljudi, posebno pozornost pa je posvetila ravno nadzoru hitrosti vožnje na najpomembnejših prometnicah v goriški pokrajini. Pri tem so si policisti pomagali z napravami autovelox, telelaser in ProVida, s katerimi so ugotovili 704 kršitev, s sistemom Safety tutor pa so »ujeli« 2509 voznikov, ki so pretirano pritiskali na plin. Skupno so zaradi previsoke hitrosti odvzeli voznisko dovoljenje 180 voznikom: med temi je bil tudi omenjeni moški iz Padove, ki so mu naložili 779 evrov globe in mu odbili 10 točk z vozniskega dovoljenja.

Preprečevanje sobotnih nesreč, v katere so običajno vpletene predvsem mladi, ki se vračajo z nočnih zabav, so namestili 112 nadzornih akcij. Preizkus alkoholiziranosti je v tem okviru opravilo 2915 voznikov (1860 moških in 1055 žensk), zaradi vožnje pod vplivom alkohola pa je bilo prijavljenih 92 ljudi, kar je 17 odstotkov manj kot v letu 2011. Osem ljudi je bilo prijavljenih zaradi vožnje po vplivom prepovedanih substanc.

Skupno število izdanih glob se je lani povečalo za 4,7 odstotka, saj so policisti denarno kazen naložili 17.062 voznikom, voznisko dovoljenje pa so skupno odvzeli 563 voznikom. Skupna vrednost vseh izdanih denarnih kazni presega 2.800.000 evrov. Zelo pozorno je prometna policija nadzorovala tudi tovorni promet. Med 1650 kontrolami so policisti odkrili 4398 kršitev: 89 izmed teh je bilo povezanih s kršitvijo zakonodaje, ki določa pravila mednarodnega tovornega prevoza. Policisti so zabeležili močan padec kršitev pravil o času vožnje in počitka (člen št. 174 prometnega zakonika), ki jih je bilo leta 2011 kar 1548, lani pa 920 (-68 odstotkov), mnogi šoferji pa so poskusili slēpariti pri nastaviti tahografa. Le-teh je bilo pred dvema letoma 49, lani pa 162, kar pomeni 230 odstotkov več.

Goriška prometna policija je v minulem letu obravnavala številne prometne nesreče. V nekaterih primerih je priskočila tudi na pomoč kolegom iz tržaške in videmske pokrajine. Nesreč je bilo lani skupno 450 (le ena več kot v letu 2011), v devetih primerih pa so imele nesrečo smrten izid. V njih je umrlo deset ljudi, tri več kot leta 2011. Upadlo je število nesreč s poskodovanimi ljudmi - bilo jih je 183, kar je 20,4 odstotka manj kot pred dvema letoma -, število nesreč z materialno škodo pa se

Safety Tutor, avtocestni »varuh«

je povisalo za 21 odstotkov. 534 ljudi, vpletjenih v prometne nesreče, je opravilo alkotest, 41 izmed njih (7,6 odstotka) pa je pregloboko pogledalo v kozarec. Samo v enem primeru je voznik, ki je vozil pod vplivom alkohola, povzročil prometno nesrečo s smrtnim izidom. Gre za tragično nesrečo, v kateri je maja lani živiljenje izgubil 43-letni Tiziano Ovan, ki ga je avtomobilist zbil, ko je skupaj s svojim sinom kole saril proti domu. Nesrečo je povzročil 61-letni Vincenzo Milutillo, ki je napihal 2,46 grama alkohola v litru krvi. Vozniku, ki je bil nekaj časa v hišnem priporu, so odvzeli voznisko dovoljenje, kazenski postopek na goriškem sodišču pa se bo v kratkem zaključil. (Ale)

VILEŠ - Nesreča pri delu

Delavec do kolen zakopan v zemljo

Gradbišče ob Ikeini trgovini v Vilešu

BUMBACA

Ostat je zakopan, a le do kolen. Na gradbišču komercialnega središča pri trgovini Ikeea v Vilešu se je včeraj zgodila nesreča, ki je povzročila velik preplah, čeprav k sreči ni imela hudih posledic. Na delavca podjetja, ki gradi trgovski center družbe Ikea, se je v nepojasnjih okolišinah usul plaz zemlje.

Sprva je zgledalo, da je moški ostal blokirani, zato so sodelavci nemudoma poklicniki reševalce. Na gradbišču so pridrveli rešilna služba 118, gasilci in karabinjerji iz Gradišča. Ker je šlo za nesrečo pri delu s potencialno hudimi posledicami,

so poklicnici tudi helikopter, ki pa je odšel brez ranjenca. Ko so reševalci prišli v Vileš, so delavci že izvlekle moškega iz zemlje, v kateri je imel zakopane noge. Delavca so iz previdnosti vseeno odpeljali z rešilnim vozilom v goriško bolnišnico, kjer so ga pregledali.

Dela ob trgovini Ikea se v teh mesecih pospešeno nadaljujejo. Investitorji, tj. družba Inter Ikea Center Group, predvidevajo, da bodo komercijski park odprli jeseni letosnjega leta. Obetajo si, da bodo v nakupovalno središče letno priklicali okrog sedem milijonov obiskovalcev.

Na novogoriškem okrožnem sodišču se danes nadaljuje glavna obravnava v primeru Menicali. Zlatan Blagojević in Ljiljana Đalić, ki sta obožena umora tržaškega finančnega promotorja, bosta pred sodni senat stopila desetič. Sojenje, ki se je začelo jučija lani, naj bi se bližalo h koncu.

Že na zadnji obravnavi na bi tožilstvo in obramba podali zaključne besede, a se je sojenje nepričakovano zasukalo v drugo smer. Predsednik sodnega senata Goran Klavora je namreč na svoje ime prejel pismo, ki naj bi ga napisala drugoobtoženka nekdaj sojetnica iz pripornega zavoda na Igu. V na roke napisanem tekstu je bilo veliko obremenilnih navedb zoper Đalićeve, zato se je Klavora odločil, da za pričo po klice osebo, čigar ime in priimek sta bila navedena pod pisanjem. Ta pa je sodnemu senatu povedala, da ona ni avtorica pisma ter da si je njen identitet nekdo »sposodil«. Na pisemski ovojnici je odtisnjeno poštni žig Nove Gorice in ne Iga, od koder bi bilo pismo poslano, če bi ga oddala katera od sojetnic, razen če ne bi katera imela prostega izhoda. In ravno na slednje se je nanašal eden izmed sklepov sodnega senata iz zadnje obravnave: da bodo preverili, ali je bila zapornica, ki je nastopila kot priča, v januarju deležna izhodov, pa tudi, če je bila Đalićeva v sporu s katero od sojetnic in o morebitnih disciplinskih ukrepih zoper njo. Sodni senat je tudi naročil forenzično izvedenstvo zapisa dveh v pismu prečrtanih besed, ki bi morda pisaju dali dodatno pojasnilo, naročil pa je še dodatno grafoško ekspertizo, s katero bi zatrdro dokazala, da nekdanja sojetnica, ki je pričala na sodišču, ni avtorica pisma. Rezultate, tako gre pričakovati, naj bi predstavili na današnji obravnavi.

Kot je znano, je bil Menicali umorjen le nekaj dni preden bi moral v Italiji nastopiti kot priča v zvezi z milijonsko golufijo. Na zadnjem sojenju je predsednik sodnega senata med dokaznim gradivom prebral tudi poročilo Legije karabinjerji FJK, čete v Gradišču ob Soči, iz katerega je razvidno, da je Menicali poznal lažno dedinjo enormousne vsote denarja ter da je bil Menicali »najmanj seznanjen z domnevno golufijo oziroma bil je sostorilec pri kaznivem dejanju«.

Menicaljevo truplo je policija našla 8. julija lani na Cerju, skoraj tri tedne po njejegovem izginotju. Tri dni po najdbi trupla sta bila v Črni gori prijeti Blagojević in Đalićeva, ki sta se v Bosno in Hercegovino pripeljala v Menicaljevem mercedesu, kjer sta ga prodala na nekem avtoodpadu. Obtožnica ju bremeni umora iz koristoljubja. V avtomobilu so forenzici našli več sledov pokojnikove krvi, ki so pričali, da ga je strellec po glavi poškodoval že ko je v avtomobilu sedel kot voznik. Obtožena krivde za umor ne priznavata. (km)

TRŽIČ - Neupravičen alarm

Ni odšla na drugi svet, temveč le po nakupih

Skupina starejših žena je bila prepričana, da se je njihova prileta prijateljica poslovila od sveta, zato so poklicale reševalce, ki pa jih je doletelo presenečenje. Služba 118 je klic na pomoč prejela včeraj okrog 10. ure iz Ulice Rettori v Tržiču: povedano jim je bilo, da je ženska prav gotovo umrla na domu, zato so se nemudoma pripeljali poleg rešilnega vozila še gasilci in patrola police. Pri tem je sredi splošnega začudenja pripesala ženska, ki je onstransko (še) ni zamikalo: od doma je odšla le po nakupih.

Dogodek se je pripetil včeraj do poldne v Tržiču. Nekaj prijateljic je pri-

GORICA - Za pomoč prosi 20 odstotkov več družin

Novih revežev vse več

V novem področnem načrtu za zgornje Posočje so občine in druge institucije upoštevale posledice gospodarske krize

Brezdomec v Gorici

BUMBACA

Tudi težave, ki jih je povzročila gospodarska kriza, so bile upoštevane pri pripravi novega področnega načrta socialno zdravstvenih ukrepov v zgornjem Posočju, ki so ga v sredo v sejni dvorani goriške občine podpisali župani šestnajstih občin ter predstavniki zdravstvenega podjetja, goriške pokrajine, sindikatov in drugih ustanov. Na seji, ki jo je vodila goriška občinska odbornica za socialno Silvana Romano, so pričgali zeleno luč za vrsto ukrepov, s katerimi bo skušali pomagati starejšim občanom, mladoletnim z družinskim težavam, prizadetim in biščim zapornikom.

Pozornost so posvetili tudi problematikam, ki so se pojavile po izbru-

hu gospodarske krize in ki so v zgornjem Posočju, ki zaobjema Koprivno, Krmin, Dolenje, Faro, Gradišče, Gorico, Mariano, Medejo, Moraro, Moš, Romans, Zagraj, Sovodnje, Števerjan, Slovrenc in Vileš, v zadnjih letih povzročile 20-odstotni porast prošenj po pomoči. Med »nove reveže« uvrščajo predvsem družine s šoloobveznimi otroki, ki so se zradi izgube službe in drugih težav nedavno znašle v negotovosti. V ta namen so v področni načrt vključili več pobud za dodeljevanje prispevkov in ukrepe proti brezposelnosti, skušali pa bodo tudi spodbujati sodelovanje med institucijami in združenji, ki skrbijo za pomoč družinam v stiski.

GORIŠKA BRDA - Umetnik, ki je moral iz domovine in je zablestel v tujini

Največja dragocenost Brd je zbirka Mušičevih grafik

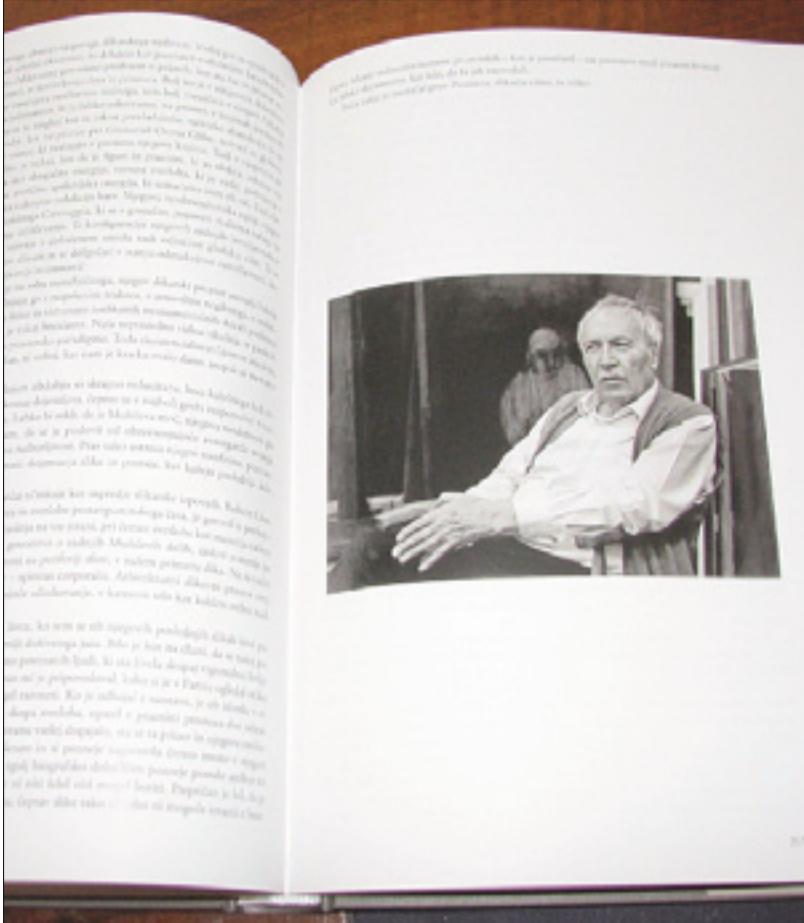
V gradu Dobrovo v Goriških Brdih so v sredo najožji soustvarjalci prve slovenske monografije o slikarju Zorani Mušiču vsak iz svojega zornega kota osvetljevali lik velikega umetnika s primorskim koreninami. »Človeka, čigar rojstni kraj - Bukovico - nekateri Italijani še vedno premikajo za nekaj kilometrov v Gorico. Te bitke bijemo še vedno, zgodbe še ni konec,« je poudaril Gojko Zupan, ki je skupaj s sorednikoma Alenko Puhar in Nikom Grafenauerjem ter oblikovalcem Petrom Skalarjem predstavil monografijo »Videnja Zorana Mušiča«. Slovenska akademija znanosti in umetnosti (SAZU) je tako počastila umetnika in se mu oddolžila za dolgoletni molk in odsotnost v slovenskem kulturnem prostoru. Briški večer je bil posvečen tudi umetnikovemu rojstnemu dnevu (12. februar) in slovenskemu kulturnemu prazniku. »Največja dragocenost, ki jo Brda imajo, je ravno zbirka Mušičevih grafik, ki jo imate tu, v gradu Dobrovo,« je povedal Zupan in nadaljeval: »Edini na svetu ste, ki imate njegovo zbirko grafik, zato me čudi, da tu ni dolgih vrst za ogled.«

Grafenauer je uvodoma orisal povode za nastanek monografije. Izvirajo iz simpozija »Nismo poslednji«, ki ga je SAZU priredila leta 2009, ob stolnici Mušičevega rojstva. »Nabralo se je toliko gradiva, da smo iz tega želeli narediti trajnejši dokument,« je povedal in nakazal tudi, od kod izvira »rivalstvo« med Bukovico, kjer se po umetniku poimenovali dvorjan v Kulturnem domu in kjer snujejo tudi njegov spominski park, ter Goriški Brdi. »Šmartino v Goriških Brdih je kraj, od koder izvira njegov oče, v Bukovici pa sta mati in oče, oba šolnika, poučevala. Tam se je Zoran tudí rodil,« je pojasnil.

»V knjigi je podrobno opisano tudi bolj kočljivo poglavje v Mušičevem življenju, klub nedostopnosti virov,« je Puharjeva načela svoj prispevek. Povzela je, kako je študiral v Zagrebu, kako ga pred izbruhom druge svetovne vojne zamikal priti na Primorsko, kjer je poslikal nekaj cerkva, in kako ga je v Benetkah doletela aretacija in internacija v Dachau, kjer je bil do konca vojne. Na prevoz v Ljubljano je čkal več mesecov. »Potem se začenja bolj kočljivo obdobje v njegovem življenju. Osumljen je bil ideološke nekorektnosti. Grozili so mu z aretacijo, s sodiščem na rodne časti. Kolegi so ga izbrisali iz društva

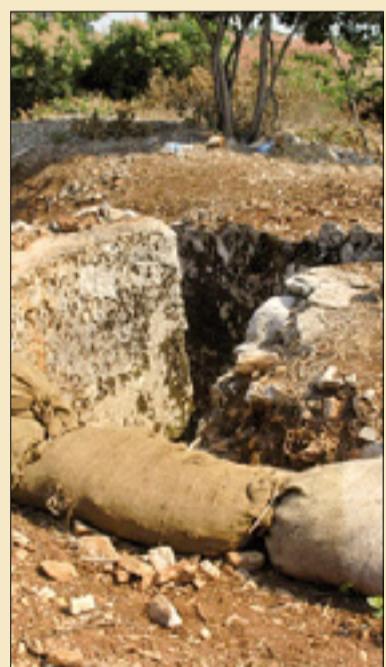
likovnih umetnikov. Ušel je v Benetke in postal italijanski državljan, kar je ostal do konca življenja. Namesto, da bi človek, ki je izdal domovino, propadel, je v tujini zablestel. OZNA je z grozo ugotovljala, da postaja za vrstnike popolnoma napuščen zgled. Zamara je postajala vedno hujša, očitna v mnogih tekstih o njem ... Njegova usoda je v knjigi podrobno predstavljena. Osebni arhiv je še vedno pri njegovi vdovi, le upamo lahko, da nam bo kdaj dostopen,« je dejala Puharjeva. O Mušiču je spregovoril tudi umetnostni zgodovinar Milček Komelj, ki ga je predstavil kot izjemno poduhovljene ustvarjalca, po duhu aristokrata, kar se odraža v njegovi umetnosti, »ki je lepa«. Monografija ima 300 strani, tekste je prispevalo 22 avtorjev, vsi so se odpovedali honorarju.

Katja Munih

Predstavitev na Dobrovem (zgoraj levo), Mušičev portret v monografiji FOTO K.M.

GORICA - Dela naj bi se začela poleti Rim prižgal zeleno luč za projekt Kras 2014+

BUMBACA

Na goriški pokrajini so si oddahnili. Minuli teden so namreč iz Rima končno dobili pritrdirno mnenje za dokončni načrt del, ki jih nameravajo uresničiti v okviru projekta Kras 2014+. »To nam omogoča, da bomo prihodnji teden v odboru odobrili dokončni načrt in mnenja ustanov za okoljsko varstvo, spomeniško varstvo in Onorcaduti, nato pa bomo povrili načrtovalcem pripravo izvršnega načrta. Le-ta naj bi bil dokončan v teku 90 dni, nakar ga bo še enkrat pregledalo spomeniško varstvo. Ko nam bodo prižgali zeleno luč, bomo lahko objavili razpis za izbiro izvajalca del in izpeljali dražbo. Upam, da se bodo dela lahko začela že poleti,« je povedala podpredsednica pokrajine in pristojna odbornica Mara Černic, ki bo projekt Kras 2014+ v teh dneh predstavila tudi na sejmu BIT v Milanu.

Projekt je namenjen ovrednotenju dediščine prve svetovne vojne na različnih predelih goriškega Krasa, zato bi pričakovali, da bi bila glavna dela dokončana že pred stoletnico krvavega spopada, ki bo

poteckala prihodnje leto. To je tudi namen goriške pokrajinske uprave, ki se za projekt že dolgo zavzema in vanj že vključuje krajevne ustanove. Birokratski mlini pa meljejo žal zelo počasi: dokončni načrt, ki so ga morale ustanova Onorcaduti ter spomeniško in okoljsko varstvo nujno odobriti, je v Rim romal julija, povoljno mnenje pa je pokrajina dobila šele v prejšnjih dneh. Černičeva vsekakor pričakuje, če seveda ne bo dodatnih zapletov, da se bodo dela pravočasno zaključila. Načrt temelji na treh žariščih, in sicer na Debeli grizi (obnova predvor, pešpoti in muzejske stavbe), Redipulji (ureditev območja griča Sant'Elia nasproti kostnice) in rezervatu Doberdobskega in Prelosnega jezera (ureditev obstoječe pešpoti in dveh razgledišč). Ob treh glavnih točkah bodo uredili tudi vrsto povezovalnih postojank, v katere bodo skupno vložili 700.000 evrov. Predlog načrta, ki ga je treba še podrobno definirati, predvideva osem povezovalnih točk, kjer se bodo obiskovalci lahko vživeli v kraško okolje.

GORICA - Expomego vse bolj čezmejen

Povezovanje za promocijo prostora

Na sejmu kar 22 podjetij iz Nove Gorice in okolice, Vipavske doline in s Krasa ter preko 70 različnih ponudnikov od Bovca do Kopra - V vabilih »običajna« spakedranka

41. izvedba
21./24. februar 2013
Sejni šče v Gorizi
urnik:
četrtek in petek 15. - 20.
sobota in nedelja 10. - 20.
VSTOP PROST
Moteča napaka v vabilih

Med 21. in 24. februarjem bo goriško sejmische po dveletnem premoru znova gostilo Expomego. Vzorčni sejem se vrača v prenovljeni podobi, z nadgrajeno ponudbo in večjim poudarkom na čezmejnem sodelovanju. V pripravo in predstavitev je letos aktivno vpeta tudi Občno-podjetniška zbornica (OOZ) Nova Gorica.

»Območna OOZ Nova Gorica z glavnim organizatorjem, družbo Udine e Gorizia Fiere, uspešno sodeluje od leta 2008 in tako letos že četrtič organizira nastop slovenskih obrtnikov in podjetnikov na sejmu Expomego, ki bo tokrat obogaten s predstavitevijo turističnih destinacij celotnega Posočja in Goriške na obeh straneh državne meje s poudarkom na kulinarični po-

nudbi. Gostinci se bodo pomerili tudi na prvem mednarodnem festivalu golaža,« pojasnjujejo v Novi Gorici. Projekt podpira vseh šest občin, na območju katerih deluje zbornica: to so občine Nova Gorica, Šempeter-Vrtojba, Miren-Kostanjevica, Renče-Vogrsko, Brda in Kanal ob Soči. Število slovenskih razstavljalcev iz leta na leto narašča, tokrat pa jih je OOZ k sodelovanju še dodatno pritegnila z občutno ugodnejšimi cenami, ki jih je dosegla s sklenitvijo pogodbe z organizatorjem. Tako se bo med 21. in 24. februarjem v hali B in delno v hali A na 400 kv. metrih predstavilo okrog 22 podjetij iz Nove Gorice in okolice, Vipavske doline in s Krasa, turistična in gastronomski ponudba v hali D pa bo za-

jemala več kot 70 različnih ponudnikov s področja gostinstva, turizma, iger na srečo, športa in lokalno pridelane hrane od Bovca do Kopra. V prihodnje namerava novegoriška zbornica privabiti na sejem tudi razstavljalce iz preostale Slovenije. Slovenska podjetja, ki obsegajo dobro tretjino vseh sodelujočih na letošnjem Expomegu, delujejo na področju tekstila, lesarstva, razgradnje avtomobilov, gradbeništva, frizerskih in kozmetičnih ter drugih storitev. Organizatorji so prepričani, da danes, ko gospodarstvo ne pozna več meja, sejem predstavlja za italijanska in slovenska podjetja priložnost srečevanja in povezovanja za promocijo širšega goriškega prostora. V petek, 22. februarja, od 17. ure dalje bo po-

POKRAJINA

Iz evropskih skladov trije milijoni za Goriško

Goriška pokrajina stavi na evropske projekte. V programskem obdobju 2007-2013, ki se bo letos zaključilo, sodeluje pokrajina pri 22 različnih pobudah, po zaslugu katerih bo goriško območje lahko računalo na tri milijone evrov prispevkov. Obračun delovanja na področju mednarodnega sodelovanja so včeraj podali pokrajinski odborniki Sara Vito, Federico Portelli in Mara Černic, ki je izpostavila, da so evropski projekti »naravnove poslanstvo« goriške pokrajine, saj ji omogočajo, da odigrava sredično vlogo v širšem prostoru. »Evropski projekti nam omogočajo, da lahko izvajamo pobude na okoljskem, gospodarskem in drugih področjih, ki bi jih drugače zaradi pomanjkanja sredstev težko uresničevali,« je povedla Černičeva.

Sara Vito je povedala, da je goriška pokrajina v zadnjih letih pridobila zelo veliko izkušenj z evropskim načrtovanjem, kar ji je omogočilo, da je na mnogih razpisih tudi zmagala. Pokrajina je vključena v 22 projektov teritorialne kooperacije in devet projektov mednarodne kooperacije, ki zaobjema najrazličnejša področja, pri osmih pa je nositeljica. Samo s projektom teritorialne kooperacije bo goriški teritorij pridobil 2.994.510 evrov prispevkov, ki bodo delno vloženi v načrtovanje, promocijo, ipd., delno pa bodo imeli oprijemljive rezultate (npr. nove kolesarske steze, o katerih smo večkrat poročali). Pokrajina Gorica je na področju teritorialnega sodelovanja lead partner pri projektih Croctal, ki je namenjen izboljšanju trajnostne mobilnosti na čezmejnem teritoriju in predvsem uresničevanju nekaterih čezmejnih kolesarskih poti, Youth Adrianet, katerega cilj je spodbujanje državljanstva čuta in evropske pripadnosti med mladimi, Poti miru, s katerim želijo v duhu sožitja med narodi povezati najpomembnejše ostaline in spominska obeležja soške fronte od bovških gora do Jadranskega morja, in Remida. »Remida je projekt, ki smo ga predstavili v okviru programa Med in na njem prvič zmagali. Projekt bo služil izmenjavi dobrih praks na področju obnovljivih virov energije, ob izdelavi smernic pa bomo ob koncu skušali v nekaterih občinah naše pokrajine tudi izvesti nekaj konkretnega, kot bi lahko bila geotermična ali foto-volitačna naprava,« pravi Vito. O projektih mednarodne kooperacije, kulturi in mladinskih politikah je spregovoril Portelli. »Projekte mednarodne kooperacije izvajamo predvsem na Balkanu, a tudi v drugih državah, kjer skušamo pomagati tamkajšnjim skupnostim in graditi medkulturni dialog,« je povedal odbornik in izpostavil, da obiski predstavnikov pokrajine v krajih, kjer se razni projekti izvajajo, niso počitnice, pač pa delovna potovanja, katerih stroški so kriti s sredstvi samih projektov.

Sara Vito

tekal Goriški dan, organiziran v sodelovanju med OZZ Nova Gorica in Regijsko razvojno agencijo severne Primorske.

Žal pa se je organizatorjem pri oblikovanju vabil na letošnji Expomego zgodila skrajno moteča napaka, na katero moramo vse prevečkrat opozarjati. Glavni vabilni sejem je namreč zapisalo »Sejni šče v Gorici«. Presledek pri prvi besedi še ni tako hudo moteč, Gorica pa je spet postala nekakšna slovensko-italijanska spakedranka. V Novi Gorici so povedali, da je vabilna nadaljila podjetje Udine e Gorizia Fiere ter da gre po njihovem mnenju za nehoteno napako, saj na kasnejših vabilih pravilno piše »Sejni šče v Gorici«, bodo pa organizatorja na napako opozorili, so obljubili. (km)

GORICA - Božidar Jezernik o italijanskih taboriščih

Trpljenje in junaštvo v narobe svetu

Čeprav je bilo med fašizmom preko šest taborišč oz. krajev deportacije in da je bil Rab med drugo svetovno vojno po stopnji smrtnosti hujši od Auschwitza, Dachaua in Mauthausna, v tiskanih enciklopedijah še danes ni gesla o fašističnih koncentracijskih taboriščih, kot da ne bi obstajala. Na Rabu se je zgodilo tudi junaško dejanje, ki ga v zgodovini ni podobnega.

S temi poudarki je slovenskim goriškim višješolcem včeraj postregel izjemni gost: da bi obeležili in spomina v kulturni praznik, so dijaki tehničnega pola na pobudo profesorice Marije Kostnapfel povabili medse Božidarja Jezernika, docenta etnologije Balkana in kulturne antropologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, čigar fascinantna knjiga »Divja Evropa« je še pred slovensko izdajo izšla v angleškem, italijanskem in srbskem jeziku. Usodo Slovencev v italijanskih koncentracijskih taboriščih raziskuje že trideset let, za svojo knjigo »Campi del duce« je pri njem črpal tudi Carlo Spartaco Capogreco. Goriškim dijakom je znal kot malokdo približati zgodovinska dejstva, ki obsojajo fašizem, in trpko človeštvo, ki se je v taboriščih borilo za preživetje. Začel je s pripovedjo o moškem iz kraja Sansepolcro, ki je zbiral građivo o fašističnih taboriščih, do leta 1996 jih je našel preko šesto, prepričan pa je bil, da jih je bilo še vsaj sto. Do druge svetovne vojne je šlo večinoma za manjše kraje oz. prostore za deportacijo, kamor je fašizem zapiral svoje nasprotnike. Koncentracijska taborišča, ki so bila po velikosti primerljiva me-

stom, so nastala med drugo svetovno vojno. Kraji so znani: Gonars, Monigo, Padova, Rab, Renicci, Visco. Zgodovina pa ni nikdar črno-bela: dogajalo se je tudi, da so krajevne policijske postaje bojkotirale fašistični ukaz o preganjaju Judov. »Po stopnji smrtnosti so za Rabom zaostajala vsa taborišča, tudi načinica. Deset odstotkov zaprtih je pomrlo na otoku, še enkrat toliko pa kasneje zaradi posledic. Iz tega vidika je Rab izjema v svetovni zgodovini,« je poudaril Jezernik in nadal potegnil International Herald Tribune iz leta 2003, v katerem je Thomas Fuller ovgel izjave italijanskega »politika« o tem, da so fašisti pošiljali na počitnice v konfinacijo. Fuller je objavil tudi fotografijo precej shujšanega »letoviščarja« na Rabu. »Italijanska oblast je bila dezorganizirana. Organizacija taborišč je bila zahtevna zadeva, od nabavljanja hrane do pokopavanja žrtev. Na Rabu so načrtovali taborišča za 20 tisoč ljudi, a mu niso bili kos, zato so jih izseljevali drugam. Konec rabskega taborišča je pričakalo le 2000 internirancev. S tem pa je povezano herojsko dejanje, ki mu v svetovni zgodovini ni primerljivega: 2000 neoboroženih internirancev je razrožilo 2200 do zob oboroženih italijanskih vojakov in karabinjerjev. Junaštvo in čudež je bil v tem, da niti enega med njimi niso ubili ali ranili. Drugod po taboriščih so po prihodu osvoboditeljev obračunavali z vojaki. Kljub prizadejanim krivicam in trpljenju pa na Rabu ni bilo maščevanja. To je osupljiv in premožno poznan početak, ki ga ne znamo dovolj ceniti. Za to je bil najbolj zaslužen slovenski interniranec Jože Juranič, ki ga je po vojni doletole še šest let zapora na Golem otoku,« je povedal Jezernik in obelodanil bedo v razmerah skrjene privacije: »Naše so se sestradiane matere, ki so zadrljale zase tudi skromni obrok, ki je bil namenjen otrokom. Taborišča so bila skrajno nehumanata, zastavljena kot narobe svet. Žrteve zasluzijo, da od časa do časa s spominom pogledamo na to, kar so ljudje v taboriščih doživljali. In da iz tega potezemo lekcijo zase.«

Božidar Jezernik (zgoraj) in njegovo občinstvo (desno): dijaki tehničnega pola so se v šolskem auditoriju v Ulici Puccini pridružili še tretji in četrtri razredi licejskega pola

BUMBACA

V SPOMIN Marinka Leban, vzgojiteljica

Marinka Leban FOTO L.K.

Srednja generacija goriških Slovencev jo hrani v spominu kot vzgojiteljico v otroškem vrtcu, nanjo pa so bili še posebej navezani pri Prosvetnem društvu Štandrež, kjer je bila neprečenljiva sodelavka dramske skupine. Marinka Leban je v torek zadebla srčna kap, umrla je v sredo v goriški splošni bolnišnici.

Rodila se je 25. marca 1942 v Gorici očetu Jožefu Lebanu in materi Angeli Jug. Bila je edinka. V Gorici je opravila slovenske šole, vso svojo poklicno kariero pa je posvetila najmlajšim. Bila je namreč vzgojiteljica v otroških vrtcih, najprej med Slovenci (v Ulici Randaccio), v nadaljevanju in do upokojitve pa v italijanskih mestnih vrtcih. Njeni nekdanji gojenci se je spominjajo kot stroge ter obenem nežne in razumevajoče učiteljice. V zakon je stopila s Francetom Antonijem iz Štandreža. Ko je sedemdesetih let ostala vdova in se je nato po upokojitvi preselila v Tumovo ulico v Gorico, je bila še naprej povezana s Štandrežem. Preko trideset let je kot šepetalka sodelovala z dramsko skupino tamkajšnjega prosvetnega društva, spremilala jo je na gostovanjih, vesela se je njenih uspehov.

Za Marinko danes žalujejo bližnji sorodniki iz družin Jug, Leban in Turra, pogrešali jo bodo v Štandrežu. Pogreb bo jutri; ob 11.30 bo žalni spredvod odpeljal iz goriške bolnišnice, maša bo v cerkvi na Travniku, sledil bo pokop.

ŠTANDREŽ - V vrtcu Pika Nogavička Zabavna in poučna priprava na pust

Vzgojiteljice iz štandreškega vrtca Pika Nogavička dobro vedo, kako otroci nestreno pričakujejo pust. Nanj so se zato začeli pravočasno in temeljito pripravljati. Najprej je bilo treba ustvariti igivo, norčavo, veselo pustno vzdružje. Tako vzgojiteljice kot otroci so si zato zavihali rokave, izdelali pustne okraske in z risbami okrasili prostore vrtca. Ker so želeli še dodatno obogatiti ponudbo, so v okviru projekta »Mali umetniki« povabili v svojo sredo zunanj sodelavko, Jane Pečar. Pod njenim vodstvom so otroci pripravili maske in se ob tem zabavali. Najprej so napihnili balone in nanje napele plasti papirja. Ko se je vse skupaj posušilo, so balone predrali, papir pa obrezali in pobarvali. Tako so nastale izvirne in duhovite pustne maske. Radovedni malčki pa so v spremstvu vzgojiteljic st-

rodno obarvani: študentom bodo predaval tudi tuji profesorji. »Ker bo podiplomski študij potekal v tujem jeziku, računamo, da bo pritegnil tudi tuje študente,« je prepričan Uroš Saksida, direktor VIRS-a.

»Gre za interdisciplinarni študij, ki je nastal v povezovanju z industrijo. Diplomat tega študija bo postal pomemben povezovalni element v podjetju, ker bo imel osnovna znanja na področju inženirstva in bo sposoben razumeti oblikovalcev. Zato bo zelo dragocen in iskan v vsaki industriji, ki stremi v konkurenčnosti na domačem in svetovnih trgih. Lahko je namreč govoriti, da nimamo pravih industrijskih izdelkov, težko pa je najti prave ljudi, ki bi to izpeljali. Prav to luknjo bo zapolnil novi študij,« je prepričan Jože Duhovnik, dekan Fakultete za strojništvo. Kot poudarja, je Nova Gorica zaradi bližine Italije pravo mesto za se-dež tovrstnega študija, saj želijo predvsem

na drugi stopnji veliko poudarka dati ravnopravno povezovanju z italijanskim dizajnom. »Žal ta študij ustanavljamo z dvajsetletno zamudo. Takšen kadar bi potrebovali že od osamosvojitve dalje,« pristavlja Saša Maechtig, profesor na ljubljanski likovni akademiji.

Študij bo, kot kaže, v Novo Gorico pritegnil študente iz vse Slovenije, teh naj bi bilo kar 75 odstotkov. Saksida se nadeja da bo prva stopnja zanimiva tudi za Slovence, živeče v Italiji, medtem ko naj bi mednarodno obarvana druga stopnja pritegnila tudi italijanske, hrvaške, in avstrijske študente. »Na sprejemnih izpitih bomo ocenjevali tako tehnološko kot umetniško nadarjenost kandidatov,« napoveduje Duhovnik.

Več o tem in tudi drugih študijskih programih VIRS-a je mogoče izvedeti na današnjem informativnem dnevu, ki se začenja ob 10. uri; razpored je objavljen na njihovi spletni strani. (km)

Male štandreške maškare (zgoraj) in priprave na pustovanje (levo)

nato pa se vse skupaj pobarva in okrasiti,« jim je pojasnila. Ko je napočil pričakovani dan - debeli četrtek -, so se vzgojiteljice in otroci našemili; v dopoldanskem času so se jim pridružili tudi prvošolčki z učiteljicama. Skupaj so rajali, kakor se za pust spodobi. (sg)

Aretiran zaradi mamil

Goriška obmajska policija je včeraj aretirala romunskega državljanja, ki ga je sodišče iz Padove obsojilo na pet let in šest mesecov zapora zaradi prodaje ukradenega blaga in razpečevanja mamil. 27-letnega V.P.C., ki se je s sodrzljivom peljal proti Sloveniji, so policisti ustavili dopoldne pri bivšem mejnem prehodu pri Štandrežu.

Senatorka v klepetalnici

Klepetalnica Goriškega loka z naslovom »Politika odloča o nas, kaj pa mi o politiki?« bo noč ob 20.30 v domu Budal v Štandrežu. Z Davidom Sanzinom in Albertom Voncino se bo pogovarjala senatorka Tamara Blažina.

Ludoteka v centru Lenassi

Občinska ludoteka Dimensone Zerosei, ki deluje v centru Lenassi v Gorici, deluje s polno paro. Na občini so zadovoljni, saj jo redno obiskuje že 25 otrok, ki jih spremjamajo tudi starši in dedki. Za otroke do 3. leta je središče odprtvo ob torkih, sredah in četrtkih med 9. in 12. uro, ob pondeljkih in sredah med 16. uro in 18.30 pa je ludoteka odprta za otroke do 6. leta.

Zeleni o prioritetah teritorija

Goriška pokrajinska federacija Zelenih bo jutri v kavarni Garibaldi v Gorici organizirala srečanje za novinarje in občane, na katerem bo tekla beseda o parlamentarnih volitvah v povezavi z zahtevami goriškega teritorija. Srečanje se bo začelo ob 10. uri.

Ulica San Francesco zaprta

V Tržiču so zaprli za promet Ulico San Francesco, kjer bo družba Irisacqua obnavljala kanalizacijo. Vozniki bodo do Korza Popola lahko prišli po Ulicah Mazzini, Resistenza in Plinio, v Ulico Galilei pa po Ulici XXV Aprile.

ŠTMAVER

Valentinovo praznovanje

Jutri zvečer kulturni program

Klub velikim težavam, ki jih je pred nekaj tedni pred drugom Sabotin povzročil požar na sedežu v nekdanji osnovni šoli v Štmarvu, bodo prizadetni domačini tudi letos pripravili praznovanje vaškega zavetnika sv. Valentina. Ravno zaradi nastalih razmer bo letošnje praznično dogajanje nekoliko okrnjeno: pri štmarvskem društvu bodo pripravili le program, ki jim ga omogočajo prostorske zmožljivosti in varnostni predpisi.

Dvodnevni praznik bo torej potekal v delu nekdanje šolske stavbe na Znarišču, ki ga ogenj ni prizadel, in na obsežnem dvorišču, kamor bodo prireditelji namestili več šotorov-paviljonov. Jutri, 16. februarja, z začetkom ob 20.30 uri bo kulturni program z nastopom dveh pevskih zborov in s predvajanjem kratkega filma z naslovom »Od setve do degustacije goriške rože ali solkanskega reguta - radiča«. Pevski pečat bo na večeru vtisnila domači moški zbor Štmauer pod vodstvom Nadeje Kovic in moški pevski zbor Anton Klančič iz Mirna, ki ga vodi Jani Klančič. Dan kasneje, 17. februarja, bodo kioske s krajevnimi dobrotami odprtih ob 10. uri. Ob 11. uri bo v vaški cerkvi slavnostna maša, na prireditvenem prostoru pa bo sledila družabnost; na voljo bodo jedi na žaru in štruklji.

Ob koncu tedna bodo Štmarvci imeli res polne roke dela. Poleg priprav na vaški praznik jih jutri popoldne čaka pustna povorka v Tržiču. Sprevod pustnih vozov in skupin je bil sprva napovedan za torek, a so ga zaradi sneženja prenesli na jutrišnji dan. Vesela štmarvska družina se bo tržiške povorce udeležila s svojim vozom Super Mario, ki je že odnesel prvo nagrado tako v Gorici kakor v Sovodnjah. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
MARZINI, Korzo Italia 89, tel. 0481-531443.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
BRAČAN (FARO), Ul. XXIV Maggio 70, tel. 0481-60395.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
ALLA SALUTE, Ul. Cosulich 117, tel. 0481-711315.

DEŽURNA LEKARNA V ROMANSU
DEL TORRE, Ul. Latina 77, tel. 0481-90026.

DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU
RAMPINO, Trg Venezia 15, tel. 0481-76039.

Kino

DANES V GORICI

KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Il principe abusivo«.

Dvorana 2: 17.45 »Studio illegale«; 20.30 »Lincoln«.

Dvorana 3: 17.30 - 19.50 - 22.00 »Promised Land«.

DANES V NOVI GORICI
KULTURNI DOM: 18.00 »Pobalinka« (Filmski vrtljak); 20.15 »Zaklonišče« (Filmsko gledališče).

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Il principe abusivo«.

Dvorana 2: 17.50 »Cirque du soleil - Mondi lontani« (digital 3D); 20.00 - 22.00 »Warm Bodies«.

Dvorana 3: 17.45 - 21.00 »Zero Dark Thirty«.

Dvorana 4: 18.00 - 20.10 - 22.10 »Die Hard - Un buon giorno per morire«.

Dvorana 5: 17.30 - 19.15 »Viva la libertà«; 21.00 »Lincoln«.

Mali oglasi

RABLJENE IMPREGNIRANE KOLE za vinograd prodam po polovični ceni; tel. 0481-390788 v večernih urah.

AJDOVŠČINA - Ob umetnikovi osemdesetletnici Domači kraj poklanja Jejčiču retrospektivo

Ajdovska razstavišča bodo v februarju in marcu preplavila dela Danila Jejčiča, enega najpomembnejših slovenskih sodobnih umetnikov, ki svoj ugled opravičuje z enim od formalno-oblikovno najdoslednejših slovenskih opusov ter s tehnično popolnostjo, ki odseva iz slike njegovega dela. Kot eden najvidnejših predstavnikov geometrične abstrakcije je priznan v Sloveniji in onkraj meja, udeležuje se vseh večjih svetovnih grafičnih manifestacij in samostojno razstavlja v vseh pomembnejših slovenskih galerijah. Pregledna razstava umetnikovega opusa, ki je bila do pred kratkim postavljena v ljubljanskem Mednarodnem grafičnem likovnem centru, se v razširjeni obliki seli v Pilonovo galerijo, Lokarjevo galerijo in MC Hišo mladih. Domači kraj ga sprejema s pričakovanjem in odprtih rok, saj je Jejčič kljub svoji široki prepoznavnosti predvsem Ajdovec: tu žive že vse življenje, tu ustvarja, se povezuje v umetniške skupine in skupnosti, tu je deloval kot kulturni organizator.

V Pilonovi galeriji bodo razstavljeni umetnikovi ko-

laži iz prve polovice šestdesetih let, objekti in komponibili, ki zaznamujejo začetek njegovega geometrijsko-abstraktne obdobja po letu 1973, ter večkratno povečane imenitne, v originalu sicer miniaturne zasnove za njegove grafike. V Lokarjevi galeriji si bo mogoče ogledati glavnino Jejčičevega grafičnega, skoraj štiri desetletja trajajočega opusa, ki se sicer deli na čiste geometrične abstrakcije ter dela iz cikla Alfa in Omega, kjer se geometriji pridružuje slikovita avtorska fotografija. V MC Hiši mladih pa bodo umetnikovo razstavno dejavnost osvetlili Jejčičevi originalni razstavni plakati, med katrimi jih je nekaj oblikoval tudi sam umetnik.

Odprtje razstav, ki obeležujejo umetnikovo osemdesetletnico, bo potekalo danes ob 19. uri v Pilonovi galeriji Ajdovščina in ob 20. uri v Lokarjevi galeriji Ajdovščina, od danes dalje pa bo razstava brez uradnega odprtja na ogled tudi v MC Hiša Mladih v Ajdovščini. Spremljevalni katalog je izdal ljubljanski Mednarodni grafični likovni center.

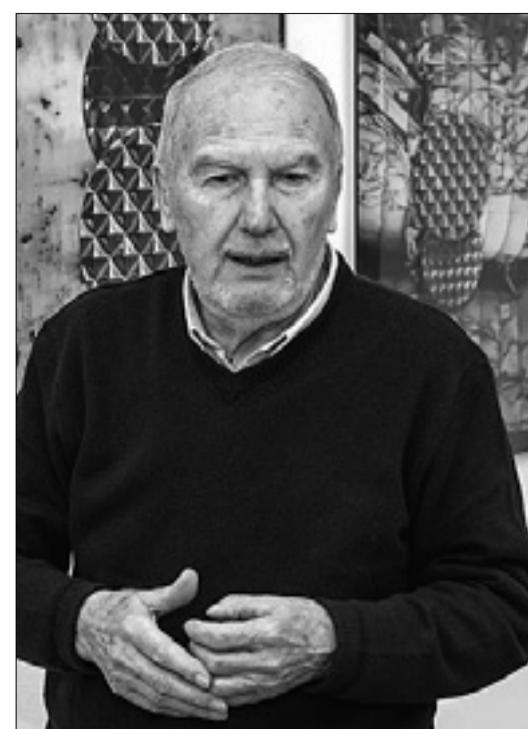

FOTO P. BRECELJ

Gledališče

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V GRADIŠČU:

danes, 15. februarja, ob 21. uri ob sv. Valentini »Giulietta e Romeo - L'amore continua«, nastopa RBR Dance Company. V nedeljo, 17. februarja, ob 16. uri »Mistero al parco degli alberi parlanti« za otroke od 5. do 10. leta starosti; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča, Ul. Ciotti 1 v Gradišču, tel. 0481-969753; več na www.artistassociatigorizia.it.

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU:

danes, 15. februarja, ob 20.45 na stopu zbor Furlanije Julijanske krajine, dirigent Walter Themel, pianista Matteo Andri in Ferdinand Mussutto; 19. in 20. februarja, ob 20.45 »La coscienza di Zen« (Italo Svevo), igra Giuseppe Tambieri; informacije in predprodaja vstopnic pri blagajni gledališča v Tržiču (tel. 0481-494664), v Ticketpointu v Trstu, v knjigarni Antonini v Gorici in v uradilih ERT v Vidmu; več na www.teatromorfalcone.it.

V SLOVENSKEM NARODNEM GLEDALIŠČU NOVA GORICA:

danes, 15. februarja, ob 20. uri »Oblici me v poljub« (Saša Pavček); informacije na blagajna.sng@siol.net in po tel.

003865-3352247.

ZIMSKI POPOLDNEVI v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici ob 16.30: v soboto, 16. februarja, »Nel bosco adormentato«, gledališka skupina La Bottega degli Apocrifi; informacije v uradilih CTA, Ul. Vittorio Veneto 7 v Gorici (tel. 0481-537280, 335-).

Koncerti

»VEČERNI KONCERTI«

zdrženja Rodolfo Lipizer v Kulturnem domu v Gorici: danes, 15. februarja, ob 20.45 koncert pianistov Bruna Canina in Antonia Balliste; 22. februarja, ob 20.45 koncert »Gypsy Quintet Remake«; informacije na lipizer@lipizer.it in www.lipizer.it.

GRAJSKE HARMONIJE

- večeri komorne in solistične glasbe na gradu Kromberk: danes, 15. februarja, ob 20. uri koncert klavirskega tria Ars Musica (Jernej Grebenšek - klavir, Mojca Menoni Sikur - violina, Martin Sikur - violončelo); vpis abonmajata poteka do 15. februarja pri blagajni Kulturnega doma Nova Gorica, tel. 003865-3354016, blagajna@kulturnidom-ng.si, ali uro pred koncertom na gradu Kromberk.

Obvestila

KNJIŽNICA DAMIRJA FEIGLA

v Gorici je odprta ob ponedeljku do petka od 10. do 18. ure.

KULTURNO REKREACIJSKO DRUŠTVO ANDREJ PLAGAVEC

iz Podgorje zbrala prijave za udeležbo na prikazu obrezovanja sadnega dreva, ki ga bo z izvedencem s Kmetijsko veterinarsko zavoda iz Nove Gorice priredilo v Podgorje; informacije in prijave po tel. 0481-390788 in 0481-391027; termin bo naknadno določen.

OBČINSKA KNJIŽNICA SOVODNJE

pod pokroviteljstvom Fundacije Goriške hranilnice vabi na predstavitev knjig v občinski knjižnici v Sovodnjah: 19. februarja ob 18. uri Lejla Rehar Sancin »Nojevo pero«; 5. marca ob 18. uri Emilija Pavlič »Mamicu, nauči me kuhati« in 16. aprila ob 18. uri Branko Marušič »Sosed o sosedu«.

KNJIGARNI LEG

(Libreria Editrice Goriziana) na Verdijevem korzu 67 prireja združenje Psicheducando srečanje z naslovom »S psihologom v knjigarni«: danes, 15. februarja, ob 17.30 bosta psihologinja Elisabetta Cochietto in psihologinja in psihoterapeutka Anna Maria Pacorini govo-

Prireditve

OBČINSKA KNJIŽNICA SOVODNJE

pod pokroviteljstvom Fundacije Goriške hranilnice vabi na predstavitev knjig v občinski knjižnici v Sovodnjah: 19. februarja ob 18. uri Lejla Rehar Sancin »Nojevo pero«; 5. marca ob 18. uri Emilija Pavlič »Mamicu, nauči me kuhati« in 16. aprila ob 18. uri Branko Marušič »Sosed o sosedu«.

Izleti

SPDG priredi v nedeljo, 3. marca, društveno tekmovanje v Forni di Sopra;

prijave za tekmovanje in avtobus po tel. 0481-22164 (Marta).

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV

za Goriško prireja 7-dnevni izlet v Pariz od 18. do 24. maja za ogled najpomembnejših kulturno-zgodovinskih posebnosti. Vpisovanje ob sredah od 10. do 11. ure na društvenem sedežu v Gorici na Korzu Verdi 51/int. do zasedbe mest na avtobusu. Na račun 300 evrov. Udeleženci morajo imeti ob vpisu veljavni dokument za tujino.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV

za Goriško prireja 7-dnevni izlet v Bassano del Grappa za ogled mesta, znanega predvsem zaradi dogodkov iz prve in druge svetovne vojne. Vpisujejo po tel. 0481-882183 (Dragica V.), 0481-20801 (Sonja K.), 0481-884156 (Andrej F.), 347-1042156 (Rozina F.).

ZADRUGA ROGOS

vabi v rezervat ob otoku Cona pri izlivu Soče v nedeljo, 17. februarja, na »Gosji dan«: ob 14.30 voden ogled in opazovanje divjih goši, med 10. in 16. uro sprehod s konji Camargue; začeljena je prijava po tel. 0481-784111, 333-4056800; več na www.riservanaturalegradina.com, www.giardinobotanicocarsiana.it, email: inforogos@gmail.com.

ZDRUŽENJE NUOVO LAVORO

prireja 5. izvedbo pesniškega srečanja »Parlar d'amore. Govoriti o ljubezni« v nedeljo, 17. februarja, ob 11. uri pred kipom Carla Michelstaedterja v Raščelu v Gorici. Sodelovalo bo tudi združenje Amici di Borgo Castello s sprevodom v starih oblačilih.

KROŽEK ANTON GREGORČIĆ

vabi ob dnevu slovenske kulture na pogovor z generalnim konzulom Republike Slovenije v Trstu Dimitrijem Ruplom z naslovom »Ali smo Slovenci še narod kulture?«. O odnosu med kulturo in politiko se bo z gostom pogovarjal deželnih tajnik SSk Damijan Terpin. Srečanje bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v torek, 19. februarja, ob 19. uri.

V MESTNI GALERIJI NOVA GORICA

na Trgu E. Kardelja 5 v Novi Gorici bo v torek, 19. februarja, ob 19. uri predavanje Rebeke Vidrih z naslovom »Jeff Wall - slikati moderno življenje s fotografijo«; več na www.mgng.net.

V KULTURNEM DOMU V GORICI

bo v sklopu »Srečanj z avtorji 2013« v sredo, 20. februarja, ob 18. uri predstavitev knjige »Pasji dnevi« Jasne Jurečič. Uvodno bo spregovoril Zoltan Jan.

POKRAJINSKI MUZEJI V GORICI

vabi v palačo Attems-Petzenstein na Trgu de Amicis 2 v Gorici v petek, 22. februarja, ob 17.30 na predstavitev publikacije »Antonio Morassi: tempi e luoghi di una passione per l'arte«. Sodelovali bodo Maddalena Malni Pascoletti, Fausto Pocar in Saša Quinz. SKUPNOST DRUŽIN SONČNICA vabi na »Predavanja 2013« v domu Franca Močnika v Svetovianski ul. 9 v Gorici ob 20. uri: v petek, 22. februarja, dramski igralec in avtor krščanskim komičnih monodram Gregor Čušin z naslovom »Veravega razbojnika«; v ponedeljek, 25. februarja, zakonca Vilma in Dani Siter na temo »Ali nujn zakon potrebuje "transfuzijo"?«; v petek, 8. marca, specjalni pedagog in vzgojitelj za otroke z motnjami vedenja osebnosti Marko Juhant o otrokovih dolžnostih; v petek, 15. marca, psihologinja, psihoter

ŽARIŠČE

Krmar mora ostati na krmi

KAREL BOLČINA

Študij cerkvenega prava je celovit in temeljit. Profesorji na fakulteti papeške Univerze sv. Križa so od nas zahtevali natančnost in jasnost. Tudi sami so blesteli po dobrri pripravi in tekočem podajanju. Vsak kanon smo obravnavali z raznih zornih kotov, pod zgodovinskimi drobnogledom in s čimširšo interpretacijo. A zanimivo, da smo se ob drugem paragrafu kanona 332 ustavili zelo bežno. Bilo je še v času "nepremagljivega" Janeza Pavla II., za katerega smo se kvečjemu spraševali ali bo sploh umrl, ne pa odložil bremena službe. Paragraf namreč govorí o tem, da se lahko rimski škof odpove službi na Petrovem sedežu, da mora dati odpoved javno, osebno, svobodno in premišljeno. Pravnomočna postane, ko določi papež sam, ni potrebno, da jo sprejme ali potrdi nobena nižja cerkvena služba ali ustanova.

Da, bežno smo omenili ta cerkveni zakon, ker smo si vsi mislili, tako profesorji kakor študentje, da so minili časi srednjeviških zdrah, ki so papeža Gregorja XII. tako zlomile, da se je odpovedal vodstvu Petrove barake leta 1415. Ni bil prvi, saj je vsem nam dobro znan Celestin V., ki je po Dantevem mnenju "iz strahopetnosti naredil izbiro"

in si zasluzil prostorček v predpeku, vsekakor ne v nebesih.

A od tega je že šeststo let in v Cerkvi ne poznamo ne protipapežev, ne cesaro-papizma, ne boja med velikimi italijanskimi in francoskimi družinami.

Pa vendar je Benedikt XVI. napovedal svoj odstop! Vsaj za en dan so mediji v Italiji, pa tudi v Sloveniji in drugod, pozabili na politične zdrahe in gospodarske težave ter obrnili vso pozornost na medijsko senzacijo. Ne bi bili mediji, ki ne bi iskali vzrokov, posebno oni, ki se radi pošalijo na račun Cerkve, ki javno sramotijo osebnost Jožefa Ratzingerja, ki ne štedijo časa s pljuvanjem po vsem tem kar je versko, moralno ali celo etično in naravnovo.

Resnica pa je daleč od vseh namigovanj in natolcevanj. Veliki teolog sv. Tomaž Akvinski je v evharistični himni zapisal tudi tole: "Skrit si bil na križu kakor Bog samo, tu še kot človeka Te ne zre oko; vendar Bog in človek tukaj si navzoč, prosim, kar je prosil ropar zdihajoč." Proti koncu svojega zemeljskega življenja Tomaž prizna svojo nesposobnost spoznati Božjo skrivnost in se zatopiti vanjo, pa kljub temu, da je vse svoje življenje posvetil iskanju resnice. Veliki teolog na-

šega časa, izvrsten mislec in pisatelj za sladokusce Benedikt XVI. je na večer svojega življenja (kmalu bo dopolnil šestinosemdeset let) tudi spoznal: "Pred menoj širina misijonske Afrike, žeja po veri daljne Azije, mladostna razposajenost krščanske Južne Amerike, večplastna verska zgradba Severne Amerike, zemljeplinska oddaljenost tradicionalne Oceanije, počasno, a stalno umiranje brezdušne Evrope – nisem več sposoben voditi tako enkratne, bogate, različne Petrove ladje. Leta me utrujajo, telo se šibbi pod težo "senectutis ipsius morbi"; duh mi ugaša, ker nimam dovolj časa, da bi se mu posvetil." To je razmišljanje MODREGA. Modrec se vsako jutro pogleda v ogledalo in ugotavlja ali je še dovolj sposoben nositi ta svet ali polagoma prepriča svedetu, da nosi njega. Ne more Petra baska voditi krmarja, krmar mora stati na krmi in poveljevati.

Velik je papež Janez Pavel II., ker je dokazal, da je telesna slabost tudi vir deleženja v družbi. A velik je tudi papež Benedikt XVI., ker je pokazal kako mora človek odgovorno so-gradi družbo in Cerkev in se tudi odgovorno pravočasno umakniti s položaja odgovornosti.

ODPRTA TRIBUNA

Koliko let bomo morali čakati, da nas bo družil skupni knjižni jezik?

Vem, da pišem zaman ... Kolikor vem, so moj zapis »O slovenščini« (P.d., 8. in 9. I.) prebrali vsaj tri osebe. Poleg dveh pozitivnih odzivov, mi je tretja oseba prijavila in obzirno (ker smo v prijateljskih odnosih) povedala, da pišem v prazno: kaj vendar pišem o klasični ali celo antični glasbi - za Slovence je Avsenik! Besedam prijateljev rad verjamem in jih vedno upoštevam; vendar - še isti večer sem poslušal koncert klasične glasbe, ki ga je predvajala slovenska televizija. Oddaje nisem gledal od začetka, in tako sem ugibal, kateri orkester igra. Velik simfonični orkester z mladimi orkestraši. Ker so mi bili vsi obrazi neznani, sem pomis�il, da bi to ugotvil biti kak avstrijski orkester. Tekom oddaje pa je postalno jasno, da je bil to božični koncert (posnet v Cankarjevem domu v decembru 2011) gimnazije v Kranju. Tako sem pomis�il na našo gimnazijo. Poleg dejstva, da smo premalo številni za podoben podvig, smo tudi kulturno čisto nekje drugie.

Na Krasu je krasno - ker lahko vidimo slovensko televizijo. Tako sem lahko gledal (dovesedno, ker sem bral podnapise) televizijski pogovor z nemškim pesnikom Enzensbergerjem. Govoril je o pesniških zbirkah, o pesništvu nasprol. Tudi pri velikih narodih so naklade majhne in povezijo before le malo ljudi. Povedal je, da je to kot z magnezijem v človeškem telesu: imamo ga zelo malo, a je neobhodno potreben, saj se sicer kri ne obnavlja. Če to velja za povezijo, lahko rečemo isto za glasbo. Povsod po svetu prevladuje zaborava glasba, a človek mora imeti možnost, da spozna tudi resno glasbo. 15. januarja je Primorski dnevnik objavil zapis o diplomski nalogi Vasje Valenčiča z naslovom »Meja je padla, a Slovenci v Italiji ostajajo ujeti v sheme iz prete-

klosti«. V Valenčičevih ugotovitvah lahko najdemo tudi vzroke za stanje naše kulture: namesto da bi združili naše sile, smo razdeljeni »po logiki majhnih vrtičkov«. V svoji raziskavi se je mladi diploman opiral tudi na izjave predstavnikov naših krovnih organizacij. Vendar v kulturi ne more biti »nazorske pluralnosti« (Rudi Pavšič) in tudi vrednot, kot so »slovenstvo, krščanska načela in demokratična stališča« (Drago Štočka) ne vidim. Uvajanje italijanščine v našo ustanovo gotovo ne more biti v prid slovenstvu; krščanska načela, ali bolje krščanska misel je v umetnosti navdihnila več mojstrov (tako na likovnem področju, kot v glasbi) kot katerakoli druga vera. Vsak kulturen človek mora to spoštovati; a ostaja vprašanje, če veren človek to krščansko kulturo spoštuje. Sama vera kot takata pa je stvar posameznika, kvečjemu še duhovnikov in Cerkve; niso pa za to potrebna društva. In končno: demokratična stališča zagovarja demokratična stranka (s katero se itak dogovarjam). Imamo odlične pisatelje, pesnike, slikarje in tudi glasbenike. A to je individualen uspeh posameznikov. Krovna organizacija sicer ne more napisati romana, soneta ali minueta, a potrebovali bi nekakšno vodstvo z vizio, kaj z našo kulturo. Logika, da je dobro vse kar je naše, ima za našo kulturo (in posledično za našo samozavest) pogubne posledice.

Naš manjšinski problem je enakopravnost. Da lahko poleg »Trieste« napišemo »Trst«, da v slovenščini napišemo davčno pravilo, da se lahko s policajem pogovorimo v slovenščini, in še in še. Kaj pa v kulturi? Smo obsojeni na harmoniko (kot izhaja iz pobude našega gledališča)? V nobenem zaščitnem zakonu in v nobenem statutu ni zapisano, da moramo

Milos Pahor

ZGODOVINA

V Rimu stroka o italijanskih taboriščih

Predstavitev spletne strani www.campifascisti.it, ki se je 28.11. 2012 odvila v Rimu, je pomemben primer obravnavne odprtih vprašanj druge svetovne vojne h kateremu smo bili povabljeni tudi Slovenci. Da se naša preteklost težko pojavlja v širšem mednarodnem obtoku ni skrivnost, saj je slovenska zgodovina gost širše evropske obravnavne zelo občasno. Ker je Arhiv Republike Slovenije oz. njegov 'Sektor za drugo svetovno vojno', ki ga vodi Metka Gombač na spletne strani ob 779

podstrani prispeval polovico dokumentov, je bila prisotnost slovenskih strokovnjakov povsem upravičena. Izvedbo on line projekta »I campi fascisti. Dalle guerre in Africa alla repubblica di Salò (1935 – 1945)« so omogočila evropska sredstva, ki so k projektu privabilna mednarodno srejno mlajših zgodovinarjev. In še nekaj tehničnih navodil: spletna stran daje na ogled geografsko pozicijo italijanskih taborišč, ki jih z navadnim klikom povežemo z obširnejšo dokumentacijo, kjer lahko dobimo nacionalnost internirancev, tipologijo taborišča (civilno prebivalstvo, ujeti vojaki) in funkcijo posameznega taborišča (delovno, represivno itd.). Pozicija taborišč je tudi ustrezno kartirana, kar omogoča takojšnjo najdbo iskanega kraja, pokrajine ali občine, kjer je bilo taborišče. Pri posameznih poiskanih točkah lahko pridobiš še zakone, dekrete, sezname, okrožnice in ukaze, ki se nanašajo na interniranje. Kljub uspešni postaviti spletne strani in vseh podstrani, pa čaka avtorje v bodočnosti še veliko dela, da bi vsa zadeva tekelka bolj tekoče. Pri izvedbi strani so sodelovali italijanski, nemški in slovenski zgodovinarji, z implicitno podporo izraelskih, afriških, grških, albanskih, hrvaških in črnogorskih inštitucij. Spletne stran je sedaj že na ogled. Predstavlja pomemben instrument pri študiju in popularizaciji zgodovine druge svetovne vojne in aspekta interniranja civilnega prebivalstva v koncentracijska taborišča. Kot je razumljivo že iz naslova projekta so se ta katastrofična dejanja, ki so prizadela sta tisoče prebivalcev Eritreje, Somalije, Albanije, Grčije, Črne Gore, Hrvatske, Slovenije, Judov in italijanskih državljanov priključenih pokrajini, dogajala na osnovi fašističnih zakonov in vojaških direktiv, čeprav bi lahko trend za takovo politiko našli že v kolonialni politiki liberalne Italije (1855 – 1890) in v nekaterih pojavih interniranja ob 1. svetovni vojni. Viški teh zločinskih dejanj so se nedvomno dogajali v letih 1935 – 1945, ko je fašistična Italija iskala svoj živiljenjski prostor na račun manj razvitih narodov od Afrike do Balkana. Pri tem si je pomagala tudi z nacionalizmom in rasizmom in civilne žrtve so bile le kolateralna škoda.

Diskusije na temo fašističnih taborišč se je udeležilo lepo število strokovnjakov, za katere je bil dan prekratek. Italijansko stran so predstavljali Carlo Sparaco Capogreco, Anna Pizzuti, Toni Rovatti, Matteo Stefanori, Nicola Di Sante, Andrea Giuseppini, Luca Bravi, Amedeo Osti Guerrazzi, Filippo Focardi in predstavniki univerz La Sapienza, Bologna in Bari. Nemško stran so zastopali direktor DHI – Rom (Deutsches historisches Institut) Martin Baumeister, Lutz Klinkhammer, Roman Herzog, Karola Fings, Werner Renz in Cord Pagenstecher. Slovensko stran so zastopali Metka Gombač, Saša Petecan in Boris M. Gombač, afriško pa eritrejska pisateljica Ibiagame. Kot je bilo pričakovati je središčna tema postala primerjava italijanskih in nemških koncentracijskih taborišč. Bilo je izrečenih veliko pametnih besed, zgodovinskih dejstev in zaključkov, sok zgodbe pa je bil v nemškem sporočilu italijanskim kolegom, naj pred Italijane postavijo zrcalo, kot so ga sami v zadnjih desetih letih postavili svojemu narodu v zvezi z eno najbolj žalostnih zgodb človeštva sploh, saj poznanje grehov preteklosti pomaga pri katarzi celega naroda. Rekli so, da se nacizem, zaradi odkritosti analize nemških zgodovinarjev, k njim ne bo več vrnil in da bi podobna izbira italijanskih strokovnjakov pomagala pri relativizirjanju podobe »italiano brava gente«. Slovenci so italijanskim kolegom priznali razcvet raziskav o taboriščih po letu 2004, ko je do danes izšlo že nad 20 naslovov s temo italijanske okupacije Balkana in tamkajšnjih taborišč. Rečeno je bilo, da je slovenski Arhiv tako bogat z italijansko okupacijsko dokumentacijo, ker so oni prišli v Ljubljano s celim upravnim, sodnim, vzgojnim in vojaškim aparatom, kot, da bi v Sloveniji žeeli ostati za večno. Italijanski fondi v slovenskih arhivih so bogati, izčrpani, verodostojni in povedni. Primerjava jugoslovenskih z afriškimi taborišči potrjuje, da je bil načrt izničenja lokalnega prebivalstva generaliziran. Taborišča za Slovence niso bila enkratni akt uničenja podpornikov OF, ampak so se vključevala v tradicijo upravljanja taborišč za Afričane, na Albance, Jude, Črnoorce itd., ker so vsi tamkajšnji ljudje ovirali politiko zaokrožanja italijanskega Lebensrauma.

Ob vseh tem temah se je v rimski Casa della memoria e della storia v Trastevere kar začikrilo. Italijanski zgodovinarji so branili svoje raziskave o klasifikaciji fašističnih taborišč, ki naj ne bi bila uničevalna. Med Rabom in Auschwitzem, je vztrajal Capogreco, so bistvene razlike. Nemci so načrtno uničevali živo silo drugačnih (po rasi, narodnosti in socialni provenienči), medtem ko je bil Rab eklatanten primer administrativne nemarnosti poveljujočega kadra taborišč, ki se niso nikdar naslanjali na rasno teorijo. Italijanski zgodovinarji so vztrajali, da so bila njihova taborišča zbirna, zaščitna, premestitvena, začasnata itd., ki so bila daleč od imaginarija nemških lagerjev. Da so Slovence internirali, da bi pridobili kočevske gozdove, izhaja iz dokumentov družbe Emona, so vztrajali Slovenci, medtem, ko so raziskovalci afriške zgodbe povedali, da so bili seznamni italijanskih vojnih zločincev, ki so jih predložili Združenim narodom umaknjeni za ceno vključevanja Italije v zahodno sfero. Če bi se vsi prizadeti narodi (našeli smo jih zgoraj) in sami Italijani zavedali posledic te pomanjkljive katarze, bi se danes lahko izognili samopomiljevanju, ki je tako značilno pri zgodbi o fojbah.

Zgodovine ne moremo deliti v opredeljeno ali neopredeljeno je poudaril Baumeister, saj gre za dosti bolj kompleksno stvar. Če so npr. v RSI internirali Jude in jih potem pošiljali v Nemčijo, je treba to napraviti salojskim oblastem in ne kar Nemcem na splošno. Za storjena dejanja naj vsak narod prevzame svojo odgovornost, ne da jo skuša prevaliti na drugega. To je vedno potrjeval tudi Primo Levi, ki si nove evropske skupnosti ni predstavljal brez pošteno opravljene bilance preteklih grehov.

Odgovori so potem po sili razmer segli tudi v aktualno politiko, ko so nekateri Angelo Merkel obožili dvojne morale, ko z ene strani odpira spomenik Romom in Sintom (oktobra letos), medtem, ko jim z druge ne dovoli doseljevanja. Iskrilo se je še na drugih temah, kar so sodelavci rimske okrogle mize razumeli, kot načrt za nadaljevanje projekta. Preveč je bilo nagrmaidenih čustev in zgodovinskih podatkov, da bi vse, kar je bilo izrečenega kar tako zamrlo. Garanti, da se bo načrt nadaljeval so zaenkrat DHI Rom, Universita' della Calabria, NS-Dokumentationszentrum Koeln in Arhiv Republike Slovenije. Vsi ti bodo moralni na sam začetek italijanske koncentracijske zgodbe. Ob italijanski liberalni kolonialni preteklosti v 19. stoletju, bi morali preučiti še internacijsko politiko pred, med in po prvi svetovni vojni (škof Anton Mahnič in desetine primorskih intelektualcev), konfiniranje politično, nacionalno in rasno drugačnih po prihodu fašizma na oblast, zapiranje alloglottov v Regina Coeli in druge italijanske zapore, ter interniranje na Ponzo, Lipari, Ventotene, Ustico, Lampedusa, Tremi, Favignano itd. Za izvedbo raziskave, ki bo internetnemu svetu brez meja prikazal del naše zgodovine, smo Slovenci v zelo dobrì družbi.

Sport

PO FAKU FRANCOZ

NOVO MESTO - Slovenski biatlonec Jakov Fak (na fotografiji ANSA) ni ubranil naslova svetovnega prvaka na 20 kilometrov. Novi svetovni prvak je francoski biatlonec Martin Fourcade, ki si je po treh srebrnih pritekel še prvo zlato kolajno, srebro je na Sp na Češkem osvojil Američan Tim Burke, bron pa Šved Frederik Lindström. Jakov Fak je po treh napakah na strelšču tekmo končal kot 20., Peter Dokl pa kljub stodostotnemu strelijanju ni mogel višje od 21. mesta, a je osvojil najboljšo uvrstitev v sezoni, prvo med najboljših 40.

DOBRI OBETI PRED OI V SOČIU

SOČI - Slovenska deskarska reprezentanca je na olimpijski generalki v Sočiju spet dokazala svojo moč. Na paralelnem veleslalomu za svetovni pokal so se kar trije Slovenci uvrstili med najboljših osem, tokrat je bil najboljši Rok Flender (na fotografiji rtvslo.si), ki je bil tretji - včeraj je 13. v karieri stopil na zmagovalni oder. Žan Košir je zasedel peto, Rok Prommegger premagal rojaka Ingemarja Walderja. Marguč pa osmo mesto. V velikem finalu je Avstrijec Andreas

Prommegger premagal rojaka Ingemarja Walderja.

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
faks 040 7786339
sport@primorski.eu

Primorski
dnevnik

SLOVENIJA IZGUBILA SEDEM, ITALIJA PA ENO MESTO

ZÜRICH - Slovenska nogometna reprezentanca je po porazu z BiH na najnovnejši lestvici Mednarodne nogometne zveze (Fifa) izgubila sedem mest in je zdaj na 54. mestu. Na prvih treh mestih se položaj ni spremenil, še vedno vodijo Španci pred Nemci in Argentinci. Italijani so s četrtega pasli na peto mesto. Največji skok so zabeležili zmagovalci afriškega pokala Nigeriji, pridobili so 22 mest, trenutno so 30.

ALPSKO SMUČANJE - Na SP tretja kolajna slovenske šampionke Tine Maze

»Po moško« do srebra

SCHLADMING - Slovenska smučarka Tina Maze je na svetovnem prvenstvu v Schladmingu osvojila srebrno kolajno v veleslalomu in tako dopolnila letošnjo zbirko kolajin še s tretjim odličjem. Naslov svetovne prvakinje, ki ga je osvojila pred dvema sezonomama, je predala mladi Francozinji Tessi Worley, ki je bila najhitrejša že po prvem nastopu, v drugem pa je Mazejevo prehitela za kar 1,12 sekunde. Bronasto kolajno je osvojila Avstrijka Anna Fenninger.

Mazejeva je kolajno napadala s četrtrega mesta, saj se ji je prva vožnja ponesrečila. Po dveh večjih napakah je po prvem spustu zaostala za vodilno Worleyevu za več kot sekundo: »Po prvi vožnji so bili občutki res grozni. Zato sem te medalje še bolj vesela. Neverjetno. Po prvi vožnji je bilo težko srušati, sem se borila, občutka nisem nalaščala, izjemna vožnja mi je uspela na drugi pogagi, potek ko sem se zbrala in bila posebej uspešna v spodnjem delu. Imela sem dodatno energijo in za mano je super dan. Ostala sem pozitivna, pomembno je, da imam ob sebi prave ljudi, s katerimi smo se pogovorili, kaj je šlo naroči, in potem se je vse izšlo,« je po tekmi povedala Mazejeva. Izjemno vožnjo je prikazala zlasti v ciljni strmini, kjer je smučala »po moško«, kot je sama pojasnila, in si tem verjetno prizoriščila kolajno. Na edinem ženski tekmi tega SP, kjer je prizorišče isto tudi za smučarje, je v zadnjih zavojih pridobila več kot osem desetink in z 1,16 sekundami prednosti pripravila velik iziv trem tekmovalkam na startu. Fenningerjeva je za njo po velikih prednostih na posameznih merjenjih, pri zadnjem je imela 57 stotink naskoka, na koncu zaostala za šest desetink. Še počasnejša je bila Zettlova in izgubila tudi avstrijski obračun za bron. Le Worleyjeva je bila tokrat nedosegljiva za branklo naslova iz Slovenije.

Po koncu tekme je bila Črnjanka zelo zadovoljna in vesel ter se je strinjala z ugotovitvijo, da je včeraj osvojila srebro, medtem ko je v superkombinaciji izgubila zlato: »Barva odličja je na koncu ista, zadovoljstvo pa je danes (včeraj op.a.) zanesljivo večje. Enostavno zato, ker sem se boriла sama s sabo. Premagala sem samo sebe, znova dokazala, da sodim v veleslalomske vrh. To je bila zanesljivo najtežja tekma na tem prvenstvu in bi se strinjala z

Tina Maze pravi, da ima srebrna kolajna tokrat zlati lesk

ugotovitvijo trenerja Livia Magonia, da ima to srebro zlati lesk.«

Slovensko slavje je dopolnila še Ana Drev, ki je bila na koncu deseta, kar je njen najboljša uvrstitev na SP. Štajerka je bila na vseh vmesnih časih pred Nemko Mario Höfl-Riesch, nato pa za njo v cilju zaostala za 13 stotink sekunde: »Zelo sem vesela, piška na i pa bi bila, če bi prevzela vodstvo. Imela sem še rezerve na zadnji strmini, toda to ni zadnja tekma, bom lahko še kaj pokazala,« je dejala 27-letnica.

SP se bo danes nadaljevalo z moškim veleslalomom, Tina Maze pa bo jutri na slalomu ponovno med favoritnimi za najvišja mesta in torej lovila četrto letošnjo kolajno.

Andrea Massi, vodja ekipe Team to aMaze: »Po 1. vožnji sem ji povedal - mogoče nisem takoj ostro in kruto nastopil kot na najinem prvem skupnem prvenstvu v Val d'Iseru, ko je bila 15. po prvi vožnji veleslaloma -, da so spodaj še vse tri kolajne in naj nima prav nobenega spoštovanja do vodilne smučarke, ki je imela sekundo prednosti, ter da se ne ozira na preostale smučarke na startu. In to je Tina tudi naredila, v cilj je prišla s prepričljivo zalogo stotink, ki je na koncu zadostovala za srebro. Ni nam besed za to, kar je naredila danes. Ta kolajna ima podobno težo, kot jo je imela njena prva kolajna, srebro v veleslalomu, na SP v Val d'Iseru. Tudi gospod z belo jakno (Alberto Tomba) je to delal, takoj me je poklical po prvi vožnji in mi je dal prave nasvetne. Znam ga poslušati, vedno se oglasi v pravem trenutku.«

Trener Tine Maze Livio Magoni: »Tina je imela velike težave v prvi vožnji, ni bila prepricana vase in ni ujela pravega ritma, tudi smuči ji niso tekle, kot bi si želeli. Izgubila je veliko hitrosti v traverzi in ni šla z najboljšimi občutki v strmino, druga vožnja je bila sicer nekoliko boljša. Za vse nas je bilo težko med prvo in drugo vožnjo, vsi v ekipi smo se morali zelo potruditi, da smo jo pripravili za finale.«

Domovci so vknjižili novo zmago, kljub temu da so tokrat nastopili v močno okrnjeni postavi. Rdeči so visoko povedli že na začetku, po izenačeni drugi četrtini pa so popolnoma prevladali po odmoru, ko so Tržiču dovolili le 9 točk, tako da se je tekma zaključila že pred zadnjim delom. Še neporažene domovce čaka v naslednjem krogu derbi proti Boru, ki bo 21. februarja v Kulturnem domu. (av)

Pall. Monfalcone - Dom Mark 60:85 (12:25, 30:46, 39:69)

Dom Mark: Peteani D. 2, Franzoni 5, Coz 7, Termini 9, Benza 22, Antonello L. 22, Antonello M. 8, Peteani S. 10, Berlot. Trenerja: Dellisanti in Čotar.

Domovci so vknjižili novo zmago, kljub temu da so tokrat nastopili v močno okrnjeni postavi. Rdeči so visoko povedli že na začetku, po izenačeni drugi četrtini pa so popolnoma prevladali po odmoru, ko so Tržiču dovolili le 9 točk, tako da se je tekma zaključila že pred zadnjim delom. Še neporažene domovce čaka v naslednjem krogu derbi proti Boru, ki bo 21. februarja v Kulturnem domu. (av)

Bor - Barcolana 103:17 (26:3; 56:7; 86:12)

Bor: Semen, Pettenati 18, Mervich 12, Gruden 16, Pearson 4, Mandić 8, Skoko 7, Kocijančič 16, Milič 9, Akil 13.

Borovi kadeti so proti Barcolani dejansko opravili le dober

trenin in trener Faraglia je priložnost izkoristil, da je prav vsem razpoložljivim igralcem dal na razpolago enako minutajo, tako da so se vsi tudi vpisali med strelice, z izjemo Semna, ki se je, sicer lažje, poškodoval že v prvi minutni tekme in ni več stopil na igrišče.

JADRANJE - Razred 420

Med 116 posadkami vsi v zgornjem delu

Najboljša jadralka Sirene Omari in Crevatin na 8. mestu

Čeprav letos zima kar kaže zobe, so jadralci razreda 420 Cupe in Sirene že začeli z nastopi. V Napoliju so pretekli konec tedna nastopili na prvi od štirih državnih regat veljavnih za izbor reprezentance, ki bo nastopila na svetovnem prvenstvu v Valenciji in mladinskem evropskem prvenstvu v Veliki Britaniji.

V petih dneh so od predvidenih 12 posamičnih plavov so odjadrali le tri: vremenske razmere so bile zelo spremenljive, od zelo močnih do lahkih spremenljivih vetrov. Najboljši rezultat sta tokrat dosegla jadralka Sirene Matteo Omari in Ashik Crevatin, ki sta bila 8. 11. mesto je pripadlo posadki Sirene in Cupe v sestavi Matia Ugrin in Mirko Juretič, 17. sta bili jadralki Carlotta Omari in Francesca Russo Cirillo (Sirena), ki pa sta imeli zvrhano metro smole – vanje je trčila posadka iz Rima in tako je nju na jadrnici utrpela precejšnjo škodo, kar je vplivalo na končni rezultat. Čupina posadka Ingrid Peric in Chantal Zeirialri pa je bila 25. Nastopilo je 116 posadk iz cele Italije. Naslednja regata bo konec marca.

MLADINSKA KOŠARKA - U17

Dom in Bor kot valjar

Pall. Monfalcone - Dom Mark 60:85 (12:25, 30:46, 39:69)

Dom Mark: Peteani D. 2, Franzoni 5, Coz 7, Termini 9, Benza 22, Antonello L. 22, Antonello M. 8, Peteani S. 10, Berlot. Trenerja: Dellisanti in Čotar.

Domovci so vknjižili novo zmago, kljub temu da so tokrat nastopili v močno okrnjeni postavi. Rdeči so visoko povedli že na začetku, po izenačeni drugi četrtini pa so popolnoma prevladali po odmoru, ko so Tržiču dovolili le 9 točk, tako da se je tekma zaključila že pred zadnjim delom. Še neporažene domovce čaka v naslednjem krogu derbi proti Boru, ki bo 21. februarja v Kulturnem domu. (av)

Bor - Barcolana 103:17 (26:3; 56:7; 86:12)

Bor: Semen, Pettenati 18, Mervich 12, Gruden 16, Pearson 4, Mandić 8, Skoko 7, Kocijančič 16, Milič 9, Akil 13.

Borovi kadeti so proti Barcolani dejansko opravili le dober

trenin in trener Faraglia je priložnost izkoristil, da je prav vsem razpoložljivim igralcem dal na razpolago enako minutajo, tako da so se vsi tudi vpisali med strelice, z izjemo Semna, ki se je, sicer lažje, poškodoval že v prvi minutni tekme in ni več stopil na igrišče.

NOGOMET

Vabijo prostovoljce

Kras Repen bo v nedeljo gostil tretjevrščeni Virtus Vecomp. Do takrat mora počistiti igrišče, ki ga je v noči na podnebjeljek prekril sneg. Odborniki repenskega društva bodo igrišče čistili danes od 10.00 ure dalje. Prostovoljci so toplo vabjeni.

Šele jutri popoldne pa bo padla odločitev, ali bo Zarja gostovala Breg v Bazovici ali pa bodo tekmo zaradi zasneženega bazovskega igrišča odigrali kje drugje.

Disciplinski ukrepi

Disciplinska komisija deželne nogometne zveze je kaznovala Sovodnje. Klub bo moral plačati globo v višini 50 evrov, ker v slaćilnicu ni bilo tople vode. Po en krog prepovedi igranja pa so prejeli Manuel Bernardis, Kevin Flocco in Luca Stergulz (Sovodnje), Christian Menichini, Massimiliano Di Gregorio (Primorec).

Obvestila

ASD SK BRDINA obvešča, da bo v nedeljo, ob priliku smučarskih tečajev in Zamejskega Smučarskega Prvenstva na razpolago avtobusni prevoz za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalk ESSO na Općinah. Prosimo za točnost. Informacije in rezervacije: 335-5476663 (Vanja).

SMUČARSKA KOMISIJA ZSŽDI vabi vsa društva in posameznike, da se udeležijo 3. Zamejskega smučarskega prvenstva v teku na smučeh. Prijava je možna do danes do 12. ure.

AŠD MLADINA vabi vse svoje člane, da se udeležijo v soboto, 16. februarja, tekme v teku na smučeh in v nedeljo, 17. februarja, smučarske tekme v veleslalomu. Obe tekmi sta veljavni za Zamejsko smučarsko prvenstvo v Forni di Sopra. Vpisovanje in info na info@mladina.it ali 392-2303152 ali 347-0473606.

TPK SIRENA sporoča, da bo danes na sedežu Pomorskega kluba - Miramarški drevored 32, 37. Redni občni zbor ob 20.00 v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

primorski_sport
facebook

Š.U.M.

šepet
ulice
Montecchi

št. 7 (2)

Šepetajo: Agata, Barbara,
Daniel, Eva, Ilij, Katerina,
Lucia, Lucija, Mateja, Niko,
Patrizia, Tjaša in Vesna.

Vinjete: Carolina
sum@primorski.eu

Šumovci: veselo na delo!
Pustarji: veselo k šanku!

Spustom v krv!

Če smo se lahko za 8. februar ponašali s tem, da imamo v srcu kulturo, lahko letos mirne duše trdimo, da smo imeli dan po slovenskem kulturnem prazniku, v krv pust. Da bi njegov spomin malo podajšali in našim bralcem po-kazali, kaj se pravzaprav dogaja v pustnem času, smo se šumovci udeležili sobotnega pustovanja. Pust je vendar zelo pomemben dogodek v naših kra-jih, saj je del naše kulture in lepote nas Slovencev, kot marsikaterega drugega naroda. Prav zaradi tega šumovci nismo pozabili na naš Primorski dnevnik niti za pust in smo se tako odločili, da bomo posvetili stran pustnim utri-kom. Oblekli smo se v raznašalce Primorskega dnevnika in se z vami vese-lili v šotoru v Briščkih. Tam smo zbirali izjave, kaj vam pust pomeni in ne-katere od vas slikali s primorskim okvirjem, da vam bo tudi Šum obujal spo-mine na letošnje veselo pustno vzdušje.

Kdo je na sliki?

- a) Madonna
- b) Lady Gaga
- c) vidna predstavnica ZSKD

"Pupe, če želite sliko z mano, veste, da vas bom vprašal kaj v zameno."

Pap's ali ne Pap's?

"S prispevki za slike ne boste rešili Primorskega."
(Šumovci se tega zavedamo in prispevkov nismo zbirali)

NONA, SI GLEDLA SANREMO?

JA, AMPAK BREZ
POSLUŠAT!

"Lahko se zabavate z vsem,
razen s Primorskim dnevnikom!"

"Več kot pijemo,
več Primorskih
je okoli nas..."

Primorski
dnevnik
vedno v srcu!

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

"Točno 20.00 je ura. Bodo že začeli?"

"Si kdaj videla, da maša ne bi začela točno?"

(v kulturnem domu Lojze Bratuž pred Prešernovo proslavo)

Preblisk tedna - Preblisk tedna - Preblisk tedna

Rai Tre bis

SLOVENSKI PROGRAM

Na kanalu 103

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.30 Deželni TV dnevnik, sledi V ospredju
21.05 Koncert: Tinakara Kovač, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik Slo 1

Rai Uno

6.10 Aktualno: UnoMattina caffè **6.30** Dnevnik in vreme **6.45** Aktualno: Uno-Mattina **7.00** 8.00, 9.00, 11.00 Dnevnik **12.00** Odd.: La prova del cuoco **13.30** Dnevnik in gospodarstvo **14.10** Verdetto finale (v. Maya) **15.15** Aktualno: La vita in diretta **17.00** Dnevnik **18.50** Kvizi: L'eredità (v. C. Conti) **20.00** Dnevnik **20.30** Anteprima Festival **20.35** 63° Festival della Canzone Italiana

21.15 Eurovisione - 63° Festival della Canzone Italiana **0.30** Odd.: L'apuntamento

Rai Due

6.40 Risanke **8.00** Nan.: Le sorelle McLeod **9.30** Tgr - Montagne **10.00** Dnevnik; Tg2 Insieme **11.00** Variete: I fatti vostri **13.00** Dnevnik in rubrike **14.00** Nan.: Seltz **14.40** Nan.: Senza traccia **15.25** Nan.: Cold Case **16.10** Nan.: Numb3rs **16.55** 17.50 Dnevnik in športne vesti **17.00** Volitve 2013 - Okrogla miza **18.45** Nan.: Squadra Speciale Cobra **11.19.35** Nan.: Il commissario Rex **20.30** 23.50 Dnevnik **21.00** Volitve 2013 **23.00** Nad.: Dark Blue **0.05** Aktualno: L'ultima parola

Rai Tre

6.00 Aktualno: News Rassegna stampa **6.30** Il caffè **7.00** Tgr Buongiorno Italia **7.30** Tgr Buongiorno Regione **8.00** Aktualno: Agorà **10.00** Volitve 2013 **10.10** Dok.: La Storia siamo noi **11.00** Codice a barre **11.30** Buongiorno Elisir **12.00** Dnevnik **12.45** Aktualno: Le storie - Diario italiano **13.10** Nad.: Lena, amore della mia vita **14.00** Deželni dnevnik in Dnevnik **15.10** Nan.: La casa nella prateria **16.00** Rubrika: Cose dell'altro **Geo 17.40** Dok.: Geo & Geo **19.00** Dnevnik, Deželni dnevnik in vremenska napoved **20.00** Variete: Blob **20.10** Comiche all'italiana **20.35** Nan.: Un posto al sole

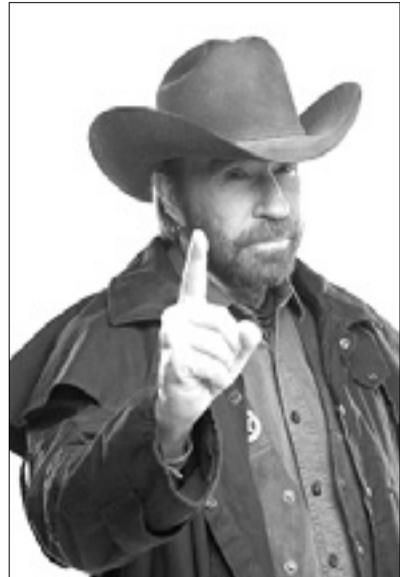

21.05 Film: Trust (triler, '10) **23.10** Volitve 2013 - Intervju **23.20** Ritratti

Rete 4

6.20 Mediashopping **6.50** Nan.: T. J. Hooker **7.45** Nan.: Miami Vice **8.40** Nan.:

Hunter **9.50** Nan.: Carabinieri **10.50** Aktualno: Ricette di famiglia **11.30** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **12.00** Nan.: Un detective in corsia **12.55** Nan.: La signora in giallo **14.00** Dnevnik **14.45** Aktualno: Lo sportello di Forum (v. R. Dalla Chiesa) **15.35** Film: La caduta delle aquile (voj., ZDA, '66) **18.55** Dnevnik in vremenska napoved **19.35** Nad.: Tempesta d'amore

20.30 Nan.: Walker Texas Ranger **21.10** Odd.: Quarto grado **23.55** I bellissimi di R4 **0.00** Film: Torbide relazioni (triler, '06)

°5 Canale 5

6.00 Dnevnik - Pregled tiska **7.55** Dnevnik, prometne informacije, vremenska napoved, borza in denar **8.40** La telefonata di Bel-pietro **8.50** Aktualno: Mattino Cinque **11.00** Aktualno: Forum (v. R. Dalla Chiesa) **13.00** Dnevnik in vremenska napoved **13.40** Nad.: Beautiful **14.10** Nan.: Centovetrine **14.45** Show: Uomini e donne (v. M. De Filippi) **16.15** Resn. show: Amici **16.55** Aktualno: Pomeriggio Cinque **18.50** Igra: Avanti un altro (v. P. Bonolis) **20.00** Dnevnik in vremenska napoved **20.40** Striscia la notizia - La voce dell'insolvenza (v. E. Iacchetti, E. Greggio) **21.10** Film: VIP (kom., It., '08) **23.40** Rubrika: Supercinema

Italia 1

6.40 Risanke **8.45** Nan.: Everwood **10.35** Nan.: E.R. - Medici in prima linea **12.25** Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije **13.40** Simpsonovi **14.35** What's my destiny Dragon Ball **15.00** Risanka: Lupin **15.50** Nan.: White collar - Fascino criminale **16.40** Nan.: Chuck **17.35** Nan.: La vita secondo Jim **18.15** Nan.: Life Bites **18.30** Dnevnik **19.20** Nan.: CSI - Scena del crimine

21.10 Film: Push (akc., ZDA, '09) **23.20** Le Iene - Seconda serata

La 7

7.00 7.50 Omnibus **7.30** Dnevnik **9.55** Coffee Break **11.00** L'aria che tira **12.30** 18.50 Rubrika: I menù di Benedetta **13.30** Dnevnik **14.05** Kronika **14.45** Film: Testimone d'accusa (krim.) **16.50** Nan.: Il Commissario Cordier **20.00** Dnevnik **20.30** Otto e mezzo **21.10** Odd.: Zeta - Speciale **23.30** Omnibus Notte

Tele 4

7.00 8.30, 13.20 Deželni dnevnik **7.25** 12.45 Aktualno: Musa Tv **7.40** Lezioni di pittura **8.00** Dok.: Piccola grande Italia

13.00 Le ricette di Giorgia **13.45** Rubrika: Qui studio a voi stadio **17.00** Dnevnik **17.30** 23.45 Trieste in diretta **19.30** Dnevnik **20.00** Aktualno: Happy Hour **20.30** Deželni dnevnik **21.00** Rubrika: Ring **23.02** Deželni dnevnik in vremenska napoved **23.30** Occhio azzurro

Slovenija 1

6.15 Odmevi **7.00** Dobro jutro **10.10** Odd.: Martina in ptičje strašilo **10.20** Lutk. nan.: Bisergora **10.35** Nan.: Potujoči škrat **11.05** Odd.: Fibrcologi **11.30** Nan.: V dotiku z vodo **12.00** Panoptikum **13.00** Poročila, športne vesti, vremenska napoved **13.30** Pogledi Slovenije **15.00** Poročila **15.10** Mostovi - Hidak **15.30** 16.30, 18.35 Risanke **16.05** Dok. odd.: Megabiti energije **16.45** Dobra ura **17.00** Poročila, vremenska napoved in športne vesti **18.00** Infodrom **18.05** Razred zase **18.55** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti **19.30** Dnevnikov izbor **20.00** Slovenec leta - Avsenikovih **60** **22.00** Odmevi, športne vesti in vremenska napoved **23.05** Polnočni klub

Slovenija 2

7.00 Otoški program: OP! **8.00** Otoški infokanal **8.50** Infodrom **9.45** 18.45 Alpsko smučanje - svetovno prvenstvo: velesalon (M), 1. vožnja in 2. vožnja ob 13.15, prenos **11.40** Dobra ura **14.35** Knjiga mene briga **14.55** Osmi dan **15.30** Prisluhnimo tišini **16.05** Nogomet: vrhunci evropske lige **17.00** Biatlon - svetovno prvenstvo: štafete (Ž), prenos **20.05** Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju: Schladming zvezcer **20.25** Dok. serija: Usoda Rima **21.15** Nan.: Miranda **21.50** Nad.: Scott in Bailey

22.35 Film: Rekviem za sanje (dram., ZDA, '00, r. D. Aronofsky, i. Jared Leto)

Slovenija 3

6.00 19.55, 22.00, 23.25 Sporočamo **6.05** Dnevnik Tv Maribor **6.35** Primorska kronika **7.25** 9.25, 12.25 Evropski premislek **7.35** 20.00, 22.35 Aktualno **8.10** 10.45 Žarišče **8.25** 19.25 Beseda volilcev **9.30** 10.30, 15.30, 17.25 Poročila **9.40** Slovenska kronika **12.40** Politik, to sem jaz! **13.30** Prvi dnevnik **13.55** SVS, izbor **17.50** 19.30, 21.55, 23.30 Kornika **19.00** Dnevnik **20.15** 23.10 Tedenski pregled **20.45** Slovenija in Evropa **21.25** Beseda gledalcev **21.30** 22.50 Žarišče **23.40** Odmevi

Koper

12.45 Dnevni program **13.00** Alpsko smučanje: Svetovno prvenstvo **14.30** Čezmejna Tv - deželne vesti **14.50** Vesolje je... **15.20** Glasb. odd.: In Orbita **15.50** Passi furtivi in una notte **17.15** Avtomobilizem **17.30** Športna odd. **18.00** Pravljice Mike Make **18.10** Iz popotne torbe **18.35** Vremenska napoved **18.40** Primorska kronika **19.00** 22.10 Vsedanes - Tv dnevnik **19.25** Šport **19.30** Vsedanes aktualnost **19.55** Ciak Junior **20.25** Effe's Inferno - Peklenki izbor **21.10** Vedo rosso **22.25** Biatlon: Svetovno prvenstvo **23.45** Arhivski posnetki

Tv Primorka

8.00 19.30, 21.30 Dnevnik TV Primorka, vremenska napoved, kultura in videostrani **8.35** 10.00, 17.00 Tv prodajno okno **8.45** Pravljica **9.00** 18.30 Naš čas **10.30** Videostrani **17.30** Bodimo zdravi **18.00** Besede

miru **20.00** Odbojka - Salonit Anhovo : Calcit Volleyball, posnetek tekme v Kanalu **22.00** Glasbeni večer, sledi TV prodajno okno, videostrani

POP Pop TV

6.55 Risane in otr. Serije **7.20** Nad.: Biser **9.00** 10.10, 11.35 Tv prodaja **9.15** 17.55 Serija: Larina izbira **10.40** 16.50 Nad.: Kot ukaže srce **12.05** Nad.: Blue Bloods **14.00** Serija: Tv Dober dan **14.55** Nad.: Ko listje pada **15.50** Nad.: Srčna strast **18.55** 24UR - vreme **19.00** 21.55 24UR - novice **20.00** Film: Sreča pa taka (rom., ZDA, '06, i. L. Lohan) **22.25** Film: Angleški pacient (dram., ZDA/VB, '96) **23.00** Eurojackpot

Kanal A

8.00 Risane serije **9.00** 13.45 Nan.: Skupaj s tabo **9.30** 14.10 Nan.: Dokler naju smrt ne loči **9.55** 17.05 Nan.: Alarm za Kobro **11.05** Astro TV **12.25** Tv prodaja **12.55** 18.55 Nan.: Na kraju zločina **14.40** Film: Prenašec 3 **16.30** Nan.: Igrače za velike **18.00** 19.45 Svet, Novice **20.00** Film: Jackie Chan - Mr. Nice Guy **21.35** Film: Vojna na sreča **23.35** Film: Glasniki zla

RADIO

RADIO TRST A

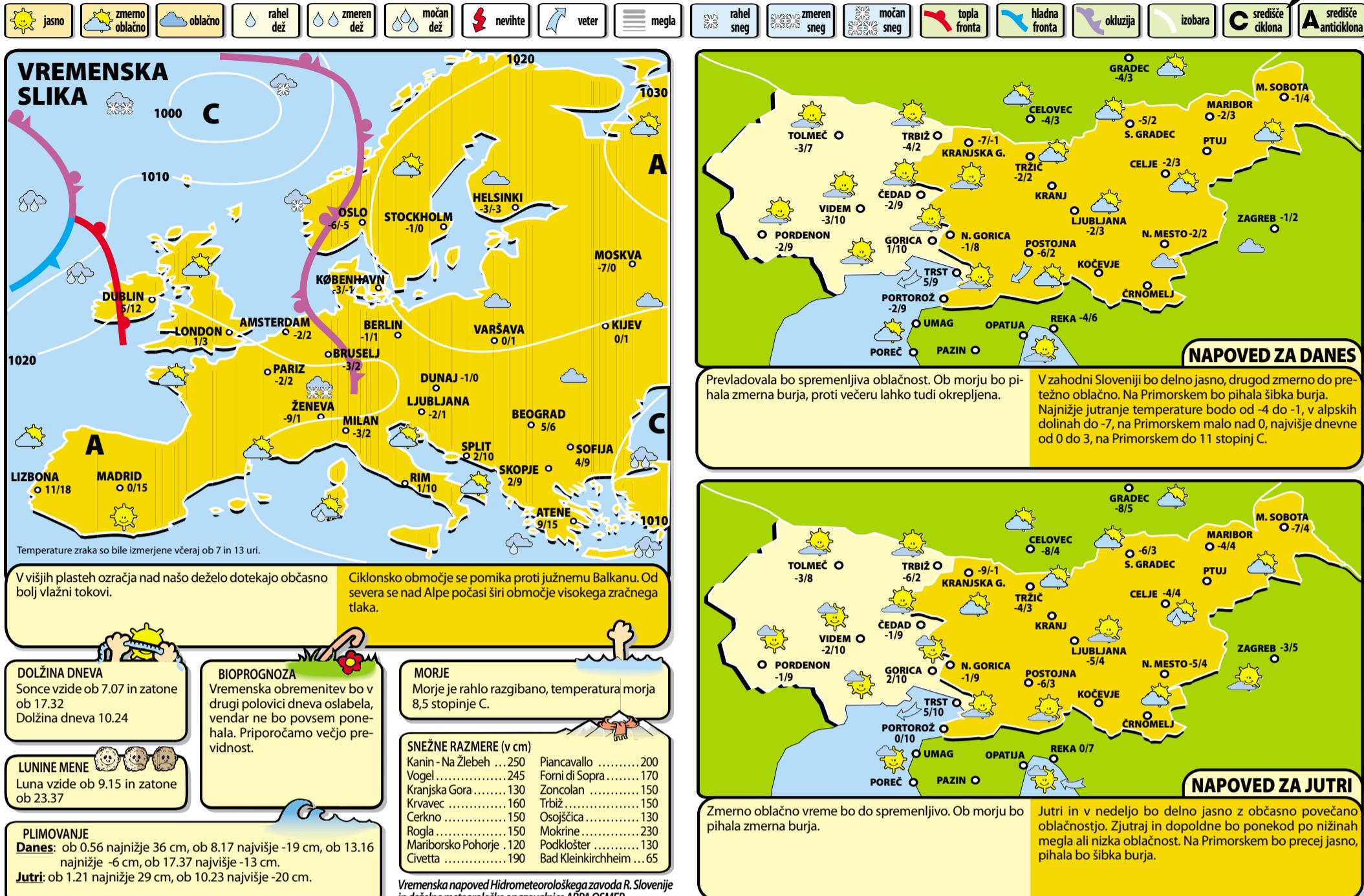
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.20 Koledar; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 V novi dan; 10.00 Poročila; 10.10 V novi dan - Kulturne diagonale; 11.00 Studio D; 13.20 Zborovski utrip; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.25 Otoški kotiček; 14.35 Jezikovna rubrika; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.30 Odperta knjiga: Marko Sosič: Balerina, Balerina - 9. nad.; 18.00 Kulturni dogodki; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)

6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 0.00 Poročila; 5.00 Jutro na RK; 7.00 Jurtranjek; 8.00 Pregled tiska; 8.10 Pogovor s sinoptikom; 8.45 Kronika; 9.00 Dopoldan in pol; 9.10, 16.20 Prireditve danes; 10.00 Evropa osebno; 11.00 Pesem in pol; 12.30 Opol-dnevnik; 13.30 Rekel in ostal živ; 14.00 Aktualno; 15.30 DIO; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Bla bla radio; 19.00 Dnevnik; 19.30 Rončel na obali; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Ari Zona.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)

6.00 Dobro jutro; 6.15, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.00, 12.28, 13.30, 14.30, 15.28, 16.30, 17.30, 18.30, 19.28 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije; 7.15 Jurtranji dnevnik; 8.00-10.00 Calle degli

JAR - Proti njej streljal na domu

Pistorius osumljen umora svojega dekleta

Oscar Pistorius in Reeva Steenkamp

ARHIV ANSA

PRETORIA - Oscar Pistorius, šestkratni zmagovalec paraolimpijskih iger in udeleženec lanskih olimpijskih iger v Londonu, je osumljen umora svojega dekleta. Trenutno je v priporu v Pretoriji, sodnik pa ga bo zasljal danes ter odločil, ali bo Pistorius ostal v zaporu, ali pa bo izpuščen po plačilu kavcije. Sodišče je za 26-letnega Pistoriusa odredilo tudi združnički pregled z odvzemom telesnih tekočin, da bi med drugim ugotovili morebitno prisotnost alkohola ali drugih prepovedanih snovi.

Pistorius je osumljen, da je večer ob štirih zjutraj po lokalnem času vše nepojasnjeni okoliščinah na svojem domu v Pretoriji večkrat streljal in ubil svoje dekle, tridesetletno fotomodelko Reego Steenkamp, ki je umrla na kraju zločina.

Policija je potrdila, da je našla umorjeno 30-letno pravnico Steenkampo, ki se je v glavnem preživila kot fotomodelka, delala pa je tudi na televiziji. Policisti so na prizorišču našli tudi pištolo kalibra devet milimetrov, za katero sumijo, da gre za usodno orozje. Po dogodku se je odzval tudi Henke Pretorius, oče osumljenega športnika, izrazil sožalje družini Steenkamp in dejal: "Če bo kdo dal izjavjo, jo bo dal Pretorius. Trenutno je zelo žalosten."

Kaj točno se je zgodilo, še ni znano. Televizija eNCA je poročala, da so sosedje pred strelji ponovči večkrat slišali glasen prepir na domu Pretoriusa. Časnik Beeld, ki se sklicuje na neimenovane policijske vire, pa poroča, da je šlo za nesrečen splet okoliščin. Steenkampova naj bi skušala Pretoriusa presesteti za Valentino, strellec pa je bil prepričan, da je šlo za vlonmilca.

V Južnoafriški republiki je strah pred vlonmi in zločini zaradi zelo velik, saj država sodi v sam svetovni vrh po številu kriminalnih dejanj. Prav nobena redkost ni, da vlonmilci stanovalec ubijajo ali pa močno poškodujejo.

Pistorius je prvi športnik v zgodovini z dvojno amputacijo nog, ki je nastopal na olimpijskih igrah. To si je želel že v Pekingu 2008, a je Mednarodna atletska zveza zaradi tehnološke prednosti njegovih tekaških protez zahteval zavrnila. Lani v Londonu mu je s pomočjo visokotehnoloških karbonskih uspešno, nastopal je na OI, prebil se je v polfinalu na 400 m, bil v finalu s štafeto svoje države na 4 x 400 m (8.) in je na zaprtju iger v britanski prestolnici nosil tudi zastavo Južnoafriške republike. Leto dni pred tem je bil ob Jasonom Smithu prvi paraolimpijec, ki je nastopal na atletskem svetovnem prvenstvu. (STA)

ASTRONOMIJA - K sreči nevarnosti trčenja ni

Zemlji se danes obeta bližnje srečanje z asteroidom

LJUBLJANA - Zemljo bo danes preletel okoli 50 metrov velik asteroid, ki se bo našemu planetu približal na nekaj manj kot 28.000 kilometrov. Gre za rekordno bližnje srečanje s tako velikim asteroidom od začetka modernih meritev, a možnosti trčenja ni. S prostim očesom ga ne bo moč videti, bo pa v primeru jasnega vremena za to zadostoval že daljnoglед.

Asteroid 2012 DA14 so februarja lani odkrili astronomi na observatoriju v Španiji, ko je mimo Zemlje letel na oddaljenosti 2,6 milijona kilometra. Tokrat se ji bo veliko bolj približal, mimo ne bo letel na oddaljenosti približno dvakratnega Zemljinega premera.

A kot je za STA pojasnil profesor astrofizike na ljubljanski fakulteti za matematiko in fiziko dr. Tomaz Zwitter, bo okoli 50 metrov velika velika skala "zanesljivo in popolnoma jasno" zgrešila Zemljo in satelite, ki krožijo okrog nje, in torej ne predstavlja prav nobene grožnje.

Po njegovih besedah gre za "eno od večjih teles, ki so letela tako blizu", če seveda odstježe padce, ki so se dogajali v preteklosti. Telo iz naših krajev sicer ne bo vidno s prostim očesom, bi ga pa bilo mogoče opaziti z daljnogledom danes okoli 20.30, je napovedal Zwitter.

Kot pojasnjujejo astronomi, bo asteroid v primeru jasnega vremena mogoče videti kot svetlo točko, ki se bo premikala ob mirujočem ozadju oddaljenih zvezd. Najbolje ga bodo lahko videli opazovalci iz vzhodne Evrope, Azije in Avstralije. Pri nas ga bomo opazili na vzhodni strani neba, pomikal se bo proti severu, še piše portalvesolje.

Asteroid, ki bo mimo Zemlje letel s hitrostjo 7,8 kilometra na sekundo, je največji opažen asteroid, ki se je od začetka meritev tako približal Zemlji. Spada sicer med manjše asteroide, poroča nemška tiskovna agencija dpa.

Zwitter je ob tem poudaril, da gre za "eno od mnogih teles, ki letijo mimo Zemlje". Glede na njegovo velikost je po bližini leta dejansko "eden od rekorjerjev", če pa vzamemo še manjša

ta 2046 in takrat ne bo bližje kot 1,6 milijona kilometrov, pojasnjujejo na spletni strani portalvesolje.si.

Če bi tako velik asteroid dejansko trčil v Zemljo, bi bil učinek podoben bombi z močjo 2,4 megaton. To je dovolj, da bi z zemljo zravnal veliko območje, ne bi pa imel globalno katastrofičnih učinkov, je za AFP pojasnil Donald Yeomans iz Nasa.

Direktor observatorija na Severnem Irske Mark Bailey medtem ocenjuje, da bi bile posledice trčenja podobne kot pri predmetu, ki je 30. junija 1908 uničil več kot 2000 kvadratnih kilometrov gozdov v Tunguski v Sibiriji.

Kot je povedal Zwitter, gre pri bližajočem mimoletu bolj kot ne za atrakcijo. V smislu znanosti je namreč o njem pravzaprav vse že znano in tako "samо telо iz znanstvenega vidika ne predstavlja posebnega izziva", je dejal. (STA)

Berlusconi protagonist na evropski pustni sceni

DÜSSELDORF - Nekdanji italijanski premier Silvio Berlusconi je zelo prijavljen med pustarji ne samo v Italiji, ampak na evropski ravni. Gornji posnetek prikazuje, kako so si ga privoščili pustarji v nemškem Düsseldorffu.